

Ponç Granollers

Trajectòria artística
d'un pintor local

Marcel Granollers de Alberdi

RESUM

A través dels criteris, comentaris, opinions dels diferents periodistes o escriptors de la premsa més destacada del context dels últims **trenta-tres** anys del segle XX, en l'àmbit català, provincial o reusenc, entrelaçats amb les anècdotes, informacions, i recursos aportats per la família i **entitats**, s'ha elaborat un recull sobre l'extensa trajectòria artística del pintor local Ponç Granollers: els seus referents, la formació autodidàctica, l'estil personal, les tècniques i les etapes pictòriques, les característiques de l'obra, la seva aportació particular en el context artístic i social.

L'objectiu principal ha estat resoldre la imprecisió i la manca d'actualització de la informació que circula per la Xarxa Internet sobre el Ponç Granollers, les llacunes entorn d'aquest artista, que es detecten en l'escassa bibliografia relativa a artistes del Camp de Tarragona, i la dispersió d'informació guardada a l'arxiu familiar Granollers Juncosa.

Com a resultat de la recerca, s'ha obtingut un recull ordenat, actualitzat i amb prou credibilitat per compartir-ne continguts a la Xarxa Internet, o altres fonts, per tal que, a més de divulgar l'obra, i l'artista, es faciliti una informació, i que sigui de qualitat, per evitar la transmissió d'inexactituds, o, omissions en les publicacions editorials sobre els artistes locals de Reus i Camp de Tarragona.

RESUMEN

A través de los criterios, comentarios, opiniones de diferentes periodistas o escritores colaboradores en la prensa más destacada en el contexto de los últimos **treinta y tres años del siglo XX**, a nivel de Cataluña, provincia o de Reus, entrelazando anécdotas, informaciones, así como recursos aportados por la familia i entidades, se ha elaborado una recopilación sobre la extensa trayectoria artística del pintor local Ponç Granollers, sus referentes, la formación autodidacta, el estilo, las técnicas y las etapas pictóricas, las características de la obra, su aportación particular en el contexto artístico y social.

El principal objetivo ha sido resolver, la imprecisión, la falta de actualización de la información que circula por la Red Internet sobre Ponç Granollers, las lagunas en torno a este artista, que se detectan en la bibliografía relativa a artistas del Campo de Tarragona, así como la dispersión de información guardada en el archivo familiar Granollers Juncosa.

En conclusión, se obtiene una recolección ordenada, actualizada y fiable compartible por Internet, con fines divulgativos evitando la transmisión de inexactitudes, omisiones en publicaciones editoriales sobre artistas reusenses y *Camp de Tarragona*.

ABSTRACT

Through the criteria, comments, opinions of the different journalists or writers of the most prominent press in the context of the last **30 years** of the 20th century, at Catalan, provincial or Reusense level, intertwined with the anecdotes, information, and resources provided by **the family**, a collection has been drawn up on the extensive artistic career of local painter Ponç Granollers, his references, self-taught training, personal style, techniques and painting stages, the characteristics of the work, his particular contribution in the artistic and social context.

The main objective has been to solve, the inaccuracy and lack of updating of the information circulating on the Internet about Ponç Granollers, the gaps regarding this artist, which are detected in the bibliography relating to artists from *Reus, Camp de Tarragona*, and the dispersion of information stored in the Granollers Juncosa family archive.

As a result of the research, an orderly, updated collection has been obtained with enough credibility to share its contents on the Internet, or to other sources, so that, in addition to disseminating the work, and the artist, information is provided, and that it is of quality, to avoid the transmission of inaccuracies, or omissions in the editorial publications about the local artists *of Reus and Camp de Tarragona*.

ÍNDEX

1. Introducció	1
2. Les seves arrels i influències	3
3. L'artista, la persona i la seva relació amb la natura	6
3.1. La formació autodidàctica	10
3.2. El vincle vital amb Reus	13
4. Característiques de la seva obra	14
4.1. L'estil pictòric	14
4.2. Sobre el color i la llum	16
4.3. Les tècniques pictòriques	18
4.3.1. La tècnica de la pintura a l'oli amb espàtula	18
4.3.2. La tècnica de la pintura a l'oli amb pinzell	20
4.3.3. La tècnica de l'aquarel·la	21
4.4. La temàtica de les obres	23
4.5. Concreció de les característiques de l'obra	25
5. Les etapes pictòriques	26
6. Els espais creatius	27
7. Les exposicions i col·leccions	28
7.1. Exposicions individuals	28
7.2. Exposicions col·lectives i esdeveniments	34
7.3. Col·leccions	35
8. Premis i reconeixements	37
9. La seva aportació sociocultural	38
9.1. Obres d'art a l'abast del públic	38
9.1.1. La seva independència	38
9.1.2. La sensibilitat artística del públic	39
9.2. El turisme	39
9.3. Els tallers de dibuix i pintura per a nens i nenes	40
9.4. Participació activa en esdeveniments artístics i culturals a Montblanc	41
9.5. Exposicions solidàries	43
10. Viure de l'amor a l'art	44
11. Publicacions	45
11.1. Articles de premsa	45
11.2. Llibres	45

12. Conclusions finals

47

Bibliografia

49

1. Introducció

La finalitat d'aquest treball de recerca és aconseguir un recull ordenat, sobre la trajectòria artística del Ponç Granollers, un artista local, nascut a Llançà, però arrelat a Reus des que tenia vint-i-cinc anys, que va deixar la seva petjada com a pintor de marines, paisatges i flors, realitzats a l'oli o a l'aquarel·la, amb un segell personal.

Era el meu avi. Quan ell va morir, jo era petit. Tinc records d'alguna exposició, molt bones sensacions del satisfet que estava de la seva obra. Si ara el tingués davant, li faria moltes preguntes que fins ara no m'havia plantejat. Com va aprendre a pintar? Qui o què el va influir? Com el veia la crítica d'art? Quantes vegades va exposar, i on? Què pensava, com vivia l'art? Es pot viure de l'art?

La resposta a aquestes preguntes defineix la trajectòria artística, els trets característics de la seva obra, per tant, a part de resoldre'm aquestes qüestions, i ser un petit homenatge i reconeixement al meu avi, i també, a la meva àvia, la seva companya de vida i de vida artística, pretenc que sigui una font d'informació fiable i actualitzada, per divulgar la figura del Ponç Granollers, perquè la realitat és que hi ha poca informació bibliogràfica, i la que ofereix Internet, presenta imprecisions.

A més, en una extensa publicació sobre l'art del segle XX, a les comarques de Tarragona, es detecta l'omissió, i en el treball es desvelen les possibles causes, del nom d'aquest artista que durant dècades va tenir una intensa activitat artística arribant arreu, fins i tot als pobles més petits de la demarcació, fent la seva particular aportació artística, contribuint a la divulgació de la sensibilitat artística allí on exposava, i força acceptació en uns moments de notable caliu artístic, amb un públic que sabia diferenciar entre adquirir obres originals, fetes per artistes, o làmines fabricades en sèrie.

Els instruments de recerca utilitzats són:

- a) Les entrevistes i converses informals amb les filles i el fill de l'artista, que quan es tracta de preguntar per un pintor com ell, són una font molt fidedigna perquè les tasques pròpies de l'activitat de pintar estaven enllaçades totalment a la seva vida quotidiana, cosa que no passaria en una altra professió, ofici o dedicació.

A més, la seva filla mitjana, Isabel Granollers, de petita i joveneta, solia dibuixar i pintar al voltant del Ponç quan sortia a pintar, inquieta per l'activitat artística que es vivia i amb una capacitat d'observació única pot aportar una informació exclusiva i de primera mà, que juntament amb els coneixements adquirits després, com a artista i Llicenciada en Belles Arts, la legitima precisament per aportar una opinió experta.

- b) El material trobat en un Arxiu familiar, descobert precisament durant els primers contactes amb la família per començar la tasca de recerca, mitjançant una entrevista, que conté unes carpetes conservades durant anys amb catàlegs, cartells, fotos, retalls d'importants diaris de l'època, com *El correo catalán*, el *Setmanari Reus*, el *Diario espanyol*, que guardaven el record de rics moments viscuts de l'any 1967 fins a l'any 1990, la il·lustració de veure's al diari, l'endemà d'una inauguració amb els comentaris i preguntes de prestigiosos periodistes, crítics i crítiques d'art o escriptors de la talla de Pere Anguera, Daniel De la Fuente Torrón, Antoni Correig, Fèlix Llovell o Elena Morató.
- c) Llibres publicats entorn d'esdeveniments amb il·lustracions de l'obra amb la qual hi participa amb resum de dades de la trajectòria, o en els que va fer alguna col·laboració.
- d) Informacions provinents del MAMT (Museu d'Art Modern de Tarragona) i hemeroteca (1990-2000) amb interessants aportacions de les crítiques d'art de prestigi com la Raquel Medina, o de la Tate Cabré; de l'AAC (Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya), del Museu de la Noguera, i alguns articles o recursos digitals per completar dades més recents.
- e) Qüestionari a dues noies que, de petites, van assistir als tallers de dibuix i aquarel·la que organitzava en el marc de les exposicions.

L'obtenció i contrast d'aquestes dades, la selecció i la interrelació de les mateixes han permès redactar aquest recull que es compon, a grans trets, de 3 apartats:

- 1) Dades biogràfiques (de l'apartat 1 al 3): arrels, influències, referents, formació, trets de personalitat.
- 2) Dades centrades en l'obra (de l'apartat 4 a l'11): estil pictòric, tècniques, etapes, exposicions, reconeixements, aportació a la societat i a la cultura.
- 3) Conclusions o fruit de la recerca (apartat 12).

Les frases que deia l'avi Ponç per respondre les entrevistes sobre temes molt curiosos de la seva obra, la llum daurada del Camp de Tarragona, el seu inconformisme amb relació als negociants de les galeries, l'absència de sales d'entitats públiques, i, la connexió entre les informacions extretes de diferents fonts, dibuixen com una mena de "retroament", o "entrevista" que transcendeix en l'espai i en el temps, i que és capaç d'explicar les singularitats d'aquest artista, trobant les respostes amb les quals s'estructurarà aquest recull que pretén ser acurat, fiable i actualitzat. Una oportunitat de trencar el silenci i concedir-li el seu lloc.

Agraïments a la professora del Departament de Ciències Socials, Mireia Ferré, per la seva important ajuda en la decisió definitiva del tema del treball, i el seu suport durant aquests mesos. A la Carme Alòs, directora del Museu de la Noguera, a la Montserrat, Palau, Responsable de documentació del Museu d'Art Modern de Tarragona, i a l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya, per les dades subministrades. I molt especialment a la meva família, la Mercè Granollers, la Isabel Granollers i l'Enric

Granollers, fills de l'artista, per facilitar-me l'accés a documentació inèdita, anècdotes i informacions crucials per poder dur a terme aquesta recerca.

2. Les seves arrels i influències

El Ponç Granollers Tolsanas, va néixer a Llançà (Alt Empordà), el dia 5 de març de l'any 1932. Era el fill primogènit del Francisco Granollers Pagès i de la Mercè Tolsanas i Marce. Va tenir un germà, el Francisco Granollers Tolsanas.

La seva infantesa va transcórrer en una època difícil, ja que quan ell tenia quatre anys comença la Guerra Civil Espanyola, i el seu pare va anar a la guerra. I als set, comença la dura postguerra.

El seu pare, empleat de la Renfe, es dedicava al manteniment a l'estació ferroviària. Un dels seus oncles, era sacerdot, fet que va influir perquè el Ponç anés a cursar els estudis primaris a La Salle de Figueres, on es desplaçava amb el tren, rebent una formació, que encara que fos bàsica, era ferma i completa¹, dins de la mateixa línia educativa aplicada a La Salle francesa. Els seus fundadors eren un grup de germans de la Salle de Béziers (Occitània), que tot i començar l'activitat formativa, a principis del segle XX, com a internat francès, acabada la 1a Guerra Mundial s'obre als empordanesos. Després de la Guerra Civil, quan esdevé col·legi d'estudis de primària, el Ponç hi comença a estudiar.

Li fascinava la geometria, una assignatura en què obtenia els millors resultats². En un article al *Diario Español*³ del 25/4/1974, García Luna comenta, amb relació a obres exposades en aquell moment a l'exposició d'olis a la Sala Iniciativa de Tarragona, " (...) *observamos una geometritzación de los temas marineros, y ello les presta un especial encanto*".

De petit sentia una natural inclinació pel dibuix⁴. Sovint dibuixava, fins i tot als fulls dels llibres, però des del col·legi el volien aconsellar en el sentit que era impensable guanyar-se la vida, pintant, i dibuixant⁵...

El context de postguerra, no era el més favorable perquè un adolescent veiés com a important dibuixar i pintar, que ho percebés com un ofici, però quan sortia de la Vila i anava al Port de Llançà, els seus horitzons s'eixamplaven, i es recreava mirant les marines que feia un pintor, un jove que feia el servei militar a Figueres, i que acudia a Llançà atret per la llum, el mar i les barques, un indret on la tramuntana ofería al

¹ GRANOLLERS, Mercè. Entrevista. (ANNEX 1.1. MG). Octubre 2022.

² *Ibidem*.

³ GARCIA LUNA. "Óleos de Granollers en la sala de iniciativa", *Diari Espanyol*, 25/4/1974. (Consultable ANNEX 2.1).

⁴ DE LA FUENTE, Daniel. Granollers: "El arte requiere seriedad y honradez". *Diario Español*. Setembre 1968. (Consultable ANNEX 2.2).

⁵ Granollers, M. Op.cit.

paisatge, un atractiu particular. Anys més tard, aquell jove pintor al qual el Ponç admirava, seria considerat un dels grans aquarel·listes del país: el Martínez Lozano, especialitzat en els paisatges i les marines, les mateixes temàtiques per les quals es decantaria anys més tard, el Ponç, que no podria concebre una altra forma de pintar que a l'aire lliure, també. El Josep Maria Martínez Lozano, 'Pepe', pels amics i coneguts. Amb qui el destí va voler que anys més tard coincidissin i establissin vincles en diferents esdeveniments artístics de Llançà i Montblanc, perquè el Martínez Lozano va viure i pintar en aquests dos indrets, i a més ambdós serien socis de l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya.

Martínez Lozano, pintant, com quan feia el servei militar, i el Ponç l'observava. Arxiu família Martínez L. Anys seixanta, Aj. Terrassa

Ponç Granollers. Llançà Port. 2010. Oli sobre tela amb pinzell. 85X86 cm.

El Ponç manifesta que artísticament es va iniciar a Reus, però que mai va perdre el contacte amb la seva terra, amb la tramuntana, i amb els artistes de l'Empordà⁶.

En l'interviu amb l'escriptor i historiador reusenc Pere Anguera, recollit al diari *El Correo Catalán* de data 23/3/1974, el Ponç explica que sempre ha tingut una gran afició pel dibuix i que va començar a pintar, seriosament, quan tenia vint-i-set anys, però quan s'hi va llançar de ple va ser als trenta⁷, quan es va casar amb la reusenca Enriqueta Juncosa. Ella, que era una persona de formació en magisteri, de notable sensibilitat cultural, artística i literària, va ser una influència molt favorable. L'impuls decisiu.

A més tenia molta traça en oferir les obres a les persones que venien a veure l'exposició, perquè admirava l'obra, i sabia convèncer. Era la seva "màner", "secretària, i, administradora".

Va ser la inventora de les estratègies de màrqueting per promoure les vendes: oferir les obres a un preu raonable, perquè l'art pogués arribar a molta més gent que no només a les persones riques⁸, lliurar durant l'exposició, una llista que informava del nom de l'obra (l'indret o temàtica), i a la vegada del preu, aportant una informació molt útil, que podia facilitar la decisió de compra. I Convidar durant les inauguracions a un deliciós i variat vernissatge cuinat a casa, aplicant el que avui en dia es diria màrqueting sensorial, arribar al client a través dels sentits: influir per la vista, el gust, l'olfacte, el tacte.

L'Enriqueta era molt intuïtiva, tenia molta vista i quan van decidir exposar, li va dir: "la primera exposició, l'has de fer a Tarragona". I l'any 1967, la primera exposició va ser a Tarragona. Percebiem més exigència a la ciutat on vivien i, veien que calia apuntar més enllà. I va ser un èxit de públic, i de crítica. En l'entrevista amb Pere Anguera, el Ponç deia així: "*Hasta 1967 no me atreví a realizar mi primera exposición, que presenté en Tarragona. Ante mi sorpresa constituyó un éxito total de crítica, de público, y lo más difícil, de venta*"⁹. Una bona empena per continuar fent exposicions sense aturada i amb èxit, que potser si hagués començat a Reus i no hagués anat tan bé, hauria significat un potent fre per continuar fent exposicions¹⁰.

Finalment, i ja en relació directa amb l'estil artístic, com es tractarà amb més profunditat en apartats posteriors, el Ponç tindrà com a referents, pintors del moviment impressionista.

⁶ GIL BONANZA. "Ponç Granollers, nacido en Llansá y residente en Reus, expone en Gerona", *Los Sitios*. Girona. 12/10/1974. (Consultable ANNEX 2.3).

⁷ ANGUERA, Pere. "Ponç Granollers o la interpretació del paisaje", *El correo catalán*, març 1974. (ANNEX 2.4)

⁸ GRANOLLERS, M. (ANNEX 1.1. MG).

⁹ ANGUERA, Pere. "Ponç Granollers o la interpretació del paisaje", *El correo catalán*, març 1974. (ANNEX 2.4)

¹⁰ GRANOLLERS (ANNEX 1.1. MG).

3. L'artista, la persona i la seva relació amb la natura

Així el presentava en el catàleg d'una exposició¹¹, l'any 1996, l'Enriqueta Juncosa, que sovint l'acompanyava a pintar, i que, per tant, coneixia molt bé com es comportava, la seva capacitat de concentració, el seu compromís amb la natura, i el seu neguit per fer-ho bé:

"Si passejant per la vora del mar, us trobeu el Ponç que està pintant, li pregunteu i no us contesta, no penseu que passa de vosaltres, és que està immers en el tema que està interpretant, absorbt en els sons que brinden els espais oberts de la natura, en l'oratge del mar, la remor de les onades, el bramular del vent... Són moments on l'artista s'aïlla del món i s'endinsa en els encants de la natura, on es lliura a una mena de repte entre el tema escollit i el seu propi tarannà. Ell, trepitjarà les xarxes humides dels ports, festejarà el paisatge, s'hi barallarà si cal, i indubtablement patirà, però finalment, gaudirà de l'encís d'unes hores plenament viscudes.

La mar, mestra i guia de les seves inquietuds, l'alliçonarà una vegada més i ell s'entregarà màgicament al seu ritme".

Ser artista pintor és una forma de vida. És inseparable de la persona i de la vida familiar, també. Com a mínim en el cas del Ponç. L'organització de les vacances o les excursions de cap de setmana s'enfocaven cap als indrets que ell volia pintar o explorar: La Costa Brava, la Vall d'Àneu, Albarrasí, L'Anglesola del Cid, *Cantavieja*.¹²... Així que no només l'Enriqueta, sinó que tots els de casa, l'han vist pintar en contacte directe amb la natura, a l'aire lliure, en *plein air*¹³. I per això la seva filla Isabel, pot presentar-lo així al catàleg de l'exposició que va fer a Llançà, el poble natal, l'any 1997:

"Sensible a l'entorn i al gust per la natura, és de la mena d'artista que viu en contacte íntim amb allò que pinta, establint aquell ancestral i sovint oblidat vincle que arrela l'home a la terra...". "Capaç d'esperar els canvis d'estació, el curs mateix dels ametllers o el repòs de les barques, trobava el moment precís per prendre de la natura el més important, allò que mereix ser explicat com a obra d'art".¹⁴

Efectivament, abans que arribés el febrer, ja anava a fer un tomb pel terme per a veure si florien els primers ametllers, o si les vinyes estaven a punt de prendre el color rogenc, a la tardor. Per anar estudiant la feina a fer. "S'autoanomenava pagès de la pintura".¹⁵

¹¹ JUNCOSA, Enriqueta. Presentació de l'artista catàleg de l'exposició al Club Nàutic de Salou. Any 1996. (consultable ANNEX 2.5).

¹² GRANOLLERS, M. (ANNEX 1.1. MG).

¹³ MARCO-PALAU, Francesc. "Les terrasses de la plaça". *La nova Conca*. [en línia]. Juny de 2015. <<https://www.novaconca.cat/opinio/25338/les-terrasses-de-la-placa>> [Consulta: desembre]

GRANOLLERS, Isabel. Entrevista. Octubre 2022. (ANNEX 1.2. IG).

¹⁴ GRANOLLERS, I. Presentació de l'artista al catàleg de l'exposició a la Casa de Cultura de Llançà. Any 1997. (ANNEX 2.6).

¹⁵ GRANOLLERS, M. (ANNEX 1.1.MG).

Amb el seu cotxe, “que defineix com a ‘taller mòbil’, perquè anava proveït de pintures, cavallet i material divers per a l’ofici”¹⁶, “sortia a pintar pràcticament cada dia, plantava cavallet i tela allà on ho decidia i es posava a la feina oferint als vianants seguir l’evolució del quadre fins a veure’l acabat ¹⁷”.

Ponç Granollers, pintor en *plein air*

Foto Arxiu familiar

El Ponç s’autoanomenava el “pagès de la pintura”

Foto Arxiu familiar

En Joan Mañé Fort, llicenciat en Geografia i Història, pintor, i escriptor sobre temes artístics, col·laborador com a crític d’art en diferents editorials i revistes impreses i digitals, l’any 2002, també manté a GalArt.com, què és un pintor que prefereix el contacte directe amb el que pinta, i afegeix que les seves èpoques preferides són la primavera, amb els ametllers florits, i la tardor, en les que els colors són més vius i les fulles grogues dels arbres, fan més bonic el paisatge. ¹⁸

En aquesta relació amb la natura, diu en una entrevista publicada a *Los sitios* (Girona, octubre 1974), “confieso que soy un enamorado del mar, y por lo tanto, ello puede explicar que trate de captarlo a menudo”. *Tiene muchas cosas que decir el mar...*. ¹⁹

¹⁶ MARCO-PALAU, Francesc. *Les terrasses de la plaça. La nova Conca*. [en línia]. Juny de 2015. <<https://www.novaconca.cat/opinio/25338/les-terrasses-de-la-placa>> [Consulta: desembre 2022]

¹⁷ GRANOLLERS, I. (ANNEX 1.2. IG).

¹⁸ MAÑÉ, Joan. *Centre d’Amics de Reus: óleos y acuarelas de Ponç Granollers*. *Gal-art.com* [en línia], març de 2002, <https://web.archive.org/web/20020407235014/http://www.gal-art.com/Exposiciones3/ponc_23_3_02.html> [Consulta: octubre 2022]

¹⁹ GIL BONANZA. “Ponç Granollers, nacido en Llansá...” *Los Sitios*. (ANNEX 2.3).

En el mateix article el pintor conta una anècdota que el va inspirar a ficar el nom a un quadre que exposava, "tramuntana". "Lo pinté en el Puerto de Llançà, dentro de una casa, porque fuera no se sostenía el caballete, y apenas yo mismo". Literal, i per qui conegui la tramuntana, ho sap.

Com a persona, era inquiet, observador, senzill, molt constant, treballador, honest, de caràcter més aviat seriós, tímid, introvertit, li costava parlar d'emocions, i, en canvi, tenia molta facilitat per comunicar un món interior de bellesa i amor per la natura, a través de la pintura. Així el defineix la seva filla Mercè²⁰, i en un article de premsa amb motiu de l'exposició al Saló noble del Centre de Lectura, l'any 1978, s'esmenta que "és ben reconeguda la seva fama d'incansable treballador".²¹

El periodista Daniel de la Fuente, fa referència en diversos articles a la introversió del Ponç. El defineix com a "introvertidamente inquieto"²². I afegeix sobre aquesta introversió "(...)que creo que es una buena condición para ser pintor. Parco en palabras"²³. Es reserva a fer públic el mèrit de la seva dona, que per opinió de qui els coneixia bé, jugava un paper decisiu, com a dinamitzadora, de la trajectòria artística del Ponç, explicant que va començar quasi per casualitat, i que després es va animar²⁴.

El Ponç s'autodefineix com a autoexigent²⁵, sempre es demana més a si mateix i intenta superar-se. I ràpid i espontani²⁶, trets personals importants també que es reflecteixen en el seu tarannà artístic, així la Dra. en Història de l'Art, crítica d'Art, membre de l'Associació Catalana de Crítica d'Art (ACCA), i de l'Associació Internacional de Crítica d'Art (AICA), professora d'art modern i contemporani a la URV, i a la UB, amb un extens i brillant currículum entorn de la crítica d'art, assessorament, selecció i programació d'exposicions, comissariat, redacció de textos i catàlegs, valora al pintor en un catàleg sobre una exposició col·lectiva antològica a Salou, com a "especialment encertat en els apunts ràpids"²⁷.

²⁰ GRANOLLERS, Mercè. (ANNEX 1.1 MG).

²¹ Redacció de *La Voz de la Costa dorada*. 27/5/76 (ANNEX 2.7)

²² DE LA FUENTE, Daniel. "Espera objetividad y comprensión de público y crítica". *Diario español*. Maig 1969 (ANNEX 2.8).

²³ DE LA FUENTE, Daniel. Granollers: "El arte requiere...". 1968. (ANNEX 2.2)

²⁴ *Ibíd*em

²⁵ DE LA FUENTE, Daniel. "Mientras la pintura es un hobby el artista es sincero." *Diario Español*. 26/10/1969 (ANNEX 2.9)

²⁶ GIL BONANZA. "Ponç Granollers..." 12/10/1974 (ANNEX 2.3)

²⁷ MEDINA, Raquel. Presentació de l'exposició "Salou amb ulls d'artista" del catàleg. Febrer 2000. (ANNEX 2. 33).

En el mateix sentit, en un article de l'any 2001, a *La Vanguardia Digital*, realitzat per Sara Sans i recollit a *Montblanc en acuarela (Simposium Nacional de Acuarela)*, es fa la següent observació: “José Rams dedicó toda la mañana de la primera jornada a un solo lienzo, que ya tenía en la cabeza antes de comenzar. Otros, com el reusense Ponç Granollers, pintaron la friolera de media docena en algo más de cuatro horas²⁸”.

En el següent enllaç, a través del qual es pot accedir a un inèdit document audiovisual, es pot comprovar la rapidesa i espontaneïtat pintant una aquarel·la a la inauguració d'una exposició al Pirineu francès²⁹. I de com gaudia pintant.

<https://youtu.be/I50CI5B95EM>

Un pintor que anava a la seva, ho diu la seva família. I també, el Daniel De la Fuente incidint en la seva "*valentía pictórica*"³⁰ en el sentit que pintava el que sentia, sense fer concessions al que és comercial. Per altra banda, tot i les propostes, no era habitual en ell, el tracte amb galeristes i negociants de l'art³¹. En un article publicat l'any 1993 al Diari de Tarragona, el Ponç Granollers expressa que ell se sent un "pintor lliure, sense lligams a cap galeria, que exposa en sales no comercials"³². Deia, "L'art no ha de ser un negoci, sinó una manera de formar a la gent", s'ha de fer possible que arribi a la gent.

També es mostra crític amb la lamentable realitat dels darrers anys pels artistes locals, que no poden exposar les seves obres al públic reusenc, per manca de sales municipals que sí que tenen, en canvi, els pobles. I les sales d'entitats privades tampoc eren la solució: al Centre de lectura, on va exposar amb èxit fins a l'any 1982, la nova presidència accepta la proposta d'un grup de socis³³ que es posiciona únicament a favor de l'art de línia avantguardista, quedant, per tant, al marge, l'art que no complia aquest requisit.

Anteriorment, com reflecteix el reconegut crític i col·leccionista d'art LL. Jaume Grau, en un article a *Reus, setmanari de la ciutat (1979)*, havien estat capaces de conèixer mostres de diferents moviments artístics: “a la nostra primera entitat cultural hem pogut apreciar dues exposicions molt diferents i contrastades ”³⁴. Es tractava de l'exposició de Granollers i Adell, en una altra de les sales, “com una altra resposta a la necessitat de comunicació artística amb nous mitjans d'expressió plàstica”. Però el canvi de política va acabar amb aquesta diversitat i riquesa estètica.

²⁸ MIRALLES, Francesc. *Montblanc en acuarela*, p.43.

²⁹ ABELA, Quim. Enregistrament audiovisual. Aspet (Pirineu francès). 2002
<<https://youtu.be/I50CI5B95EM>>

³⁰ DE LA FUENTE, Daniel. “Espera objetividad...” Maig 1969 (ANNEX 2.8)

³¹ GRANOLLERS, M. (Annex 1.1 MG)

³² CABRÉ, Tate. “Granollers: l'art no és un negoci, és una manera de formar la gent.” *Diari de Tarragona*. Juliol 1993 (ANNEX 3.1)

³³ SALCEDO MILIANI, Antonio. *L'art del s.XX a les comarques de Tarragona* p. 248.

³⁴ JAUME GRAU, Llorenç. “Ponç Granollers i Adell al Centre de Lectura”. *Reus semanario de la ciudad*. Novembre 1979. P.13.

Aquest tema el va afectar pel que significava aquesta entitat reusenca, i perquè hi havia viscut instants inoblidables, a més coincideix amb el moment en què l'empresa on treballava, tanca, quedant-se a l'atur amb cinquanta anys d'edat³⁵.

El seu esperit de superació i el suport de la seva esposa fan que facin un canvi de rumb i comencin a exposar i enfocar l'activitat artística cap als pobles, amb els que es mostra públicament³⁶ molt agraït, s'hi sent força valorat, i on s'ofereixen bons espais per exposar, de titularitat pública, com els que ell reivindica per a la seva ciutat. Així que durant molts anys no exposarà a Reus, fins que a finals dels noranta, la situació canvia favorablement: la Diputació de Tarragona ofereix l'oportunitat d'exposar a la Sala del Palau Bofarull, i el Centre d'amics de Reus, a la Sala La Vicaria, llocs on exposarà en diferents ocasions fins al final de la seva trajectòria.

3.1. La formació autodidàctica

La seva formació era autodidacta. Era el seu propi mestre. Aprenia en el context de la natura, i de la natura³⁷, i ho feia provant, experimentant, aprofundint en el que l'inquietava. Amb constància, amb iniciativa, amb capacitat d'esforç i superació, qualitats vinculades a l'autoaprenentatge i sense les quals aquest no és possible. Aquest autodidactisme conferia originalitat a la seva obra.

El Ponç, en una entrevista amb motiu de la seva exposició a Girona, davant la pregunta de Gil Bonanza sobre els seus inicis, respon: "*Dibujo de toda la vida. En cuanto a la pintura, soy autodidacta...*"³⁸

I en diferents articles de premsa, els periodistes i crítics d'art fan referència a aquest autodidactisme, com per exemple, el Fèlix Llovell l'any 1977, que exposa que, Granollers amb una formació autodidàctica i a través d'una gran vocació i constància, ha adquirit els secrets de la pintura³⁹.

Al llarg de la seva vida, el Ponç, va anar incorporant coneixements procedents de fonts diferents de les acadèmiques oficials: aprèn de la natura, de llibres, a través d'imatges, desenvolupa les capacitats visuals espacials amb l'ofici de serraller i la pràctica durant un temps de la serralleria artística⁴⁰, i mitjançant vivències en esdeveniments artístics. Perquè com observava el Daniel De la Fuente Torrón, el Ponç, com a estudiós: "*no desaprovecha ocasión para enterarse de cosas del arte*"⁴¹.

³⁵ El Ponç havia compaginat la pintura amb la feina a l'Empresa CROLLS. Se'n parla més endavant.

³⁶ CABRÉ, Tate. "Granollers: l'art no és..." D. Tarragona. Juliol 1993 (ANNEX 3.1)

³⁷ GRANOLLERS, M. (ANNEX 1.1 MG)

³⁸ GIL BONANZA. "Ponç Granollers..." Octubre 1974 (ANNEX 2.3)

³⁹ LLOVELL, Fèlix. "Ponç Granollers, en la Sala de Exposiciones de la Caja de Ahorros Provincial." *Diario Español*. Març 1977 (ANNEX 2.11)

⁴⁰ ANGUERA, P. "Ponç Granollers...". *El correo...* 1974 (ANNEX 2.4)

⁴¹ DE LA FUENTE, Daniel. "Granollers: 'El arte...'" Setembre 1968 (ANNEX 2.2)

A finals dels anys seixanta, va fer un Curs complet de dibuix i pintura per correspondència, amb el que a través de diferents llibres i pràctiques, va adquirir nocions tècniques. La seva filla comenta que “al quarto de pintar”, tenia uns llibres “petitons, però amb unes il·lustracions d’excel·lent qualitat, que impactaven tant a grans com a petits, sobre obres de pintors del Renaixement i de l’impressionisme francès”⁴².

En l’entrevista de l’any 1974, amb l’historiador, escriptor i crític d’art, Pere Anguera, a *El Correo Catalán*, el Ponç explica que la seva pintura parteix de l’impressionisme de Cézanne, fent referència a la forta admiració pels impressionistes en general, i més concretament els que admirava més, deia, “*por sus enseñanzas, son Cézanne i Degas*”⁴³. El sorprenent és com aprenia i s’influenciava només veient aquests llibres monogràfics sobre l’obra dels artistes impressionistes que tant admirava.

Fent una petita recerca sobre Cézanne, s’observa que va destacar pels seus paisatges mostrant la realitat sense idealitzacions, però transmetent l’essència de les coses, allunyant-se, per tant, d’una simple còpia de la realitat. Estava fascinat per la geometria i la introduïa als paisatges, aplicant formes geomètriques.

Com Cézanne, el Ponç introdueix la geometria a les seves obres, l’atrau la geometria des de petit, com s’ha vist a l’apartat 2, quan es feia referència a les seves arrels i influències, i tendeix a geometritzar les composicions i les formes, tant en la temàtica de paisatges, com en les marines, com analitzava el periodista García Luna.⁴⁴ També es feia aquesta observació a l’apartat d’art del diari *Los sitios* (Girona), l’any 1974, destacant la seva singularitat: “*Impera, en las telas, un acusado sentido geométrico que le sirve para su estructuración y hemos de alabar-lo, además, por el hecho de huir de las marines sobadas y saber darles un sentido subjetivo y muy esquemático*”⁴⁵.

Aquesta característica es percep de forma més notable en la primera etapa pictòrica, en la què, a més, la utilització de l’espàtula, facilita aquesta geometrització. En les dues etapes pictòriques posteriors, en les que utilitza el pinzell, tot i suavitzar línies, manté l’estructuració geomètrica en els olis, com es pot percebre tot seguit a la imatge de l’obra *Vilaplana*.

Es pot veure la similitud en certs aspectes, entre Cézanne i Ponç Granollers. D’entrada, com Cézanne, fa paisatges i els pinta en contacte directe amb el que pinta, i a la natura.

Paisatge de Cézanne	Paisatge de Ponç Granollers

⁴² GRANOLLERS, M. (ANNEX 1.1 MG)

⁴³ ANGUERA, Pere. “Ponç Granollers o la interpretació...” *El correo catalán*. 1974 (ANNEX 2.4).

⁴⁴ GARCIA LUNA. “Óleos de...” 25/4/1974 (ANNEX 2.1).

⁴⁵ ALEX. “Ponç Granollers”. *Los sitios*. Octubre 1974. (ANNEX 2.3).

	
<p>Montagne Sainte-Victoire vista des dels voltants de Gardanne. 1888. Oli sobre tela. Foto d'Alamy.es</p>	<p>Vilaplana. Anys noranta. Oli sobre tela. Foto cedida Col. M.Granollers</p>

En el cas de Cézanne, pinta un lloc prop de Gardanne, i el Ponç, Vilaplana, però coincideixen en el fet que interpreten el paisatge des d'un mateix concepte i apliquen la geometria. Situats amb el cavallet en el punt clau per captar la disposició escalonada de les cases, creen una composició com de cubs encaixats.

Davant una pregunta de Gil Bonanza sobre les seves influències, el Ponç respon: *“creo que siempre las hay. No que se sigan, sino que se sienten”*⁴⁶.

Com a soci de l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya, l'artista pintor va participar en el Simpòsium Nacional de l'Aquarel·la, fundat i organitzat pel Josep Martínez Lozano des de 1991⁴⁷, que cada any es realitza en un punt diferent de la geografia espanyola. Una trobada amb l'aquarel·lista, entre altres pintors d'arreu, amb diverses activitats que també suposaven una oportunitat d'aprenentatge.

“Per un pintor totalment autodidacta com ell, la clau està en l'experiència continuada i dialogar amb el territori i extreure'n, amb honestedat i sense pretensions, allò que la natura i la pintura ens ofereix⁴⁸”. I com expressa a l'entrevista radiofònica al programa Viure Reus, gaudeix molt del que fa⁴⁹.

3.2. El vincle vital amb Reus

Com que el pare era empleat de la RENFE i als anys cinquanta va ser destinat a Tortosa, la família es va traslladar a aquesta ciutat. L'any 1957, el Ponç va saber d'una feina, com a serraller, a Reus, a Cal Moncusí, Carrer Amargura, 10, així que es va desplaçar a Reus.

⁴⁶ GIL BONANZA. “Ponç Granollers...” 12/10/1974 (ANNEX 2.3)

⁴⁷ Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya. J.Martínez Lozano [en línia]. <<http://aquarellistes.com/galeria/j-martinez-lozano/?lang=es>> [Consulta: novembre]

⁴⁸ GRANOLLERS, Isabel.

⁴⁹ Centre de Lectura i Fundació privada Reddis. Registre àudio RÀDIO REUS rr 20041118ENT151. [en línia] 18/11/2004. <<https://bd.centrelectura.cat/items/show/14040>> [Consulta: novembre 2022]

S'allotjava en una pensió i a les hores dels àpats anava al *Restaurant Casa Amada*, allí va conèixer la jove filla dels propietaris, la reusenca Enriqueta Juncosa, estudiant de magisteri, amant del patrimoni històric-cultural, i amb sensibilitat estètica. Es van enamorar, i l'any 1961 es van casar, i van tenir 3 fills. En aquesta època comença la seva activitat artística. Viu a Reus durant cinquanta-vuit anys fins la seva mort. Per tant, va estar molt vinculat a la cultura, el paisatge de Reus, i el Camp de Tarragona.⁵⁰

En una entrevista a *El Correo Catalán*, amb Josep Sabaté, el Ponç s'expressava així: "Soy un entusiasta del Camp de Tarragona, de su luminosidad. Su característica luz dorada le da una gran singularidad, difícil de captar, hay que estar muy compenetrado con el paisaje, con su circunstancia⁵¹". Ell ho estava, i se sentia totalment arrelat a la demarcació de Tarragona.

Ponç Granollers. Carrer i campanar de Reus. 2008.

Aquarel·la. 43X49 cm. Col. G. de Alberdi

Artísticament, el Ponç, neix a Reus

4. Característiques de la seva obra

4.1. L'estil pictòric

Com ja s'ha comentat a l'apartat de formació, el Ponç té com a referents pictòrics els pintors impressionistes. El mateix artista, l'any 1971, en una entrevista al Diari *La Mañana*⁵² de Lleida, comenta que partint d'aquests referents busca una línia personal, amb la tècnica de l'espàtula. Aquesta recerca del Ponç, troba el seu reconeixement en

⁵⁰ GRANOLLERS, M.

⁵¹ SABATÉ, Josep. "Ponç Granollers, un artista en constante evolució." *El Correo Catalán*. 12/9/1975 (ANNEX 2.13)

les valoracions d'importants crítics i crítiques d'art, periodistes i escriptors, que en el decurs del temps, des que va començar, coincideixen en afirmar que el Ponç Granollers mostra una marca personal en les seves obres, influït intuïtivament per l'impressionisme.

Així, el crític d'art i escriptor, fundador de la revista Gal Art, Francesc Galí, comentant l'exposició del Ponç Granollers a la Sala Jaimes de Barcelona, l'any 1973, diu que els olis, que aconsegueix alternant pinzell i espàtula, segons la seva intenció creadora, té un segell personal, que neix, principalment, de la seva forma d'empastar i d'acolorir⁵³. Per la seva part, en el diari *Reus, semanario de la ciudad*, el poeta i crític d'art, Antoni Correig, l'any 1974, es refereix al Ponç Granollers, com un pintor amb constant evolució que "es confessa hereu de l'impressionisme i, en efecte, fa amb l'espàtula la mateixa llepada llarga, seca i dura que els seus mestres confessats feien amb el pinzell"⁵⁴.

I en un article al mateix diari comenta que "en aquest pintor reusenc hi ha de tot menys una limitació. Al·ludim a l'exuberant cromatisme, que constitueix la nota més destacada de les seves composicions, les quals no pretenen entrar en el plànol descriptiu, sinó que aspiren a fixar (...) unes impressions captades davant la natura sota la incisiva llum de la Mediterrània"⁵⁵.

En l'article de 20/3/1977, el Fèlix Llovell també comentava que l'estil està molt relacionat amb l'impressionisme francès, però amb tocs totalment personals procedents de la llum, color, sinceritat i espontaneïtat que aporta a les seves obres⁵⁶.

Diferents periodistes i escriptors coincideixen en avaluar el seu estil com figuratiu, amb matisos. Com el José Roca García, l'any 1979, expressant que el Ponç fa una "(...) *interpretación personal muy acusada sin desfigurar la realidad ya que una de sus características es el verismo que rezuman sus cuadros*"⁵⁷.

⁵² BAUTISTA, Aurelio. "Ponç Granollers. Un pintor reusense expone en Lérida." *La Mañana*. 20/6/1971 (ANNEX 2.14).

⁵³ GALÍ, Francesc. "Ponç Granollers en Sala Jaimes." *D.F de Barcelona*. 26/4/1973 (ANNEX 2.15).

⁵⁴ CORREIG, Antoni. "Granollers o la vibració del paisatge." *Reus, semanario de la ciudad*. Abril 1974 (ANNEX 2.16).

⁵⁵ CORREIG, A. Correig, Antoni. "Exposición Ponç Granollers." *Reus, semanario de la ciudad*. Febrer 1970 (ANNEX 2.17).

⁵⁶ LLOVELL, Fèlix. "Ponç Granollers, en la Sala..." *D. Español*. Març 1977 (ANNEX 2.11).

⁵⁷ ROCA, José. "La valiosa exposición del pintor Ponç Granollers en la sala de arte Arimany." *Diario Español*. 10/2/1979 (ANNEX 2.18)

O com l'Antoni Correig, l'any 1974, que destacant la recerca contínua, també es refereix a aquesta característica, amb particularitats provinents de l'espàtula i elements secundaris:

“(El pintor)... no ha deixat mai d'investigar les possibilitats de la pintura, sense sortir-se, però, del marc més estrictament figuratiu”. Granollers utilitza com a eina primordial l'espàtula que li permet modular l'estructura pictòrica en un tot de vibracions. Els seus paisatges i les seves marines, la ubicació del model de les quals l'espectador reconeix, (...) tenen ara un moviment que permet donar a l'artista la seva visió de la natura com a força, sense modificar-la en excés, tot i que es permet llibertats amb els elements secundaris⁵⁸.

Per la seva banda, la Isabel Granollers també es refereix a l'art figuratiu del Ponç, creat des de la captació, i, transmissió d'impressions:

“El tractament que feia de les composicions s'entenia com un conjunt, no tant des de l'entreteniment i el detall d'una pintura realista, sinó amb un traç que a curta distància es resol amb taques valentes de petits i breus gruixos de pintura, i que de lluny l'espectador els percep com a elements de realitat associats al que coneix”.

Amb el pas dels anys, la crítica d'art continua destacant el tractament del color, que és una característica important, que aporta originalitat a l'obra, i que és un artista que investiga i evoluciona. Així, l'any 1991, la Raquel Medina, destaca, al Diari de Tarragona, elogiant les marines del Ponç Granollers, *"la seva harmonia cromàtica encertadíssima i totalment personal"*⁵⁹.

I l'any 2002, el Joan Mañé, es refereix també a l'estil figuratiu i a la constant investigació de l'artista, afegint, a més, que desenvolupa la recerca de la simplicitat de formes per ressaltar grans temes i escenes de la realitat⁶⁰.

En definitiva, l'estil del Ponç Granollers, dins de l'art figuratiu i paisatgístic, i amb un segell personal propi, es relaciona amb la tècnica i la temàtica emprada pels pintors del moviment impressionista del segle XIX. Un pintor en constant recerca i evolució, que es distingeix pel color i els efectes de llum captats del territori natural en què té lloc el seu procés creatiu.

Cal puntualitzar, però, que aquesta relació amb les característiques de la pintura del moviment impressionista, no ha de dur-nos a emmarcar l'obra en l'impressionisme, o, entre l'impressionisme i el neoimpressionisme, com es detecta a la ressenya que s'inclou sobre l'artista a la web oficial del MAMT⁶¹, Museu d'Art Modern de Tarragona, o

⁵⁸ CORREIG, A. “Granollers o la vibració...” *Reus, semanario...*, abril 1974 (ANNEX 2.16)

⁵⁹ MEDINA, Raquel. “Ponç Granollers i Diego Antona, a Caixa Tarragona.” Diari de Tarragona. Novembre de 1991. (ANNEX 3.2)

⁶⁰ MAÑÉ. “Centre d'Amics...”. [en línia]<https://web.archive.org/web/20020407235014/http://www.gal-art.com/Exposiciones3/ponc_23_3_02.html> [març 2002]

⁶¹ Museu d'Art Modern de Tarragona. MAMT. *Ponç Granollers* [en línia]. <<https://www.dipta.cat/mamt/colleccio/artistes/ponc-granollers>> [Consulta: setembre 2022]

a la web de *Todocoleccion*⁶², calcant el contingut del MAMT, descontextualitzant, per tant, l'obra, de la seva pròpia contemporaneïtat, perquè el Ponç Granollers pintava intuïtivament influït pels artistes del moviment impressionista que eren els seus referents, però en el context dels últims trenta-tres anys del segle XX i primers quinze anys del segle XXI⁶³.

4.2. Sobre el color i la llum

El tractament del color i la llum, mereix un apartat especial, perquè és una característica molt destacable a l'obra de Ponç Granollers, encara que en els inicis de la seva trajectòria pictòrica, havien estat motiu d'algunes crítiques contraposades entre alguns periodistes, escriptors i crítics d'art.

Així, l'any 1968, el García Luna⁶⁴ opinava, que la utilització del color gris imprimia una llum no coincident amb la llum mediterrània. En el mateix sentit, l'Alberto del Castillo, en una crítica al *Diario de Barcelona*,⁶⁵ deia que la utilització freqüent dels grisos opacs agreujava, en algun dels seus quadres, la manca de llum. En canvi, l'Antoni Correig, considerava que l'artista està en contínua investigació en el joc cromàtic⁶⁶, i després d'haver observat anteriorment en altres articles el que descriu com a "agressivitat cromàtica⁶⁷", més endavant destaca que precisament amb els tons grisos que qualifica de " *fina qualitat*",⁶⁸ aconsegueix aquell "*equilibri*"⁶⁹ que ajuda a resoldre-la.

En tot cas, l'esperit de superació i investigació del Ponç, la seva autoexigència, autocrítica i autoaprenentatge, van fer que anés evolucionant, i que en crítiques posteriors, ja únicament es fes referència, com va fer el mateix García Luna, just cinc anys més tard de la seva crítica, l'any 1973, comentant que l'obra del Ponç ha evolucionat en el tractament de la llum i el color. Diu així sobre la seva obra " (...) *cada vez es más rica en cromatismos, muy propios de nuestra tierra. Capta muy bien Granollers- y aquí está uno de sus mejores méritos- la luz mediterránea*"⁷⁰.

En la mateixa línia, la redacció de "*La Voz de la Costa dorada*", de l'any 76, al·ludeix a la capacitat de treball, experiència i vocació pictòrica, com les causants de l'evolució en el tractament del color i de la llum:

"el seu estil s'anés depurant i guanyés en cromatisme, dictat per l'experiència i vocació pictòriques transferint a sobre de la tela allò que veu o intueix, sense preocupar-se massa de l'exactitud

⁶² Todocoleccion. *Litografía Ponç Granollers Montblanc*. [en línia] <<https://www.todocoleccion.net/artes-acuarelas/litografia-acuarela-ponc-granollers-montblanc-1998~x41334598>>. [Consulta: novembre 2022]

⁶³ GRANOLLERS, I. (ANNEX 1.2. IG)

⁶⁴ GARCIA LUNA. "Granollers de nuevo". *Diario Español*. 9/1968 (ANNEX 2.19)

⁶⁵ DEL CASTILLO, Alberto. "Ponç Granollers en Sala Jaimes", *Diario de Barcelona*, abril 1973. (ANNEX 2.20)

⁶⁶ CORREIG, A. "Exposición Poncio Granollers." *Reus semanario de la ciudad*. Maig 1969 (ANNEX 2.21)

⁶⁷ CORREIG, A. "Exposición Ponç Granollers". *Reus semanario de la ciudad*. Juny 1973 (ANNEX 2.22)

⁶⁸ CORREIG. "Exposición Ponç Granollers". *Reus, semanario...* Novembre 1974 (ANNEX 2.23)

⁶⁹ CORREIG. "Exposición Ponç Granollers". *Reus semanario...* Novembre 1971 (ANNEX 2.24)

⁷⁰ GARCIA LUNA. "Oleos de Ponç Granollers". *Diario Español*. 10/09/1973 (ANNEX 2.25)

colorària, que ell transforma en rics matisos corregint la manca de llum, o referint-hi aquell color que suara ha imaginat”⁷¹.

Paisatge. 1997. 100X 85 cm. Oli . Col. Enric Granollers

El color és una particularitat destacable a l'obra de Granollers

Una altra característica destacable és el contrast de colors. S'hi havia referit, l'any 1969, l'Antoni Correig ⁷², i al 1992, I.B, al Diari de Tarragona⁷³. La periodista, crítica d'art, i artista pintora, Elena Morató, en parla amb més concreció. Els cels, al contrari que la resta del quadre, expressa Morató *"són plans i suaus, donant-nos a entendre que no són ells els que a l'autor l'interessen, sinó que tot el que busca està en el fons mateix del paisatge de la terra. Deixant de banda aquesta excepció, destaca el contrast de colors que és l'altra característica de l'obra del pintor, que els utilitza vius..."* *"...i amb els que entorna de forma inconcreta els conjunts de cases, de tons més aviat apagats i terrosos"*⁷⁴.

⁷¹ *La Voz de la Costa Dorada*. 1976 (ANNEX 2.7)

⁷² CORREIG "Exposició de Ponç..." *Reus, semanario...* 1969 (ANNEX 2.21)

⁷³ I.B. "Acuarelas y óleos de Ponç Granollers en el Ateneu". *Diari de Tarragona*. Abril 1992 (ANNEX 3.3)

⁷⁴ MORATÓ, Elena. "Ponç Granollers al Centre de Lectura." *Reus, semanario de la ciudad*. Abril 1977. (ANNEX 2.26)

La Raquel Medina, l'any 1991, parla en concret dels colors segons els temes: "cal destacar el cromatisme que si en els quadres de camps i pobles es mou en un predomini dels grocs i els ocres (amb el contrapunt del verd blavós) en les marines assoleix unes bellíssimes gammes de grisos, verdosos i rosats"⁷⁵ .

L'any 1979, el Llorenç Jaume Grau, es refereix a la tonalitat concreta de la llum, i els seus efectes: "Les seves obres reflecteixen molt sovint la llum daurada de certes hores i moments de l'any, com també el cel nuvolat i el mar, tots ells aturats en moments de serena quietud"⁷⁶.

Passats els anys, la llum i el color continuen sent trets destacats per la crítica d'art, com per exemple, l'any 2001, en què l'escriptor Domènech Solé, en un article en línia de L'informatiu d'Alforja, presentant el pintor amb motiu d'una l'exposició, incideix en la aquesta capacitat del Ponç de captar el color, la llum, el lloc, i, l'estació de l'any⁷⁷ .

4.3. Les tècniques pictòriques

Granollers, obert a experimentar amb diferents tècniques, utilitza les següents: pintura a l'oli, amb espàtula; pintura a l'oli, amb pinzell; el gravat, les ceres, l'aquarel·la. Els propers apartats se centren únicament, en les tècniques que havia aplicat en la majoria de les obres que exposava.

4.3.1. La tècnica de la pintura a l'oli amb espàtula

Encara que les primeres pràctiques les fa amb la tècnica de l'aquarel·la, quan comença a pintar en ferm, i a exposar les seves obres, ho fa amb la pintura a l'oli, i des d'un primer moment amb l'espàtula⁷⁸, una petita pala de metall, flexible, generalment de forma triangular, ovalada o rectangular.

La pintura a l'oli es compon de pigments i olis vegetals. La seva consistència cremosa permet aplicar capes gruixudes i fines pel·lícules. Un cop seca, gràcies a les seves bases olioses, la pintura continua tenint un color viu i potent.

L'aplicació de la tècnica de l'espàtula, "aporta textura i estructura a la composició, ja que l'efecte que dona l'espàtula, molt diferent del pinzell, és que permet escampar la pintura sobre el suport amb determinada densitat, aconseguint un resultant matèric una mica geometritzat en concordança amb el tipus d'eina (espàtula)"⁷⁹.

⁷⁵ MEDINA, Raquel. "Ponç Granollers..." D. Tarragona. Novembre 1991 (ANNEX 3.2)

⁷⁶ JAUME GRAU, LI. "Ponç Granollers..." *Reus semanario*... p. 13. (ANNEX 2.10)

⁷⁷ DOMÉNECH SOLÉ. *L'exposició- taller de Ponç Granollers*. [en línia] Juliol 2001. <<https://usuaris.tinet.cat/apcca/2001/tercer/articulos/exposicio.html>> [Consulta: octubre]

⁷⁸ GIL BONANZA. "Ponç Granollers..." 12/10/1974 (ANNEX 2.3)

⁷⁹ GRANOLLERS, I. (ANNEX 1.2. IG)

Tècnica de l'espàtula

Foto Stock per Xerbor/Shutterstock

“El sistema emprat per pintar és “alla prima”⁸⁰. El terme de “pintura alla prima” prové de l’Italià i significa “pintura a la primera”. També s’anomena pintura directa. Consisteix a “posar els diferents tocs d’espàtula en humit i a la primera, sense rectificacions. Tot i això, l’espàtula permet treure la pintura de nou quan la pintura encara és tendra i es poden corregir determinats detalls”⁸¹, però requereix molt de talent per part de l’artista. El resultat és natural, espontani, fresc i ple de vida.

“Algunes de les obres d’aquesta època també estaven realitzades emprant primer el suport amb gruixos de pintura o arrebossats, formant un fons compacte, cosa que proporcionava uns resultats texturitzats una mica rústics molt interessants”⁸².

A l’entrevista que li va fer Gil Bonanza l’any 1974, aporta una curiositat sobre el seu comportament en l’ús de l’espàtula: quan pinta “terra endins”, conté més aquest estri, i, en canvi, en pintar marines, espais més oberts, llum més penetrant, llança l’espàtula més àmpliament.

Elena Morató, en un article al Setmanari Reus, l’any 1977, també ens parla amb profunditat, observant l’obra, de la utilització de l’espàtula: “llargues pinzellades i amples traçats a cop d’espàtula, tots ells per la seva banda, es completen complets amb multitud de detalls”⁸³.

⁸⁰ Ibídem.

⁸¹ Ibídem.

⁸² Ibídem.

⁸³ MORATÓ, Elena. “Ponç Granollers...”. *Reus, semanario...*, 1977 (ANNEX 2.26)

Ponç Granollers. Port de Cambrils. 1988. Oli sobre tela amb espàtula.

74X65 cm. Col. M.Granollers

4.3.2. La tècnica de la pintura a l'oli amb pinzell

A mesura que avançaven els anys vuitanta, el Ponç comença a substituir l'ús predominant de l'espàtula, per l'ús exclusiu del pinzell, consolidant-se l'ús de la tècnica a l'oli sobre tela, realitzada amb pinzell.

La Isabel, filla mitjana del Ponç, de petita i adolescent, solia pintar vora el pare, perquè les excursions familiars i vacances giraven la major part de les vegades entorn de l'activitat artística. Per la curiositat que sentia i la capacitat d'observació, ara pot parlar amb tot luxe de detalls del procés creatiu:

“Primer, amb pinzell prim i pintura molt diluïda, marcava les línies de conjunt de la composició. De manera ràpida i esquemàtica situava el tema. A continuació amb amples pinzellades molt diluïdes tacava el quadre per crear els fons tonals i per conformar els elements que havia decidit disposar-se a pintar. Després amb més densitat de pintura començava a situar el celatge (cel) i algunes formes de la resta del paisatge, ja fossin els termes més allunyats de muntanyes i on es podia intuir vegetació indefinida o intuir algun

poble a molta distància. Segons anava avançant en la composició, anava concretant els elements del primer terme, sense entrar en detalls, suggerint les formes més que no pas tancant-les. Els pinzells emprats eren tant pinzells rodons com plans en determinades zones, de gruix mitjà, utilitzant de vegades l'espàtula per acabats fins i rectilinis⁸⁴”.

4.3.3. La tècnica de l'aquarel·la

Una vegada que el Ponç Granollers va substituir l'espàtula per la utilització exclusiva del pinzell i es consolida amb la tècnica de pintura a l'oli, comença a fer-lo servir també per la realització d'aquarel·les que va introduint en les exposicions.

La Raquel Medina, l'any 1991, transmet i comenta el que li diu el Ponç Granollers durant l'entrevista a l'exposició a Caixa Tarragona: les aquarel·les "*són poc més que una diversió o una relaxació per descansar, de tant en tant, de l'altra tècnica que ell considera molt més exigent, l'oli, i que de fet és on més ha evolucionat*"⁸⁵.

En l'etapa en què va començar a fer les primeres exposicions, també ho vivia com un hobby. Així ho reflectia en més d'una entrevista, com per exemple en la que li va fer el periodista Daniel de la Fuente l'any 1969⁸⁶. I sembla que en sentir-s'hi còmode, la creativitat flueix, gaudeix investigant, jugant fins que evoluciona cap a la professionalització. Així que la mateixa Raquel Medina, al cap de nou anys, l'any 2000, es refereix al Ponç, a l'apartat de presentació de la publicació *Salou amb ulls d'artista*, com a "*bon dibuixant i pintor de dilatada experiència, tant en l'oli com en l'aquarel·la*"⁸⁷, la qual cosa està indicant que anteriorment ja estava aconseguint progressivament aquest assoliment.

El Ponç pintant una aquarel·la (La Morera de Montsant).

Any 2001. Arxiu familiar.

⁸⁴ GRANOLLERS, I.

⁸⁵ MEDINA, Raquel. "Ponç Granollers i ..." *D. Tarragona*. Novembre 1991 (ANNEX 3.2)

⁸⁶ DE LA FUENTE, Daniel. "*Mientras la pintura...*" Octubre 1969 (ANNEX 2.9).

⁸⁷ MEDINA, Raquel. *Salou amb ulls d'artista*. 2000 (ANNEX 2.33)

L'article digital de l'any 2002, redactat per Joan Mañé, expressa així l'èxit que està aconseguint amb l'aquarel·la: “*sus acuarelas tienen una gran aceptación entre el público*”⁸⁸. I l'any 2004 en una entrevista radiofònica a Ràdio Reus, el Ponç fa públic que després d'un temps destacable dedicat a la pintura a l'oli, es va abocar cap a l'aquarel·la⁸⁹.

I en relació amb aquesta etapa d'evolució i consolidació de l'aquarel·la, la Isabel Granollers, comenta la idoneïtat d'aquesta tècnica per al Ponç:

“El que li oferirà aquesta tècnica està plenament en concordança amb la seva manera de treballar. Pintar a l'exterior, de manera molt immediata, pinzellada solta, crear efectes que la mateixa tècnica demana pel que fa a taques atzaroses, amb més o menys graus de transparència... tots aquests van ser factors que en l'àmbit estilístic van donar més llibertat al Ponç en el sentit que va poder desenvolupar un tipus d'obra que en aparença era planera, ràpida i fàcil de realitzar, però que requereix d'una gran habilitat per aconseguir un resultat de lleugeresa i naturalitat en la seva realització”⁹⁰.

Ponç Granollers. Ruelles al Mas Benavent. 2002. Aquarel·la. 44X65 cm. Col. M.Granollers

⁸⁸ MAÑÉ. “Centre d'Amics...” *Gal-Art*. Març del 2002
>https://web.archive.org/web/20020407235014/http://www.gal-art.com/Exposiciones3/ponc_23_3_02.html>

⁸⁹ C. Lectura i Reddis. Reg. Radio Reus 11/2004. <<https://bd.centreelectura.cat/items/show/14040>>

⁹⁰ GRANOLLERS, I.

En aquesta dedicació més intensa cap a l'aquarel·la, a part dels aspectes indicats, se n'hi sumaven d'altres de pràctics: el material resultava més econòmic, més lleuger de transportar, i com s'ha vist al vídeo⁹¹ de la pàgina 9, l'aquarel·la la podia fer en deu o quinze minuts, la qual cosa li permetia rendibilitzar el temps de sortida a l'aire lliure. Quan comença l'esplendor amb l'aquarel·la, el Ponç tenia seixanta-vuit anys, i en pocs anys, l'any 2008, començaria l'etapa de contenció generalitzada de despesa, amb la crisi econòmicofinancera. Així que a part de l'assoliment aconseguit amb l'aquarel·la, el públic podria seguir gaudint d'art a casa.

4.4. La temàtica de les obres

Com ja s'ha destacat anteriorment, l'obra del Ponç Granollers “es mou en l'àmbit de la figuració, amb paisatges, marines, espais oberts al camp, parades de vinyes, ruelles, d'ametllers florits dels voltants dels pobles i entorns rurals, vistes panoràmiques de pobles, carrers i places en els que apareix de manera molt esquemàtica la figura humana immersa en el paisatge ⁹²”.

Tot i que aparentment, els motius pintats puguin semblar recurrents, la llum i el cromatisme canviant del dia o de l'estació de l'any reflectits, marquen la subtil diferència. Així ho explica la Isabel Granollers:

“Sovint tornava als llocs moltes altres vegades i malgrat semblar que pintava el mateix motiu, sempre l'observava com per primera vegada, fascinat pels canvis d'estació, els canvis de llum i el cromatisme variable que ofereix la natura amb el pas del temps”. “Si bé s'estimava més pintar a primera hora del matí, li interessava fer-ho també en altres moments del dia estudiant la incidència de la llum i els seus canvis⁹³”.

I l'I. Vidal, fa referència també en aquest sentit, al redescobriments de llocs i racons:

L'artista, “festeja els indrets”, els vol conèixer de debò i un cop se sent enamorat, captivat per allò que veu, es decideix a pintar-los. L'acurat estudi que fa durant aquest temps permet redescobrir molts llocs i racons que, de vegades i potser tenint-los molta prop, passen desapercebuts. Aquest aspecte és possiblement un dels majors assoliments de l'obra de Ponç Granollers⁹⁴”.

Segons l'etapa pictòrica, varia el protagonisme de la temàtica, així si bé en els inicis, l'any 1967, el pintor ofereix tan temàtica paisatgística, com marines, i, en nombre molt menor, roses, depenent d'on exposés, predominaven i destacaven les marines sobre els paisatges. Posteriorment, les dues temàtiques s'igualen en proporció. En canvi,

⁹¹ ABELA, Quim. 2002. Aspet (Pirineu francès). Enregistrament audiovisual de Joaquim Abela. <https://youtu.be/I50CI5B95EM>

⁹² GRANOLLERS, I.

⁹³ Ibídem.

⁹⁴ VIDAL, I. “Ponç Granollers exposa 43 obres a la Biblioteca.” *Diari de Tarragona*. Desembre 1993. (ANNEX 3.4)

entorn de l'any 2002, pinta principalment paisatges, tant rural com urbà, a més de les marines⁹⁵.

El creixement del tema paisatgístic coincideix amb l'etapa d'intensificació de l'activitat artística als pobles. Amb el "desig de comunicar quelcom" a les seves obres⁹⁶ com comenta l'any 1993 en una entrevista al Diari Tarragona, és lògic que vulgui oferir temes significatius per als seus habitants, mentre comparteix amb ells l'admiració que senten pel seu entorn.

Per altra banda, sortint d'aquesta temàtica característica, crea una col·lecció de retrats temàtics en homenatge a alguna figura important de Reus o Montblanc. Com el de Ceferí Olivé, Palau Ferré, Gaudí, i, Fortuny, a més d'algunes versions de les seves obres amb motiu de *l'Any Fortuny*.

TEMÀTICA	Obres Ponç Granollers	Temàtica	Obres Ponç Granollers
Marines	<p>Costa Brava</p> <p>Costa Daurada</p>	Paisatge urbà	 <p>Pescateries velles</p> <p>El carrilet</p>
Paisatge Rural	 <p>Ruelles</p> <p>Ametllers florits</p> <p>Vinyes</p> <p>Pobles</p>	Roses i homenatges (menor producció)	 <p>Roses</p> <p>Ceferí Olivé</p>

⁹⁵ MAÑÉ, Joan. "C. Amics Reus..." [en línia] Març del 2002.

⁹⁶ VIDAL, I. "Ponç Granollers..." D. Tarragona. (ANNEX 3.4)

4.5. Concreció de les característiques de l'obra

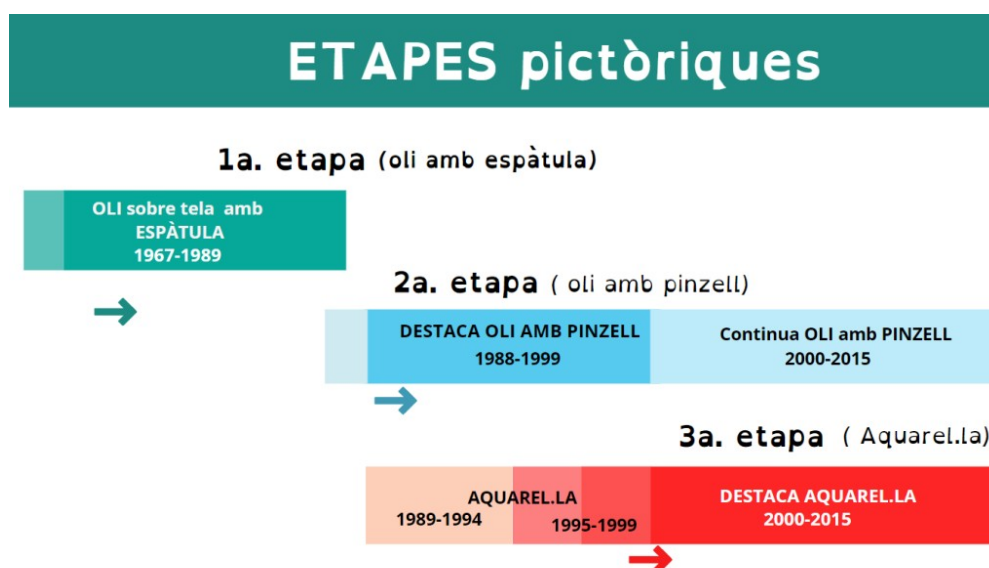
En definitiva, l'obra del Ponç Granollers, té les següents característiques:

- Es tracta d'art figuratiu. L'artista investiga les possibilitats de la pintura, sense sortir-se'n d'un marc estrictament figuratiu, fent una interpretació personal molt acusada de la realitat, sense desfigurar-la.
- Es manté fidel a representar el que transmet la natura i el món rural, paisatges, marines i en quantitat molt inferior, roses. Si bé, en una primera etapa destaquen les marines sobre els paisatges, posteriorment s'estableix un equilibri, fins que en una tercera etapa predominen els paisatges, en consonància amb l'admiració que sent per l'entorn natural dels pobles en els quals exposa.
- Projecta les impressions captades davant la natura. L'artista pintava en *plein air* i influït, de manera intuïtiva, pel seu referent Cézanne i, en general, per la temàtica i tècnica utilitzada pels artistes pertanyents al moviment impressionista francès del segle XIX. Però es tracta d'un artista contemporani, pertanyent al context temporal que abraça dels darrers trenta-tres anys del segle XX fins als primers quinze anys del segle XXI, que modernitza, amb el seu tarannà propi, la manera de pintar els paisatges, i que com a tal no s'ha d'encasellar en cap estil corresponent a temps passats.
- La riquesa cromàtica, el contrast de colors, els efectes de llum, i l'espontaneïtat, són factors diferenciadors de la seva obra aconseguits després d'una fase d'evolució en els seus inicis. L'artista, és capaç de copsar, tractar i reflectir subtilment, el color i la llum del moment del dia, de l'any, i del lloc que està pintant a l'aire lliure.
- Al llarg de la seva trajectòria artística emprà diferents tècniques pictòriques. Les més destacables són: pintura a l'oli amb espàtula, pintura a l'oli sobre tela amb pinzell, i, pintura a l'aquarel·la.

5. Les etapes pictòriques

Tenint en compte la tècnica pictòrica utilitzada de forma exclusiva en un determinat període de temps, o bé, la predominança d'alguna d'elles quan n'utilitza més d'una, es poden determinar 3 etapes:⁹⁷

- **1a etapa: Oli sobre tela amb espàtula.** Abraça de finals dels anys seixanta, fins a últims dels anys vuitanta. Pinta olis amb marcat predomini de l'espàtula. Destaca principalment per les marines, sobre els paisatges. Crea en menor quantitat, roses.
- **2a etapa: Oli amb pinzell.** Comprèn des d'últims anys dels vuitanta i durant la dècada dels noranta. A finals dels vuitanta, comença a substituir l'espàtula, per l'ús exclusiu del pinzell. També introdueix la tècnica de l'aquarel·la, però continua destacant amb els olis, en aquesta etapa fets amb pinzell. Realitza marines, paisatges i en menor quantitat, roses.
- **3a etapa: Aquarel·la.** Abraça de l'any 2000 fins al 2015. El període comença l'any 2000, perquè és en aquest any en què la crítica artística comença a valorar el punt àlgid de la tècnica i el notable èxit davant del públic, però òbviament hi ha una evolució, no comença d'un dia a l'altre. Continua pintant també a l'oli, fins la seva mort al 2015. Predomini del paisatge sobre les marines.

⁹⁷ GRANOLLERS, I.

6. Els espais creatius

Encara que pintava en *plein air*, el Ponç Granollers, va tenir varis estudis. El 1r., al núm. 3 del Carrer Metge Fortuny de Reus, en una habitació gran del primer pis, on vivia amb l'Enriqueta i les seves dues filles, la Mercè i la Isabel. I posteriorment com que la propietària va voler viure al primer pis, i estant l'Enriqueta embarassada del 3r fill, l'Enric, van traslladar-se al 3r pis. Allí també tenia el que anomenaven el "quarto de pintar". En aquella estança sempre hi havia música de fons procedent de la ràdio o la ràdio *cassette*, obres acabades i per repassar. Encara que no tenia llum natural, perquè la finestra donava a l'escala, era un lloc que es percebia "*preciós*". En unes prestatgeries hi tenia aquells llibres que, com s'ha comentat a l'apartat de formació, contenien imatges de les obres de pintors del Renaixement i pintors del moviment impressionista francès, mirades i admirades per tota la família. I unes figures clàssiques grecoromanes que ara guarnien, i que abans havien estat models per fer les tasques encarregades en el curs per correspondència⁹⁸.

El 3r "quarto de pintar", es va ubicar en una habitació del nou domicili familiar, un pis nou, ara ja de propietat, situat al Carrer Eduard Toda, núm. 12. Era un estudi petit i molt provisional. És allí on el Pere Anguera li va fer l'entrevista del 23/3/74, per a *El Correo Catalán*, i, per tant, en parla: "*una pequeña habitación de blanchura immaculada. Apoyados contra la pared, largas hileras de cuadros vueltos de espalda; (...) un pequeño mueble lleno de libros, papeles i tubos de pintura*". "*Nada recuerda a los viejos "ataliers de l'artiste" bohemios y románticos*⁹⁹".

Al cap de molt poc temps, la qual cosa demostra que anaven assolint una prosperitat econòmica, van comprar un àtic al número 9 del mateix carrer que es destinaria completament, al que seria l'estudi definitiu. Era un espai diàfan, amb molta llum natural procedent d'un ampli finestral i la porta de vidre que duia a una terrassa gran, des d'on s'endevinava en la llunyania, el mar¹⁰⁰. En parla també a *El Correo Catalán*, però en aquest cas Josep Sabaté, fent referència a aquesta lluminositat, i que malgrat la boira, es veien Tarragona i Salou¹⁰¹.

En aquest estudi, ja tenia moltes parets on penjar les seves obres, i les omplia de dalt a baix, ja que malgrat que feia exposicions i aconseguia vendre l'obra, era molt prolífic, com es destacava en un article de l'època, portava pintats 2000 quadres, i en 7 o 8 anys, havia fet 25 exposicions¹⁰².

⁹⁸ GRANOLLERS, M.

⁹⁹ ANGUERA, Pere. "Ponç Granollers o la interpretació...", *El correo catalán*, març 1974 (ANNEX 2.4)

¹⁰⁰ Granollers, M.

¹⁰¹ SABATÉ, Josep. "La mercantilización del arte es un hecho en las comarcas tarraconenses." *El Correo Catalán*. Maig 1976 (ANNEX 2.27).

¹⁰² DE LA FUENTE, Daniel. "Lleva pintados 2000 cuadros". No consta data. (ANNEX 2.28).

És el lloc on va pensar, preparar, repassar, guardar les seves obres, fins els últims dies de la seva vida, als 83 anys.

7. Les exposicions i col·leccions

7.1. Exposicions individuals

De les taules 2 a la 6, següents, es pot comprovar que el Ponç Granollers va fer, com a mínim, 220 exposicions, durant una llarga trajectòria de quaranta-vuit anys (1967-2015).

Exposa anualment, amb una mitja de quatre exposicions a l'any (220 expos./48 anys), a excepció del 2013 en què un càncer el va poder aturar.

Tot i l'experiència d'anys en aquests tipus d'esdeveniments, en una entrevista radiofònica amb Josep Baiges l'any 2004 amb motiu de l'exposició a Reus, al Palau Bofarull, explica que sempre fa por fer una exposició perquè el seu estil, amb el temps, evoluciona¹⁰³.

Inauguració al Palau Bofarull de Reus (Diputació de Tarragona).

El *vernissage*, presència d'autoritats (al fons) i intercanvi de petits discursos, era habitual en les inauguracions. Foto Arxiu familiar.

¹⁰³ C. Lectura i Reddis. Reg. Radio Reus 11/2004. <<https://bd.centrelectura.cat/items/show/14040>>

Núm Exposició.	Any	Població	SALA	núm exp.	Any	Població	SALA	núm exp.	Any	Població	Nom de la sala
1	1967	Tarragona	Iniciatives i turisme	14	1971	Tarragona	Iniciatives i Turisme	27	1976	Lleó	Galeria Neftalí
2	1968	Tarragona	Iniciatives i turisme	15	1972	Tarragona	Caixa d'Estalvis Provincial	28		Valls	Sant Roc
3		Reus	Centre de Lectura	16	1973	Barcelona	S. Jaime's	29		Tarragona	Caixa d'Estalvis Provincial
4			S.Cultura "La Caixa"	17		Lleida	Centre Estudis llerdencs	30		Reus	Centre de Lectura
5	1969	Tarragona	Iniciatives i turisme	18		Valls	Sant Roc	31	1977	Reus	Centre de Lectura
6		Lleida	Centre Estudis llerdencs	19	1974	Girona	S. La Caixa	32		Igualada	Galeria Genus
7		Salou	Exposició Turística	20		Tarragona	Iniciatives i Turisme	33		Tarragona	Galeria Arimany
8	1970	Tarragona	'Iniciatives i Turisme	21	1974	Reus	S. Caixa Estalvis Provincial	34	1978	Vilanova i la Geltrú	Galeria Visuart
9		Tortosa	Caixa Estalvis Provincial	22		Barcelona	Berenice Gallery	35		Mont-roig	S. Municipal
10		Valls	Sant Roc	23	1975	Reus	Galeria Foc d'Art	36		Salou	S. del Casal
11	1970	Reus	Centre de Lectura	24		El Vendrell	Galeria d'Art Escofet	37		Albarrasí (Terol)	Galeria Goya
12	1971	Reus	Centre de Lectura	25		Montblanc	Sala Queralt	38	1979	Reus	Galeria Foc d'Art
13	1971	Reus	S.Cultura La Caixa	26		Reus	S.Cultura La Caixa	39		Tarragona	Galeria Arimany

TAULA 2. Exposicions individuals (De la 1 a la 39). Elaboració pròpia. Dades arxiu familiar (1967-2006), catàlegs, butlletins publicats a Internet per l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya (2007-2010) i notícies digitals (2010-2015).

Núm Expo-sició.	Any	Població	SALA	núm expo	Any	Població	SALA	núm exp.	Any	Població	Nom de la sala
40	1979	Tortosa	Centre Comerç	57	1983	Tarragona	Galeria Arimany	74	1985	Salou	Caixa Provincial
41		Reus	Centre de Lectura	58		Montblanc	S. Queralt	75	1986	Tortosa	Centre Comerç
42	1980	Igualada	Galeria Genus	59		Salou	La Torre Vella	76		Tarragona	Sala Govern Civil
43		El Vendrell	Caixa Provincial	60		El Vendrell	Caixa Tarragona	77		Tàrrrega	Sala Marsà
44		Montblanc	S. Queralt	61		La Selva del Camp	La defensa Agrària	78		Balaguer	Sala Municipal
45		Reus	S. Cultura La Caixa	62		Falset	La Caixa	79		Salou	Sala Caixa Estalvis Provincial
46		Salou	La Torre Vella	63	1984	Lleida	Banca Catalana	80		Montblanc	Sala Desclergue
47	1981	Mont-roig	Sala Municipal	64		Balaguer	S. Municipal	81	1987	Salou	Galeria Foga
48	1981	Tarragona	Galeria Arimany	65	1884	Cornudella	S. Municipal	82		El Morell	Centre Cultural
49		Montblanc	Sala Queralt	66		Reus	S. cultura La Caixa	83		Tremp	Caixa de Pensions
50		Tortosa	Centre Comerç	67		Montblanc	Museu Municipal	84		Balaguer	Sala Municipal
51	1982	Reus	S. cultura La Caixa	68	1985	Alcover	Museu Municipal	85		Montblanc	Sala Desclergue
52		Montblanc	S. Queralt	69		La Selva del Camp	La Defensa Agrària	86		Cambrils	Club Nàutic
53		Reus	Centre de Lectura	70		Tarragona	Caixa Estalvis Provincial	87		El Vendrell	Caixa Provincial
54		Tarragona	Galeria Arimany	71		Espluga Francolí	Casal Espluga	88		Vila-Seca	S, de la Biblioteca Municipal
55		Olot (Girona)	Galeria "Sant Jordi"	72		Tortosa	Centre Comerç	89		Salou	Sala Caixa de Tarragona
56	1983	Barcelona	S. La Caixa	73		Cambrils	Club Nàutic	90	1988	El Vendrell	Caixa Estalvis Provincial

TAULA 3. Exposicions individuals (de la 40 a la 90). Elaboració pròpia. Dades arxiu familiar (1967-2006), catàlegs, butlletins publicats a Internet per l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya (2007-2010) i notícies digitals (2010-2015).

Núm Expo-sició.	Any	Població	SALA	Núm. expo-sició.	Any	Població	SALA	Núm. Expo-sició	Any	Població	Nom de la sala
91	1988	Solivella	Sala Municipal	104	1989	Cambrils	Club Nàutic	121	1991	Cambrils	Club Nàutic
92		Salou	La Torre Vella	105		Vila-Seca	S. de la Biblioteca Municipal	122		Montblanc	Desclergue
93		Tremp	Caixa de Pensions	106	1990	Mollerussa	Galeria Torres	123		Tarragona	Caixa de Tarragona
94		Falset	Caixa Provincial	107		Tàrrega	Sala Marsà	124		Vilaseca	S. de la Biblioteca Municipal
95		Cambrils	Club Nàutic	108		Esparraguer ra	La Caixa	125	1992	Balaguer	Sala Municipal
96		Torredem arra	Caixa de Tarragona	109		Flix	Caixa Tarragona	126		Torredem barra	Sala La Caixa
97	1989	Tremp	Sala Caixa de Barcelona	110		Salàs de Pallars	Sala les eres	127		Valls	Sala Sant Roc
98		Pobla de Segur	El Comú dels Propietaris	111		Torredem barra	La Caixa	128		Tarragona	Sala Caixa de Tarragona
99		Santes Creus	Sala Municipal	112		Montblanc	Sala Desclergue	129	1992	Alforja	S. Municipal
100		Montblanc	Sant Feliu	113	1990	Salou	Caixa Provincial	130		Prades	S. Municipal
101		Balaguer	Sala Municipal	114		Cambrils	Club Nàutic	131		Salou	S. Caixa de Tarragona
102		Reus	S. Cultura La Caixa	115	1991	Pont de Suert	Sant Sebastià	132		Cambrils	Club Nàutic
103		Salou	Sala La Caixa	116		Salàs de Pallars	Sala Les Eres	133		Tarragona	S. de l'Ateneu
104		Cambrils	Club Nàutic	117		Balaguer	Sala Municipal	134	1993	Andorra La Vella	S. La Caixa
105		Vila-Seca	S. de la Biblioteca Municipal	118		Prades	Sala Municipal	135		Tarragona	S. de l'Ateneu
102		Reus	S. Cultura La Caixa	119		Salou	Caixa de Tarragona	136		Alforja	S. Municipal
103		Salou	S. La Caixa	120		Torredem barra	La Caixa	137		Espluga Francolí	Casal de l'Espluga

TAULA 4. Exposicions individuals (De la 91 a la 137). Elaboració pròpia. Dades arxiu familiar (1967-2006), catàlegs, butlletins publicats a Internet per l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya (2007-2010) i notícies digitals (2010-2015).

Núm Expo-sició.	Any	Població	SALA	núm expo	Any	Població	SALA	núm expo	Any	Població	Nom de la sala
138	1993	Montblanc	S. Desclergue	155	1996	Sarral	S. Municipal	171	1999	Encausse-les-Thermes (França)	Oficina de Turisme
139		Vila-Seca	S. Biblioteca Municipal	156		La Riba	S. Municipal	172		Valls	Julià
140		Prades	S. Municipal	157		Salou	Caixa Tarragona	173		Cambrils	Club Nàutic
141	1994	Tarragona	S. de l'Ateneu	158		Cambrils	Club Nàutic	174		Vila-Seca	S. Municipal
142		Prades	S.Municipal	159		Montblanc	St. Feliu	175		Pratdip	S. Municipal
143		Sarral	S. Municipal	160		Salou	Club Nàutic	176		Salou	Club Nàutic
144		Salou	S. Caixa Tarragona	161	1997	Llançà	Casa de Cultura-La Plaça	177		Montblanc	St. Miquel
145		Cambrils	Club Nàutic	162		Alforja	S. Municipal	178		Reus	La Vicaria. Amics Reus
146		Salou	Club Nàutic	163		Reus	La Vicaria	179	2000	Salou	Club Nàutic
148	1995	Falset	Caixa d'Estalvis Provincial	164		Salou	Club Nàutic	180	2000	Montblanc	Sant Miquel
149		Marçà	S. Municipal	165	1998	Cornudella	S. Municipal	181		Espluga de Francolí	Casal de l'Espluga
150		Vila-Seca	S. Biblioteca Municipal	166		Salou	Caixa d'Estalvis Provincial	182		Reus	La Vicaria. C.Amics Reus
151		Salou	Club Nàutic	167		Montblanc	Sant Miquel	183	2001	Alforja	S. Cultura
152		Cambrils	Club Nàutic	168		L'Espluga de Francolí	S. Municipal	184		Aspet (França)	Maison des trois vallées
153	1996	Tremp (Lleida)	Caixa de Pensions	169		Salou	Club Nàutic	185		Reus	La Vicaria. C. Amics de Reus
154		Vila-Seca	S. Biblioteca Municipal	170		Valls	St. Miquel	186	2002	Montblanc	Casal Montblanquí.

TAULA 5. Exposicions individuals (De la 138 a la 186). Elaboració pròpia. Dades arxiu familiar (1967-2006), catàlegs, butlletins publicats a Internet per l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya (2007-2010) i notícies digitals (2010-2015).

Núm. Exposició.	Any	Població	SALA	núm expo	Any	Població	SALA	núm expo	Any	Població	Nom de la sala
187	2002	Vall de Boí	Ajuntament Vall de Boí Barruera	198	2005	Prades	S. Biblioteca Municipal	209	2007	Salou	Club Nàutic de Salou
188		L'Espluga de Francolí	Casal l'Espluga.	199		Aspet (França)	Club Nàutic	210	2008	Montblanc	Sant Miquel
189		Salou	Club Nàutic	200		Vilarrudona	S. Municipal	211	2009	Siurana	L'Abadia-Siurana
190	2003	Reus	La Vicaria C. Amics de Reus	201		Riudecanyes	S. Cultural Cooperativa Agrícola	212	2010	Prades	S. Municipal
191		Salou	Club Nàutic	202		Reus	Palau Bofarull	213		Reus	Palau Bofarull
192		Aspet (França)	La Vicaria C, amics de Reus	203	2006	Reus	Amics de Reus	214		Nau de Gaià	El Castell
193		Salies du Salat (França)	C. d'Initiative et Tourisme du Canton d'Aspet	204		Prades	S. Municipal Cal Bosquetà	215	2011	Salou	Club Nàutic
194	2004	Reus	Centre d'Initiatives et Tourisme-Salies du Salat	205		Montblanc	Casal Montblanquí	216	2012	Alforja	Casa de cultura
195		Montblanc	Casal Montblanquí	206		Farena	Rest. Brugent	217		Reus	Sala La Vicaria-C. Amics de Reus
196		Espluga de Francolí	Casal del Senglar	207		Espluga de Francolí	Casal del Senglar	218	2014	Prades	S. Municipal
197		Reus	La vicaria	208	2007	Reus	Centre d'Amics de Reus	219	2015	Montblanc	Sala Sant Miquel
								220		Prades	Sala Municipal

TAULA 6. Exposicions individuals (De la 187 a la 220). Elaboració pròpia. Dades arxiu familiar (1967-2006), catàlegs, butlletins publicats a Internet per l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya (2007-2010) i notícies digitals (2010-2015).

7.2. Exposicions col·lectives i esdeveniments

Núm. Exposició	Any	Població	Esdeveniment	SALA	Núm. Exposició	Any	Població	Esdeveniment	SALA
1	1967	Reus	Medalla Fortuny	Centre de Lectura	11	1981	Girona	Col·lectiva Catalana	Galeria d'art St. Lluc
2	1969	Reus	Medalla Fortuny	Centre de Lectura	12	1982	Tarragona	Jornades del mar	Casa de Cultura
3	1974	Reus	Reus vist pels seus artistes	Galeria Anquin's	13	1985	Montblanc	VII <i>Biennal d'art</i>	
4	1975	Reus	12 Amics	Centre de Lectura	14	1999	Antichan de Frontignes	Collectif	Centre Culturel
5	1976	Reus	Col·lectiva provincial	Galeria Contrast	15	2000	Salou	Salou amb ulls d'artista	Torre Vella
6	1978	Albarrasí (Terol)	Col·lectiva	Galeria Goya	16		Reus	Exposició col·lectiva	Galeria Reus-Art
7	1979	Montblanc	Mestres Actuals de la Pintura	Sala Queralt	17	2001	El Vilosell	IX Mostra d'Art	Municipal
8		Reus	1er saló Artistes Plàstics Baix Camp	Centre de Lectura	18	2002	El Vilosell	X Mostra d'Art	Municipal
9	1980	Tarragona	1ra Mostra d'Arts Plàstiques. Fed. Sindical d'Artistes Plàstics de Catalunya	Museu d'Art Modern	19	2009	Reus	Exposició GalArt	Palau Bofarull
10	1981	Reus	12 amics	Centre de Lectura	20	2010	Montblanc	Exposició GalArt	Sant Miquel

TAULA 7. Exposicions col·lectives (1967- 2010). Elaboració pròpia, amb dades de l'arxiu familiar (1967-2006), catàlegs (alguns d'internet), i notícies digitals (2010-2015).

D'entre aquestes exposicions, cal destacar la de “12 amics”¹⁰⁴, que va tenir lloc al Centre de Lectura. El nom no obeeix a una estratègia de màrqueting, sinó que veritablement tenien molt bona relació amb el Josep Branchat, fotògraf artístic, el Ramon Ferran, la Josepa Filella, el Jordi Sarrà, la M. Dolors Escardó, el Joan Casals, el Jack Salter i la Isabel Mas.

Era comú que intercanviessin obres, que sortís a pintar amb els pintors que també sortien a la natura, i el tarannà col·laboratiu entre ells. Era habitual tenir a casa seva, o a l'estudi, obres d'altres artistes procedents d'intercanvis o regals, com les de Martínez

¹⁰⁴ El catàleg “12 amics” (annex 4.3, que conté Catàlegs publicats a Internet que aporten noves dades i complementen les de l'arxiu familiar).

Lozano, la Josepa Filella, el Joan Juncosa, o els retrats fets pel Jordi Sarrà, o Jaume Queralt¹⁰⁵.

En l'exposició que va fer a Vila-Seca l'any 1993, el Ponç inclou el retrat que havia fet al llavors desaparegut pintor vila-secà Jordi Sarrà¹⁰⁶. I tenia penjat en un lloc especial del rebedor de l'estudi, el retrat que li havia fet el Jordi Sarrà molts anys enrere, a ell.

Com s'ha comentat a l'apartat de formació, un dels esdeveniments socials als que acudeix el Ponç Granollers són els simpòsiums de l'aquarel·la, que concentren artistes i agrupacions d'aquarel·listes de diferents comunitats: Andalusia, Balears, València, Madrid, País basc, Aragó, i la de Catalunya¹⁰⁷, de la qual ell n'era soci des del 26 /6/1997. Participa en els següents:

- 1997 Llançà, IV Simpòsium Nacional de l'Aquarel·la
- 1999 Jaca, VI Simpòsium Nacional de l'Aquarel·la
- 2000 Palma de Mallorca, VII Simpòsium Nacional de l'Aquarel·la
- 2001 Montblanc, VIII Simpòsium Nacional de l'Aquarel·la
- 2002 Priego de Córdoba, IX Simpòsium Nacional de l'Aquarel·la

7.3. Col·leccions

Les obres del Ponç Granollers es troben repartides entre moltes col·leccions privades de l'Estat, de França, d'Alemanya, de Bèlgica, d'Itàlia, d'Holanda, de Suïssa, d'Andorra, d'EUA, d'Austràlia, de Mèxic i de Canadà¹⁰⁸; i en col·leccions de fons d'art municipals, Diputació, i museus. Partint del fet que va fer més de 220 exposicions, i que feia donació d'una obra en cada exposició¹⁰⁹, es pot afirmar, i s'aporten alguns exemples amb l'evidència, que en els fons d'art d'aquestes entitats amb sales no comercials, disposen d'obres de Ponç Granollers.

En el fons d'art de l'Ajuntament de Salou, segons consta en el Catàleg sobre l'exposició antològica *Salou amb ulls d'artista*, tenen, com a mínim, una obra: *Port esportiu*. 1976. 72X59. Oli s/tela¹¹⁰.

El fons d'art de la Paeria de Balaguer disposa de sis obres, que estan dipositades al Museu de la Noguera, algunes d'elles exposades en dependències municipals.

Les dades han estat facilitades per la directora del museu, Carme Alòs, i el primer número és el del registre del Museu:

¹⁰⁵ GRANOLLERS, M.

¹⁰⁶ VIDAL, I. "Ponç Granollers..." D. Tarragona. (ANNEX 3.4)

¹⁰⁷ MAÑÉ, Joan. "Centre d'Amics de Reus..." [en línia] Març del 2002.

¹⁰⁸ MIRALLES, Francesc. "*Montblanc en acuarela*". 2002, p.122

¹⁰⁹ GRANOLLERS, M.

¹¹⁰ AJUNTAMENT DE SALOU. "Salou amb ulls d'artista". Febrer 2000 (ANNEX 2.33)

- MN 1761 – “Marmanyeres (Balaguer)” 1987. Oli sobre tela. 45x37,5 cm
- MN 2065 - “Racó del port de Cambrils” 1991. Pastel 29 x 23 cm
- MN 2512 - “El Pla (Trepmp)” 1991. Aquarel·la 34 x 45 cm
- MN 2859 - “Balaguer” 1984. Oli sobre tela 59 x 50 cm
- MN 2998 - “Prades” 1989. Aquarel·la 32 x 43 cm
- MN 3077 - “La Reguereta (Balaguer)” 1989 Aquarel·la 69x53 cm

L'any 2018, les obres es van exposar a l'exposició col·lectiva “*Més enllà de la natura, més enllà de la ciutat*”¹¹¹.

Al Museu d'Art Modern de Tarragona (Diputació de Tarragona), hi ha dipositades dues obres del Ponç Granollers, segons la informació proporcionada per la Responsable de Documentació, Montserrat Palau Bages, i la web oficial :

- La pintura amb el registre, *S/t MAMT NIG 5060*, va ingressar al museu l'any 2014, procedent del comodat signat entre la Diputació de Tarragona i la Fundació Catalunya-La Pedrera. Es tracta d'uns ametllers florits, una pintura a l'oli, sense títol.

Ponç Granollers. Sense títol. 2014. Oli . 40.5X 49'5 cm. MAMT.

- L'aquarel·la *Marçà* amb el registre, *MAMT NIG 5150*, va ingressar al museu procedent de la Diputació de Tarragona, donat que el 2004 es va fer una exposició al Palau Bofarull de Reus (que és seu de la Diputació) i el pintor va fer la donació. Es tracta d'una aquarel·la.

¹¹¹ Balaguer Televisió. “Més enllà de la natura, més ençà de la ciutat. Pinzellades de la col·lecció d'art de l'Ajuntament de Balaguer” és la nova exposició que acull el Museu de la Noguera”. Setembre Setembre 2018. Balaguer <<https://www.balaguer.tv/mes-enlla-natura-mes-enca-ciutat-pinzellades-colleccio-art-lajuntament-balaguer/>> [Consulta: novembre 2022]

Ponç Granollers. Marçà. 2003. Aquarel·la. 41,54X 54 cm. MAMT.

8. Premis i reconeixements

Any	Premis o reconeixements	Població
1976	1r Premi de pintura ràpida "plein air". "Semana Deportiva"	Salou
1977	Finalista en el premi "Medalla Fortuny" Centre de Lectura	Reus
1977	2n Premi de pintura ràpida "plein air". "Semana Deportiva"	Salou
1980	Finalista al "Concurs Nacional de Pintura Ciutat d'Amposta"	Amposta
2013	Premi Pinzell d'argent en reconeixement a la seva trajectòria com a artista local. Atorgat per l'Associació Reusenca d'Artistes	Reus

TAULA 8. Premis i reconeixements. Elaboració pròpia. Dades arxiu familiar.

9. La seva aportació sociocultural

9.1. Obres d'art a l'abast del públic

Entre els anys setanta i noranta, principalment, i després amb menor intensitat, hi va haver molt d'interès per la pintura, era habitual que la gent acudís a veure exposicions i adquirís obres artístiques per la llar. Doncs bé, la seva obra va permetre que les persones a partir d'un nivell adquisitiu mitjà poguessin tenir mostres d'art a casa.

Ponç Granollers exposava en sales d'exposicions de la Diputació de Tarragona, dels Ajuntaments dels pobles i ciutats, en sales no comercials, i era molt lliure, ja que no depenia de cap Galeria d'art, aquest era el factor diferenciador en relació amb d'altres, i precisament per això podia oferir art a un preu assequible, pel fet que no hi havia intermediaris, amb la qual cosa contribuïa socialment a què l'art arribés a les llars i que continués divulgant-se la sensibilitat artística¹¹².

9.1.1. La seva independència

Com s'ha vist anteriorment, en veure els seus trets de personalitat, el Ponç, s'autodefinia com un pintor que no depenia de cap galeria¹¹³. A l'entrevista a *El Correo Catalán* del dia 21/5/1976, realitzada pel Josep Sabaté surt el tema de la mercantilització de l'art, i les conseqüències per l'artista i per al públic¹¹⁴:

" En definitiva, es el pintor y el público quienes pagan todo este comercio. Si yo vendo un cuadro a una de estas galerías por quince mil pesetas, el comprador que acuda a ellas pagará, como mínimo, treinta mil. Entonces el artista se convierte en un engranaje más de un tinglado comercial, en un asalariado a quien se resta capacidad creadora.

Se imponen unos temas para pintar, se imponen unas tarifas. Y se llega a la venta a plazos: el comprador paga las quince mil pesetas de entrada- es decir, lo que se paga al pintor- y el resto a plazos. Todo esto, en definitiva, perjudica al arte.

El Ponç compaginava la pintura amb el seu treball a la fàbrica d'electrodomèstics de línia blanca, CROLLS i en l'interviu que li va fer el Pere Anguera al mateix diari¹¹⁵, l'any 1974, va dir: *"Trabajo para vivir y vivo para pintar. Quiero decir con esto que el hecho de trabajar aparte de pintar, que al no necesitar el producto de las ventas de los cuadros para la supervivencia puedo seguir mi propio camino, sin hacer concesiones al público"*. En el sentit que es devia a l'art, al que sentia, marcant distància amb el que seria més comercial.

¹¹² GRANOLLERS, M.

¹¹³ CABRÉ, Tate. "Granollers: l'art no..." D. Tarragona. Juliol 1993 (ANNEX 3.1)

¹¹⁴ SABATÉ, Josep. "La mercantilització del arte..." *El Correo Catalán*. Maig 1976 (ANNEX 2.27)

¹¹⁵ ANGUERA, Pere. "Ponç Granollers o la interpretació..." *El correo catalán*. 23/3/1974 (ANNEX 2.4)

9.1.2. La sensibilitat artística del públic

El periodista Aurelio Bautista, en l'entrevista a *La Mañana*¹¹⁶, de Lleida, del 20/6/1971, planteja al Ponç que hi ha dos tipus de públic: el que vol guarnir la llar i l'entès en art. I li pregunta sobre el públic que acudeix a veure una exposició. I ell li respon que la seva pintura no pretén ser decorativa, que si algú vol guarnir la casa, trobarà quadres més barats en qualsevol botiga i que el seu públic és entès, sap el que compra. Sap diferenciar entre una làmina (“cromo”, diu) i una obra original, artística.

9.2. El turisme

En el mateix article anterior, l'Aureli Bautista, comenta al Ponç que s'ha dit d'ell que és un “*pintor para la exportación*”. I ell li respon que deu ser perquè la seva obra ha tingut molta acceptació entre el públic estranger. I que molts turistes s'emporten com a record de les seves vacances, marines Hi ha col·leccions particulars, a França, Alemanya, Bèlgica, Suïssa, Holanda, EEUU, a més d'Espanya. També a Itàlia, Andorra, Austràlia, Mèxic i Canadà¹¹⁷.

Amb el suport de l'Enriqueta, sabien arribar al públic turístic i el punt d'exposició on calia situar-se. Sol·licitaven i aconseguien bones dates en sales de Salou, Cambrils, i inclús, als anys setanta i vuitanta havia exposat, i això era força innovador, durant diverses temporades, en una cafeteria molt concorreguda de Salou, la Cafeteria Ramon¹¹⁸.

Ponç Granollers exposant a Salou (1994), punt turístic important.

Foto arxiu familiar.

¹¹⁶ BAUTISTA, A. “Un pintor reusense...” *La Mañana*. 1971 (ANNEX 2.14)

¹¹⁷ DE LA FUENTE, Daniel. “Ponç Granollers: Cien cuadros en el mundo.” *Diario Español*. Maig 1971 (ANNEX 2.29)

ROCA, José. “Ponç Granollers. Un pintor sincero y de producción copiosa.” *Diario Español*. Març 1980. (ANNEX 2.30)

¹¹⁸ Diario espanyol (redacció). “Exposició de Ponç Granollers, en Salou.” Juliol 1968 (ANNEX 2.31)

9.3 Els tallers de dibuix i pintura per a nens i nenes

En la seva línia de considerar que l'art és una manera de formar a la gent¹¹⁹, el Ponç Granollers va fer la seva aportació en el món de la formació en dibuix i pintura. Com per exemple, els anys 1993 i 1994, a l'Ateneu de Tarragona, o de l'any 1994 al 1996, a l'Acadèmia Roig de la mateixa ciutat¹²⁰.

Des de finals dels anys noranta, era habitual que el Ponç Granollers oferís, de forma totalment gratuïta, entre les nenes i els nens dels pobles en els quals exposava (Alforja, l'Espluga de Francolí, Montblanc, Riudoms...), un taller d'aquarel·les, dibuixos, color i ombres. Era una acció d'agraïment, formativa, i a més, divulgadora de l'exposició. I aquestes formacions, que tenien lloc durant l'horari d'obertura al públic de l'exposició¹²¹, tenien molt d'èxit, sempre hi havia més demanda que oferta, ja que les places eren limitades¹²².

Taller de dibuix i pintura. Foto arxiu familiar

L'obra del Ponç va arribar a moltes llars de Reus i comarques, així que no és estrany coincidir amb alguna persona que, sigui ella o algun familiar, tingui algun quadre del Ponç Granollers, el que ja no és tan corrent numèricament, és coincidir amb algú que hagi acudit als tallers, però l'atzar també ho ha fet possible. La Laura A. quan tenia 9 anys, va anar a un taller a Montblanc, i, la Júlia T., amb 7, va anar al taller a L'Espluga de Francolí.

La Laura recorda que el Ponç els va ensenyar a pintar a l'aquarel·la amb la part típica dels pèls del pinzell, i també amb l'altre extrem del pinzell, i que els va semblar una

¹¹⁹ CABRÉ, Tate. "Granollers: l'art no és..." D.Tarragona. Juliol 1993 (ANNEX 3.1)

¹²⁰ recull dada obtinguda de l'arxiu familiar, dossier-curriculum artístic (foto- ANNEX 2.32)

¹²¹ DOMÈNECH SOLÉ. Informatiu d'Alforja [en línia]. 2001
<https://usuaris.tinet.cat/apcca/2001/tercer/articles/exposicio.html>

¹²² ER. "Ponç Granollers ensenya a pintar a l'aquarel·la a nens i nenes." *El Punt*. Juliol 1997 (ANNEX 2.34)

oportunitat única que l'artista oferís el taller¹²³. Creu que en certa manera la va influir perquè de gran, ha reprès l'afició que havia començat de petita per l'art, i dibuixa, pinta i ha començat també a fer escultures.

La Júlia es refereix l'ambient festiu que es vivia, i que tothom vivia com un privilegi que el mateix artista que feia l'exposició els ensenyés a pintar de la manera com ho feia ell. També valora que els ensenyés que amb unes senzilles aquarel·les es pot aprendre a pintar, sense haver de gastar diners amb una marca especial¹²⁴.

9.4. Participació activa en esdeveniments artístics i culturals a Montblanc

Des que comença a relacionar-se amb Montblanc, amb una exposició, l'any 1975, el Ponç, manté fins al final de la seva trajectòria artística el 2015, “*un especial afecte per aquesta vila*¹²⁵”, un lloc de rellevant solera artística i cultural, amb personalitats molt importants en el món de l'art.

A la Vila Ducal, tenen lloc importants esdeveniments artístics, en els que el Ponç hi participa activament, com per exemple, l'any 2001, com s'ha vist anteriorment, en què té lloc el VIII Simpòsium Nacional de l'Aquarel·la, dirigit per Martínez Lozano. Durant quatre dies Montblanc s'omplirà d'un nombrós grup d'aquarel·listes d'arreu, pintant en *plein air* pels racons més característics, i molts visitants. En queda constància al llibre *Montblanc en acuarela*¹²⁶, on a més figura entre la selecció de les millors obres, la que figura a la imatge següent:

Ponç Granollers, *carrer Major* (Montblanc), aquarel·la, 37X46 cm

Cada any, durant la Setmana Medieval de Montblanc, pels volts de Sant Jordi, gairebé tot el poble es vesteix amb els vestits històrics emulant els temps medievals, i el Ponç

¹²³ ANNEX 5.1. Formulari participant taller Montblanc.

¹²⁴ ANNEX 5.2. Formulari participant taller L'Espluga de Francolí.

¹²⁵ MARCO-PALAU, Francesc. "Les terrasses..." La nova Conca. [en línia]. Juny de 2015.

¹²⁶ MIRALLES, Francesc. *Montblanc en acuarela*. P. 124

Granollers juntament amb la seva dona, hi va participar activament durant diferents anys¹²⁷, vestint-se de nobles. El Ponç no perdia ocasió per pintar a la plaça o carrers en ple ambient.

El Ponç Granollers i l'Enriqueta Juncosa en un esdeveniment de la Setmana Medieval. Arxiu familiar

En el que seria l'última entrevista al Ponç, el 2015, l'historiador i articulista Francesc Marco-Palau, "coneixedor de la complicitat que tenia amb el seu avi-tiet, Palau Ferré", el cita, i el Ponç, "amb un somriure, li fa referència a les llargues converses mantingudes des dels anys setanta. Converses d'art o del que vingués a tomb en aquell moment¹²⁸". Encara que per vivències molt diferents, és altament probable que els dos artistes compartissin opinions entorn del tema de les persones que s'aprofiten de l'artista i del públic, que només pensen amb fer negoci amb l'art.

I és que Palau Ferré va viure "el costat mercantilista més fosc de l'art¹²⁹". Quan ja era un pintor amb una trajectòria reconeguda, va acordar amb un empresari de la construcció intercanviar uns terrenys i xalets per obra, sense llegir-se la lletra petita del contracte. Va anar complint el deute fins que s'adonà que era abusiu. Davant l'incompliment, va ser demandat, i després de recursos judicials, el cas va arribar al Tribunal Suprem, que l'any 1974, sentencià que havia de pintar i lliurar 42,42 metres quadrats més de pintura a l'oli, després de valorar que un pam quadrat de terra valia 15 pessetes i que el que devia era l'equivalent a 10.200 pessetes.

¹²⁷ MAÑÉ, J. Centre d'Amics... [en línia] Març del 2002

¹²⁸ MARCO-PALAU, " Les terrasses...". [en línia].

¹²⁹ FILELLA, Carina. 24/1/2020. "Palau Ferré, Número" *La República, Punt diari*. [en línia]. Gener 2020. <<https://www.lrp.cat/lrp-arts/article/1722246-palau-ferre-numero.html>> [Consulta desembre 2022].

Completa la sentència i per reivindicar que els artistes també havien de tenir drets laborals, la possibilitat de ser creatius, i no estar sempre lligats a contractes, galeries i marxants, va decidir cremar les seves obres. Ho va fer durant deu anys, llençant les cendres dels seus olis al riu Francolí¹³⁰.

El Ponç sintonitzava força amb Palau Ferré, i en un homenatge a la seva figura, va fer un retrat temàtic, molt singular, perquè formava part d'aquest conjunt d'obres inèdites que s'escapen de la temàtica habitual. Va adquirir l'obra el propietari del popular Bar-restaurant Miami (Cal Joan), de Montblanc, que la va exposar en un punt on lluïa força, del seu establiment situat al C/Muralla de Sta. Tecla, 39.

9.5. Exposicions solidàries

El Ponç Granollers, en diferents ocasions, realitza donacions d'obres, com per exemple l'any 1979, en benefici de les festes jubilars de Misericòrdia¹³¹.

Soci de l'Associació d'Artistes Internacionals i Solidaris ArtSalud (lluita contra el càncer de mama, altres causes solidàries), organitza i col·labora en exposicions col·lectives a Reus (2009) i Montblanc (2010), Jornades culturals de Riudoms (2010), on a més d'exposició, fa tallers de dibuix i pintura per a nens i nenes.

10. Viure de l'amor a l'art

¹³⁰ *Ibidem*.

¹³¹ *Semanario Reus* (redacció). Subhasta d'obres d'art. 22/9/1979 p. 9 (ANNEX 2.34)

L'any 1976, a *El Correo Catalán*¹³², el Josep Sabaté fa referència a la potent activitat pictòrica i la clara afició a l'art, amb molt de caliu d'exposicions, en uns temps de bonança econòmica¹³³ per l'art. Una bona època d'èxits artístics i econòmics pel Ponç, des dels seus inicis l'any 1967 i durant tota la dècada dels setanta, ja que a més compaginava la pintura amb la seva activitat laboral a la secció de prototips de la fàbrica de l'empresa d'electrodomèstics de línia blanca, CROLLS¹³⁴.

Però a finals de 1981, la CROLLS, pateix les dures conseqüències de la Reconversió industrial. La Reconversió industrial és el procés de modernització o transformació d'un sector industrial amb l'objectiu de millorar-ne el rendiment. Entre les mesures del Decret Llei que la va aprovar, figurava l'eliminació d'empreses amb demanda insuficient. Aquest era el cas de les empreses de la línia blanca d'electrodomèstics que tenia una forta competència amb els nous països industrialitzats. Això va suposar que milers i milers de treballadors en tot l'Estat es quedessin sense feina. A Reus va haver de tancar la CROLLS, acomiadant 400 treballadors. Entre ells, el Ponç.

Tenia cinquanta anys. Era gairebé impossible trobar una feina digna amb aquesta edat. Llavors es va veure abocat a viure únicament de la pintura, amb l'ansietat amenaçant provocada pels pensaments i creences del que això podia significar en el seu tarannà artístic: podria continuar pintant el que sentia, gaudint de la independència que fins llavors havia tingut? El seu estat d'ànim es va veure afectat davant de la incertesa, però ho va resoldre de la millor manera que ho podia resoldre: enfocant-se de ple, a la pintura. I exposant¹³⁵. A l'apartat 7.1 anterior (exposicions individuals), es pot observar com, a mesura que avancen els anys 80, creix el nombre d'exposicions anuals en diferents indrets. Per altra banda, els seus fills comencen a no dependre econòmicament d'ell, així que va continuar evolucionant i treballant sent capaç de viure de la pintura encara que els ingressos fossin inferiors.

Es va mantenir a un bon ritme de feina, fins que quan ell tenia setanta-sis anys, a partir del 2008, comença la crisi econòmica i financera generalitzada. En els anys posteriors, el poder adquisitiu del públic es va restringint, les tendències de consum van anar canviant substancialment, baixa radicalment l'interès per la compra de quadres fets per artistes¹³⁶. I el mercat, en general, de forma progressiva es decanta cap a la compra de solucions decoratives repetides, fetes en sèrie, ofertes en línia, preferència per fotos ampliades. Temps difícils també per l'art.

11. Publicacions

11.1. Articles de premsa

¹³² SABATÉ, Josep. "La mercantilització del arte..." *El Correo Catalán*. Maig 1976 (ANNEX 2.27)

¹³³ SALCEDO MILIANI, A. *L'art del s. XX a les comarques de Tarragona*. p.171

¹³⁴ GRANOLLERS, M.

¹³⁵ *Ibidem*.

¹³⁶ *Ibidem*.

El Ponç Granollers va despertar l'interès d'importants periodistes i crítics d'art en la premsa més destacada entorn al gran volum d'exposicions realitzades. La seva prolífera activitat artística va generar com a mínim, entre entrevistes i comentaris, 50 articles, de la mà de 27 periodistes, de 15 diaris diferents.

Es pot consultar a l'ANNEX 6, el nom dels titulars dels diaris, dels periodistes, població i any. I com ja s'ha pogut comprovar, als ANNEXOS 2 i 3, el contingut íntegre dels articles que han ajudat a connectar informacions i reconstruir la trajectòria artística objecte d'aquest treball.

11.2. Llibres

Es pot consultar informació del Ponç Granollers en els següents llibres:

- *Montblanc en acuarela. Simposio Nacional de la acuarela.* Del 10-13 d'octubre de 2001. Arxiu Montblanc i Comarca 2002. Montblanc, p. 122, 123 i 124. Conté un breu recull de dades sobre la trajectòria artística i dues il·lustracions de les aquarel·les: *Mirant els quatre cantons i Carrer Major*.
- *La finestra vista per 62 escriptors i 22 dibuixants.* Ed. Cossetània 2002. Valls. Col·laboració, com a dibuixant, a les pàgines 55, 73, 76, 80, 106, 118, 130.
- *Salou amb ulls d'artista.* Catàleg de l'exposició col·lectiva a la Torre Vella, del 4/2 al 5/3 de 2000. Ajuntament de Salou. Regidoria de Cultura i Festes. Conté presentació en mans de Raquel Medina, i 2 il·lustracions de les obres antològiques (1976): Oli s/tela 72X59. Port esportiu del Fons de l'Ajuntament, i Pinar de Salou. 33X35 Oli s/tela Col. F. Llauredó.

Cal considerar que, a part de la poca bibliografia existent sobre els artistes locals de Reus i Camp de Tarragona corresponent al període d'activitat artística del Ponç Granollers, l'únic recull que hi podria estar relacionat es va publicar l'any 2001, i omet aquest artista pintor. Malgrat que el títol del llibre és, *L'art del segle XX a les comarques de Tarragona*¹³⁷, s'enfoca principalment, i amb més intensitat durant el període esmentat, cap a l'estudi de la situació d'un determinat moviment artístic, el de l'art d'avantguarda, els grups artístics, el suport a joves artistes que comencen, deixant en molt bona posició a empreses i entitats privades de l'art.

Com ja s'ha pogut comprovar al llarg del treball de recerca, el Ponç pintava el que sentia, era un pintor independent, no es trobava ni en aquest moviment, ni entre aquests col·lectius; actuava al marge d'aquests canals. Traça la seva trajectòria, majoritàriament, en els circuits de l'art de titularitat pública, amb el reconeixement d'un públic, i de prestigiosos crítics d'art, d'entre els quals, precisament alguns d'ells¹³⁸,

¹³⁷ SALCEDO. *L'art del S. XX a les comarques de Tarragona*.

¹³⁸ SALCEDO, *L'art del S. XX...* p. 132, 173, 179.

l'autor del llibre, associa a la defensa de l'*art tradicional*, "enfrontat" al que anomena *art actual*.

Aquesta omisió també afecta a un artista de la talla de Martínez Lozano. Potser perquè no acaba d'entrar ni sentir-se còmode amb l'abstracció¹³⁹? Considerat com un dels grans aquarel·listes del país¹⁴⁰, va tenir una funció molt activa en la vida artística de Montblanc, i a més, va viure-hi, sent soci d'honor del Casal Montblanquí (1984)¹⁴¹ i fill adoptiu de Montblanc (2000), per tant, tindria prou punts per estar inclòs a l'apartat que Salcedo dedica a artistes que sense ser de les comarques de Tarragona han tingut activitat a la demarcació.

Per altra banda, es detecta l'emmarcament de Palau Ferré entre els artistes de les comarques de Tarragona, que no haurien participat de manera directa en la vida artística, per "un problema personal amb el seu marxant que el portà a cremar (...) producció pictòrica, que el va mantenir allunyat del món de les galeries i les exposicions"¹⁴². Passat aquest dur parèntesi reivindicatiu, als anys noranta Palau Ferré havia recuperat una certa normalitat fent diverses exposicions¹⁴³. Influeix en aquesta classificació, el fet que les exposicions fossin en sales no comercials, i que renunciés a marxants i galeries?

Els criteris i canals d'investigació adoptats per l'historiador i crític d'art, A.Salcedo, explicarien que el Ponç Granollers, i altres pintors, quedessin exclosos de l'art del S. XX a les comarques de Tarragona. I com va demostrar i defensar, el Ponç, també hi ha autèntica vida artística en les sales i en entitats no comercials. I artistes, que opten per un camí diferent, més lliure, amb un públic i crítica que valora la seva obra i la seva visió de l'art.

12. Conclusions finals

Com a resultat de la investigació realitzada, s'han extret les conclusions següents:

¹³⁹ La nova Conca (redacció). *Es presenta a Llançà el llibre biogràfic de Josep Martínez Lozano, fill adoptiu de Montblanc [en línia]. Març 2017* <<https://www.novaconca.cat/noticia/40343/es-presenta-a-llanca-el-llibre-biografic-de-josep-martinez-lozano-fill-adoptiu-de-montblan>> [consulta desembre 2022].

¹⁴⁰ CARRERAS, Anna. Biblioteca: Pepe Martínez Lozano. "Viure per pintar" [en línia]. Març 2017. Llançà. <<https://www.bonart.cat/index.php/ca/n/15711/biblioteca-pepe-martinez-lozano-viure-per-pintar>> [consulta desembre 2022]. Martínez Lozano, havia rebut el "*Premio Nacional de Acuarela*", va ser president honorari de *l'Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya (1999)*, i membre de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi (2004).

¹⁴¹ Ajuntament de Terrassa. Col. homenatges. J.Martínez Lozano [en línia] <https://arxiuunicipal.terrassa.cat/docs/Op/Josep_Martinez_Lozano.pdf> [consulta desembre 2022].

¹⁴² SALCEDO. *L'art del S. XX...* p. 163, 164

¹⁴³ FILELLA, Carina. "Palau Ferré, ..." 2020. [en línia]

1. Era necessari fer un recull exhaustiu i de certa extensió sobre el pintor local Ponç Granollers, perquè es disposa de poca bibliografia, i es pot percebre manca d'actualització o precisió en alguna informació existent.

Una extensa publicació sobre l'art del segle XX a les comarques de Tarragona, omet el nom del pintor, ja que està enfocada principalment, cap a l'estudi de la situació de l'art d'avantguarda, i el paper que hi jugaven les galeries d'art; i la trajectòria artística del Ponç es forjava per circuits de titularitat pública bàsicament, i pintant el que sentia, dins de l'art figuratiu, lliure de lligams.

Les dades contingudes en un llibre relacionat amb el Simpòsium Nacional de l'Aquarel·la a Montblanc, són bastant esquemàtiques. I el Museu d'Art Modern de Tarragona, tot i que ofereix a la seva web oficial, informació biogràfica, artística i de les obres que hi té en dipòsit, presenta algunes imprecisions.

2. S'ha obtingut un recull ordenat i actualitzat sobre els aspectes biogràfics, l'estil pictòric, les tècniques, etapes pictòriques i la trajectòria artística del Ponç Granollers, que era l'objectiu plantejat, contrastant i conjugant els continguts d'hemeroteca, amb les dades de l'arxiu familiar i d'entitats, amb el testimoni clau de la família, i l'opinió experta d'una de les filles, com a llicenciada en Belles Arts.

3. Una evidència del nivell d'importància que va adquirir el Ponç Granollers és l'interès periodístic que va despertar, amb bones crítiques d'art, principalment.

Només en un període de temps que va de 1967 fins als anys noranta, les seves exposicions van donar peu a més de 50 articles en els diaris més importants a nivell local, provincial i català (*El correo catalán, Diario español, Setmanari Reus, Diari de Tarragona*, etc.), que contenen entrevistes amb l'artista pintor, comentaris, frases dites pel mateix Ponç Granollers.

Més de catorze prestigiosos periodistes, escriptors, crítics i crítiques d'art, han parlat d'ell. Entre d'altres, Pere Anguera, Antoni Correig, Daniel De la Fuente, Garcia Luna, Raquel Medina i Elena Morató.

4. Es pot definir l'artista, com a pintor autodidacta, d'art figuratiu, de paisatges i marines, a l'oli o a l'aquarel·la, amb segell personal, que investiga i evoluciona constantment, projectant a la tela les impressions captades davant la natura, tractant el color, els contrastos i la llum, com a pintor en *plein air*, que pintava de manera intuïtiva influït pels seus referents com *Cézanne* i altres pintors corresponents al moviment impressionista, però que com a pintor contemporani, no s'ha d'emmarcar en cap moviment artístic corresponent a segles passats.

5. Es determinen tres etapes pictòriques, basant-se en la tècnica utilitzada predominantment, o bé en el moment àlgid d'alguna de les diferents tècniques que va emprar: etapa de pintura a l'oli amb espàtula, etapa de pintura a l'oli amb pinzell i etapa de l'aquarel·la.

6. L'artista va demostrar, amb èxit, durant la major part de la seva trajectòria, i amb projecció en diferents indrets de Catalunya, França, i a través del turisme, a particulars d'arreu del món, que a més dels canals privats, existeixen altres canals artístics que són importants i que s'han de fer valer, com són els de titularitat pública, que a més faciliten que les persones d'un poder adquisitiu mitjà, mitjà-alt puguin tenir art a les seves llars. A aquesta aportació cultural i social significativa, cal sumar-hi la contribució a causes benèfiques, o els tallers de dibuix i pintura per a nens i nenes, i la participació activa en esdeveniments artístics o culturals de municipis on exposava.
7. La trajectòria artística del Ponç, és extensa i prolífica. Era una persona activa constant, ràpida i espontània. Realitza la primera exposició, l'any 1967, a Tarragona. I l'última, l'any 2015, a Prades. En quaranta-vuit anys, va fer, com a mínim, 220 exposicions individuals, i, vint de col·lectives. Una mitjana de quatre exposicions a l'any. És evident que no hauria arribat a aquestes xifres si no hagués pogut mantenir de forma sostinguda, l'èxit i el reconeixement de públic i crítica.
8. A partir de la recopilació aconseguida, es disposa de material prou fiable i útil per iniciar la divulgació de l'obra i de l'artista, a través dels recursos actuals que ofereix Internet: Wikipedia, xarxes socials, web o bloc, i, per altra banda, per facilitar una informació de qualitat, per evitar la transmissió d'inexactituds, o, omissions, en les publicacions editorials sobre els artistes locals de Reus i, en general, del Camp de Tarragona, perquè cal concedir-li el lloc que li correspon i preservar la seva memòria.
9. En l'àmbit personal, el que he descobert amb la connexió de dades procedents de diferents fonts, i molt especialment, les frases pronunciades directament per l'artista, mentre responia als periodistes, veure la seva visió de l'art, els seus trets de personalitat, el talent innat, ha resultat una entranyable experiència. Més enllà de l'elaboració del recull de la trajectòria artística de l'artista local, s'anava teixint un particular homenatge al Ponç Granollers, el meu avi. I, també a la meva àvia, que des dels disset anys, va estar al seu costat, desenvolupant, durant tot el trajecte, un actiu i important paper com a dinamitzadora.

Bibliografia

- Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya. Butlletí núm 54, 56, 57. [en línia]. *Exposicions 2006, 2007 i 2008* [en línia] <<http://aquarellistes.com/butlleti/setembre2006.pdf>> <<http://aquarellistes.com/butlleti/novembre2007.pdf>> <<http://aquarellistes.com/butlleti/setembre2008.pdf>> [Consulta: novembre 2022]

- Agrupació d'Aquarel·listes de Catalunya. *J.Martínez Lozano* [en línia] <<http://aquarellistes.com/galeria/j-martinez-lozano/?lang=es>> [Consulta: novembre 2022]
- Ajuntament de Terrassa. Col·lecció homenatges. *J.Martínez Lozano* [en línia] <https://arxiumunicipal.terrassa.cat/docs/Op/Josep_Martinez_Lozano.pdf> [consulta: desembre 2022].
- Associació Reusenca d'Artistes- ARA. *Currículum* [en línia]<<http://araart.org/historia>> [Consulta: novembre 2022]
- Asociación ARTSALUD. *Ponç Granollers* [en línia]. 2011. <https://www.youtube.com/watch?v=83sCB0g_8w0&ab_channel=artsalud>[Consulta: novembre 2022]
- Asociación ARTSALUD. *ArtSalud en Montblanc* [en línia]. 25-5-2010. <https://www.youtube.com/watch?v=_eGtbWKkhw0&t=3s&ab_channel=artsalud>[consulta: desembre 2022].
- Asociación ARTSALUD. *ArtSalud en Riudoms*. 11a. Exposició i Setmana Cultural ArtSalud en Riudoms. [en línia] 20-11-2009. [consulta: desembre 2022]. <https://www.youtube.com/watch?v=MnrCSGhf59w&ab_channel=artsalud>
- Balaguer Televisió (notícia). *Més enllà de la natura, més ençà de la ciutat*. Pinzellades de la col·lecció d'art de l'Ajuntament de Balaguer"[en línia]. Any 6/9/2018 <<https://www.balaguer.tv/mes-enlla-natura-mes-enca-ciutat-pinzellades-colleccio-art-lajuntament-balaguer/>>[consulta: novembre 2022].
- BLÁZQUEZ, Raquel. 16/1/2015. *Anys 80: la reconversió del sector industrial a Espanya* [en línia].<<http://femcienciessocials.blogspot.com/2015/01/anys-80-la-reconversio-del-sector.html>>[consulta: octubre 2022]
- BORBONÈS, Natàlia. *El gran erudit de la Catalunya del XIX*. Gener 2010. "[en línia]. El punt avui. <<https://www.elpuntavui.cat/article/121609-el-gran-erudit-de-la-catalunya-del-xix.html>> [consulta: octubre 2022]
- CARRERAS, Anna. *Biblioteca: Pepe Martínez Lozano "Viure per pintar"* "[en línia]. Llança. 18/3/2017 <<https://www.bonart.cat/index.php/ca/n/15711/biblioteca-pepe-martinez-lozano-viure-per-pintar>> [consulta: octubre 2022]
- Centre de Lectura. *Catàleg 1979* "[en línia]. <http://comissariat.cat/catalegs/e2/1S_set_oct_79.pdf>. [consulta octubre 2022]
- Centre de Lectura. *Catàleg exposició col·lectiva 12 amics*. "[en línia]. <<https://www.todocoleccion.net/arte-catalogos/exposicion-12-amics-centro-lectura-reus-1976-filella-branchat-casals-ponc-granollers-rou-shifin~x323778183>> [consulta: octubre 2022]
- Centre de Lectura i Fundació privada REDDIS. Registre àudio RÀDIO REUS rr 20041118ENT151. [en línia] 18/11/2004. <<https://bd.centrelectura.cat/items/show/14040>> [Consulta: novembre 2022]
- CONTIJOC, Josep M. *La finestra vista per 62 escriptors i 22 dibuixants*. Ed. Cossetània 2002. Valls. Setembre 2002. ISBN84-95684-93-4. P. 55, 73, 76, 80, 106, 118, 130.
- DOMÈNECH Solé juliol 2001. *L'exposició-taller de Ponç Granollers* [en línia]. L'informatiu d'Alforja <<https://usuaris.tinet.cat/apcca/2001/tercer/articles/exposicio.html>>[consulta: octubre 2022]
- FILELLA, Carina. 24/1/2020. *Palau Ferré, Número, La República, Punt diari*. [en línia]. Gener 2020. <<https://www.lrp.cat/lrp-arts/article/1722246-palau-ferre-numero.html>> [Consulta: desembre 2022].
- MALDONADO Barrilero, Immaculada. *Cómo ser autodidacta y no morir en el intento*. [en línia] Fundación Vértice. 19 noviembre 2013. <<https://www.vertice.org/blog/como-ser-autodidacta-y-no-morir-en-el-intento/>>[Consulta: octubre 2022].
- MAÑÉ, Joan. *Centre d'Amics de Reus: óleos y acuarelas de Ponç Granollers*. *Gal-art.com* [en línia] Març del 2002 <https://web.archive.org/web/20020407235014/http://www.gal-art.com/Exposiciones3/ponc_23_3_02.html> [Consulta: octubre 2022]

- MARTÍNEZ, Isabel. 25/2/2013. *Vint-i-sis anys del tancament de Crolls* [en línia]. <<https://www.reusdigital.cat/noticia/10680/vint-i-sis-anys-tancament-crolls>> [Consulta: octubre 2022]
- MARCO-PALAU, Francesc. *Les terrasses de la plaça. La nova Conca*. [en línia]. Juny de 2015. <<https://www.novaconca.cat/opinio/25338/les-terrasses-de-la-placa>> [Consulta: desembre 2022]
- MIHALIC, Suzana. Cezanne, el maestro de Picasso. [en línia]. Sense data. <<https://www.xlsemanal.com/conocer/arte/20200725/cezanne-maestro-influencia-picasso-museo-paris-historia-arte.html>>[Consulta: octubre 2022]
- MIRALLES, Francesc. *Montblanc en acuarela*. 2002. *Simposio Nacional de la acuarela*. Arxiu Montblanc i Comarca 2002. Montblanc, p. 43, 122, 123 i 124.
- Museu d'Art Modern de Tarragona. MAMT. *Ponç Granollers* [en línia]. <<https://www.dipta.cat/mamt/colleccio/artistes/ponc-granollers>> [Consulta: setembre 2022]
- Nova Conca, La. *Ponç Granollers exposa aquests dies a Montblanc*[en línia]. . 25/6/2015 <<https://www.novaconca.cat/article/25300/ponc-granollers-exposa-aquests-dies-a-montblanc>>[Consulta: octubre]
- Nova Conca, La (redacció). *Es presenta a Llançà el llibre biogràfic de Josep Martínez Lozano, fill adoptiu de Montblanc* [en línia]. Març 2017 <<https://www.novaconca.cat/noticia/40343/es-presenta-a-llanca-el-llibre-biografic-de-josep-martinez-lozano-fill-adoptiu-de-montblanc>> [consulta desembre 2022].
- Prades online. Exposició de pintures Ponç Granollers . 27/3/2010 [en línia]. <<https://pradesonline.wordpress.com/2010/03/27/exposicio-de-pintures-de-ponc-granollers/>>[consulta desembre].
- Programa festes Nau de Gaià. 2008 [en línia]. <<https://noudegaia.altanet.org/sites/noudegaia/files/revista/Ing00101.pdf>> [Consulta: octubre]
- Punt, El. Font de la dada d'una exposició de 2010. <<http://www.elpuntavui.cat/article/302332-lart-de-la-tardor.html>>
- TINOCO, Pachi. Abril 2019. *Conoce la técnica Alla Prima que usaban los grandes pintores de la historia* [en línia] <<http://es.creativiu.com/pintura-al-oleo/alla-prima/>> [consulta desembre 2022].
- SALCEDO Miliani, Antonio. *L'art del segle XX a les comarques de Tarragona*. Arola editors. Diputació de Tarragona, Ajuntament de Tarragona i Port de Tarragona. ISBN 84-95143-75-6. Tarragona, 2001.
- SALVA. *Josep Martínez Lozano* [en línia]. 4/2/2009. <<http://terrassacat.blogspot.com/2009/02/josep-martinez-lozano.html>> [Consulta: octubre 2022]
- SILVA, Yolanda. *Todo en la naturaleza se moldea como esferas, conos y cilindros* [en línia].. Sense data. <<https://citaliarestauro.com/paul-cezanne-glosario-obras-artistas/>>[Consulta: octubre]
- Vilaweb.cat. Ponç Granollers exposa al club nàutic de Salou [en línia]. 20-4-2000. <<https://www.vilaweb.cat/noticia/1134288/20000420/ponc-granollers-exposa-club-nautic-salou.html>> [Consulta: octubre]
- Wiquipedia. Col.legi dels Germans de La Salle de Figueres. <https://ca.wikipedia.org/wiki/Col%C2%B7legi_dels_Germans_de_la_Salle_de_Figueres> [Consulta: octubre]

ANNEXOS

Ponç Granollers

Trajectòria artística d'un pintor local

Contenido

ANNEXOS	1
ANNEX 1 Entrevistes a l'entorn familiar	3
ANNEX 1.1 MG Entrevista a Mercè Granollers (Filla)	3
ANNEX 1.2 IG Entrevista a Isabel Granollers (Llicenciada en Belles Arts i filla de l'artista pintor)	5
ANNEX 2 Retalls de premsa, catàlegs de l'arxiu familiar	8
ANNEX 2.1 Comentari de Garcia Luna al <i>Diario Español</i> d'abril de 1974	8
ANNEX 2.2 Article al <i>Diario Español</i> de D. De la Fuente, setembre de 1968	9
ANNEX 2.3 Entrevista al Diari <i>Los Sitios</i> (Girona) de Gil Bonanza. Octubre 1974	10
ANNEX 2.4 Entrevista a <i>El Correo Catalán</i> . Març 1974. Pere Anguera	11
ANNEX 2.5 Escrit-presentació d'Enriqueta Juncosa al catàleg de 1996 exposició del Club Nàutic de Salou	13
ANNEX 2.6 Escrit-presentació d'Isabel Granollers- Catàleg exposició a Llançà. Agost 1997.	14
ANNEX 2.7 Article a <i>La Voz de la costa dorada</i> . Maig 1976	15
ANNEX 2.8 Entrevista al <i>Diario Español</i> De la Fuente Torrón. Maig 1969	16
ANNEX 2.9 Entrevista al <i>Diario Español</i> de De la Fuente Torrón. Octubre 1969.	17
ANNEX 2.10 <i>Reus Semanario de la Ciudad</i> . Novembre 1979, pàg. 13	18
ANNEX 2.11 Entrevista al <i>Diario Español</i> de F. Llovell. Març 1977	19
ANNEX 2.12 Comentari d'Alex a <i>Los Sitios</i> (Girona). Octubre 1974	20
ANNEX 2.13 Entrevista a <i>El correo catalán</i> , de Josep Sabaté. Setembre 1975.	21
ANNEX 2.14 Entrevista al diari <i>La mañana</i> , de Aurelio Bautista. Juny 1971	23
ANNEX 2.15 Comentari al Diari <i>DF</i> per Francesc Galí. Abril 1973	24
ANNEX 2.16 Comentari al <i>Reus semanario de la ciudad</i> , d'Antoni Correig. Abril 74	25
ANNEX 2.17 Comentari al <i>Reus semanario de la ciudad</i> . A. Correig. Febrer 1974	26
ANNEX 2.18 Comentari al <i>Diario Español</i> per Jose Roca. Febrer 1979	27
ANNEX 2.19 Comentari al <i>Diario Español</i> (Mirador). García Luna. Setembre 1968	28
ANNEX 2.20 Comentari al <i>Diario de Barcelona</i> per A. Del Castillo. Abril 1973	29
ANNEX 2.21 Comentari a <i>Reus semanario de la ciudad</i> A. Correig. Maig 1969	30
ANNEX 2.22 Comentari a <i>Reus semanario de la ciudad</i> . A. Correig. Juny 1973	31
ANNEX 2.23 Comentari a <i>Reus semanario de la ciudad</i> . A. Correig. Novembre 1974	32
ANNEX 2.24 Comentari a <i>Reus semanario de la ciudad</i> . A. Correig. Novembre 1971	33
ANNEX 2.25 Comentari al <i>Diario Español</i> . Garcia Luna. Setembre 1973	34
ANNEX 2.26 Comentari a <i>Reus Semanario de la ciudad</i> . Elena Morató. Abril 1977	35
ANNEX 2.27 Entrevista a <i>El correo catalán</i> . Josep Sabaté. Maig 1976	36

ANNEX 2.28 Entrevista al <i>Diario español</i> de De la Fuente Torrón.	37
ANNEX 2.29 Entrevista al <i>Diario Español</i> . D. De la Fuente. Maig 1971	38
ANNEX 2.30 Comentari al <i>Diario Español</i> , de Josep Roca. Març 1980.	39
ANNEX 2.31 Comentari redacció <i>Diario Español</i> . Juliol 1968	39
ANNEX 2.32 Foto dossier-currículum artístic ARXIU FAMILIAR	40
ANNEX 2.33 Foto Catàleg <i>Salou ulls d'artista</i> . Comentari R. Medina. Ajuntament Salou. Febrer 2000	41
ANNEX 2.34 Article al Diari <i>El punt</i> . Juliol 1997 i Reus s. ciudad (subhasta exposició benèfica). Octubre 1979	43
ANNEX 3 Documentació enregistrada a la Biblioteca del Museu d'Art Modern de Tarragona (MAMT)	44
ANNEX 3.1 Entrevista <i>Diari de Tarragona</i> . Tate Cabré. Juliol 1993. Reg. 13001	44
ANNEX 3.2 Comentari de la crítica d'art Raquel Medina. <i>Diari de Tarragona</i> . Novembre 1991. Reg.9029	45
ANNEX 3.3 Comentari <i>Diari de Tarragona</i> . I.B. Abril 1992. Reg. 9186	46
ANNEX 3.4 Entrevista al <i>Diari de Tarragona</i> . I. Vidal. Desembre 1993	47
ANNEX 4 Catàlegs publicats a Internet (col·leccionisme) que aporten noves dades i complementen les de l'arxiu familiar	48
ANNEX 4.1 Catàleg Sala Cultura La Caixa	48
ANNEX 4.2 Catàleg exposició a Vilaseca. 1991	49
ANNEX 4.3 Catàleg- cartell exposició 12 amics. Centre de Lectura 1981.	49
ANNEX 5 Formularis amb preguntes-respostes a exalumnes tallers de dibuix i pintura	50
ANNEX 5.1 Participant al taller de L'Espluga de Francolí	50
ANNEX 5.2 Participant al Taller de Montblanc	51
ANNEX 6 Detall d'articles de premsa	52
ANNEX 7 Autoritzacions de Mercè Granollers i Isabel Granollers	54

ANNEX 1 Entrevistes a l'entorn familiar

ANNEX 1.1 MG Entrevista a Mercè Granollers (Filla)

Parla'm de les seves arrels, la seva formació? I què, o quines persones, creus que el van influir?

Nasqué a Llançà, a la Vila. Perquè s'ha de diferenciar, la Vila del Port. Ell va néixer a la Vila, el dia 5 de març de l'any 1932. Era el fill gran, tenia un germà. I els seus pares es deien Francisco Granollers Pagès i la Mercè Tolsanas i Marce.

Quan va començar la guerra, ell tenia 4 anys. I a la postguerra, 7. No va tenir una infantesa fàcil, el pare va anar a la guerra i durant tot aquest temps hi havia moltes dificultats per aconseguir aliments, així que menjaven com podien i el que podien (castanyes bullides, truites sense ou, fetes amb farina, poca varietat).

El seu pare era empleat de la Renfe, feia tasques de manteniment (paleta, etc). Un dels seus oncles, era sacerdot, i amb la voluntat que rebés una bona formació, l'avi de petit, es desplaçava diàriament amb tren per anar a la Salle de Figueres. Un col·legi que feia relativament poc que s'havia implantat, amb un sistema educatiu procedent del país veí situat a pocs quilòmetres de Llançà, i encara que només hagués fet estudis primaris, es notava que tenia base.

Un dia em va explicar com li fascinava la geometria i que és on obtenia els millors resultats acadèmics. També em va explicar que li agradava dibuixar. Que dibuixava a tota hora, i també en els fulls dels llibres. I una vegada un germà de la Salle li va dir: "amb això no et guanyaràs pas la vida". Però a ell li encantava, per tant, poc el van poder influir comentaris d'aquests tipus.

En el context de postguerra, i tractant-se d'un poble, era ben complicat que un noiet pogués decidir aprendre a pintar i dedicar-s'hi, però quan anava al Port de Llançà, tot canviava. S'entusiasmava veient pintar a un jove, que pel que em va dir, llavors, feia el servei militar i pintava barques, roques, mar amb una passió que l'impressionava. Aquell pintor jovenet era el que més tard seria una figura molt important en el món de l'aquarel·la: el Martínez Lozano. Més tard van coincidir, i van tenir amistat, en esdeveniments artístics a Montblanc i a Llançà, 2 punts amb molt d'ambient artístic.

I la seva dona, l'Enriqueta (l'àvia) va ser una influència molt bona perquè el Ponç (l'avi) es decidís a pintar i a exposar. Ella tenia cultura, li agradava llegir, recitava poesia amb molta gràcia, estimava el patrimoni històric-artístic, tenia inquietuds i sabia valorar allò que era artístic. Tenia molta energia. I també molta gràcia per vendre, podríem dir que era la seva *manager*, admirava l'obra i ho sabia transmetre arreu. Va ajudar a l'avi a fer-li veure que calia oferir l'obra a un preu assequible perquè la gent tingués l'oportunitat de tenir obres d'art a casa. Ella muntava en cada inauguració, un vernissage (un pisolabis) excel·lent, i quan encara no se'n parlava, ella ja sabia que les coses han d'entrar per la vista, l'olfacte, el gust i el tacte (màrqueting sensorial).

I un dia em va explicar que ells van ser pioners en oferir llista de preus als visitants per tal d'ajudar-los a decidir si els agradava l'obra.

L'Enriqueta era una persona que tenia intuïció i explicava que li va dir al Ponç: "la primera exposició, l'has de fer a Tarragona". I així va ser. I va ser tot un encert. L'endemà la premsa parlava molt bé del Ponç Granollers. Estaven convençut que si la primera vegada, arriba a exposar a Reus, no hagués estat el mateix. Potser per allò de que "ningú és profeta a la seva terra". Calia anar més lluny d'on vivien.

Encara que era de Llançà ell se sentia fill adoptiu de Reus. Com és que va fer cap a Reus?

Per la feina del pare, que com he dit era empleat de la RENFE, la família es va traslladar a Tortosa. I l'any 1957, el Ponç es va assabentar que hi havia una feina de serraller a Cal Moncusí, al Carrer Amargura. Així que es va traslladar a Reus.

Vivia en una pensió (senyora Juanita) i a les hores de dinar i sopar, anava al Restaurant Casa Amada, i allí va conèixer l'Enriqueta Juncosa. Estudiava magisteri a la Normal (Tarragona). Es van enamorar, i l'any 1961 es van casar. I poc després, animat per l'Enriqueta, a partir de l'any 1962, comença a pintar amb més afició, sense aturar-se, fins cinquanta-tres anys després, en què va morir.

On es va formar en dibuix i pintura?

Era autodidacta, el seu propi mestre. Aprenia en el context de la natura, i ho feia provant, experimentant, aprofundint en el que l'inquietava. Tenia les qualitats necessàries per una persona que autoaprèn: constància, autodisciplina, superació.

Mentre va viure al Carrer Metge Fortuny, tenia un diploma emmarcat d'un conegut centre de formació professional a distància, a través del qual va aconseguir més coneixements bàsics de dibuix i pintura. Però aprenia dia a dia. S'autoanomenava pagès de la pintura, anava a pintar trepitjant el territori; quan anava a pintar deia: "vaig al tros".

Abans que arribés el febrer, ja anava a veure si els ametllers començaven a florir. O estava pendent de les ruelles, o de les vinyes, per a veure si començaven a fer la tonalitat vermellosa.

En aquell quarto- estudi tenia uns llibres petits, però amb unes il·lustracions d'excel·lent qualitat, que impactaven tant a grans com a petits, sobre obres de pintors del Renaixement i de l'impressionisme francès

Però encara que pintés a l'aire lliure, tenia algun estudi oi?

Primer va viure al primer pis del núm 3 del Carrer Metge Fortuny, amb l'Enriqueta i les seves dues filles, la Mercè i la Isabel. I després degut a que la propietària volia viure al pis principal, i estant l'Enriqueta embarassada del 3er fill, l'Enric, vam passar a viure al 3er pis. Tant al 1er, com al 3er, hi havia un "quarto de pintar", així li dèiem. Era un lloc preciós, amb molts paisatges i marines. Sempre la ràdio o música de fons. I no podien faltar els llibres tan bonics del Miguel Angel, del Cezanne, Degas, etc.

Al quarto de pintar feia els últims retocs, però el seu espai de treball era el terreny natural, pintava paisatges, marines amb un toc molt personal, no copiava a ningú, molt lliure, perquè no estava encorsetat pel preestablert per cap escola. Això faria original i distintiva la seva pintura.

Quan van comprar el pis al Carrer Eduard Toda, 12, també va tenir un petit estudi o quarto de pintar provisional. Perquè poc temps després, a l'any 1974, es va comprar un àtic, a uns metres del pis que va adquirir en propietat 3 anys abans, per fer-s'hi l'estudi, un lloc amb molta il·luminació, ja que hi havia un gran finestral i porta que donava a una terrassa. En la llunyania es divisava el mar. Després ja van construir i les vistes van anar perdent gràcia. Allí va pintar fins als últims dies de la seva vida, als vuitanta-tres anys.

Vosaltres de petits anàveu a pintar amb ell?

De vacances anàvem a llocs que ell volia explorar, i on pintava. La Costa Brava, la Vall d'Àneu, Albarrasí, La Iglesuela del Cid, Cantavieja. I gairebé tots els pobles que vam conèixer era perquè ell hi anava a pintar o a fer exposicions.

La Isabel, tenia una traça innata per dibuixar i pintar, i solia fer-ho al voltant del pare. Per la motivació que sentia per l'art, era una gran observadora i avui dia és capaç d'explicar el procés que seguia el Ponç per elaborar un quadre.

Va poder viure de la pintura?

Fins a principis dels anys 80, o sigui abans de la Reconversió industrial, que va dur al tancament de la Crolls, la fàbrica de rentadores on treballava, compaginava les dues activitats. Quan es va quedar a l'atur, amb cinquanta anys, fa afectar-li bastant l'estat d'ànim perquè amb cinquanta anys costava molt que trobés una feina digna i va ser llavors quan la seva activitat es va centrar únicament en la pintura.

Hi va haver anys molt bons. Durant la dècada dels setanta, vuitanta i noranta, era habitual que la gent amb un poder adquisitiu mitjà, comprés obres artístiques per decorar les parets, a diferència d'ara. Hi havia molta sensibilitat artística. I en moltes cases de Reus, Cambrils, Tarragona, Montblanc, França, etc., hi havia obres del Ponç Granollers. En l'àmbit local era molt conegut, molta gent tenia quadres d'ell. I com que va exposar a Salou, Cambrils, Tarragona, França, la seva obra va arribar a molts indrets, més enllà de Catalunya i Europa.

Com he comentat, la seva obra va permetre que les persones amb un nivell adquisitiu mitjà poguessin tenir art a casa, per tant, permetien que l'art no fos només cosa dels rics, que s'adreçaven a galeries d'art, quasi sense saber ni que compraven. Ponç Granollers exposava en sales d'exposicions de la Diputació de Tarragona, dels Ajuntaments dels pobles i ciutats, i era molt lliure, ja que no depenia de cap Galeria d'art, aquest era el factor diferenciador en relació amb d'altres, i precisament per això podia oferir art a un preu assequible, amb la qual cosa contribuïa socialment a que l'art arribés a les llars i a la vegada obtenir ingressos per poder viure ell i la seva família.

A partir de la crisi econòmica de 2008, les tendències de consum varien, baixa radicalment l'interès per la compra de quadres fets per artistes i el mercat de forma progressiva va optant per comprar solucions decoratives fetes en sèrie, ofertes en línia d'Amazon o Ikea, fotos ampliades, etc.

Mantenia relació amb d'altres artistes?

De fet, malgrat que pugui semblar que entre els artistes hi havia d'haver certa competència, la veritat és que s'establien llaços, tenien bona relació i era habitual tenir a casa obres d'altres artistes, per intercanvis o regals, de Martínez Lozano, Filella, Sarrà, Jomiquel, Juncosa, Queralt, Serrà, Filella, Martínez Lozano.

Havia fet exposicions col·lectives. Com una que van fer al Centre de lectura, als anys 70, amb la Filella, el Ferran, l'Escardó, El Casals, El Jack Salter i la Isabel Mas. Hi havia molt bona relació.

Havia sortit a pintar amb altres pintors, com el Juncosa, el Navarro, etc.

Tenia amiatat amb Branchat. Li va fer les fotos d'uns catàlegs als anys 70 molt bones. Sortien en catàlegs i en els articles publicats als diaris.

I com que era de l'AAC (Agrupació Aquarel·listes de Catalunya), durant molts anys van acudir als diferents simpòsiums de l'Aquarel·la, una trobada de pintors en la que es realitzaven diferents activitats en torn al món de l'aquarel·la.

L'any 1997, a Llançà, el IV Simpòsium. L'any 1999, a Jaca, VI Simpòsium. L'any 2000, a Palma de Mallorca, el VII Simpòsium. El 2002 Priego de Córdoba IX Simpòsium

Què destacaries d'ell com a persona?

Era inquiet, observador, senzill, molt constant, treballador, honest, de caràcter més aviat seriós, tímid, introvertit, que no es prestava massa a expressar les emocions, i que, en canvi, gaudia pintant, pintava el que sentia i sabia transmetre amb personalitat la bellesa del nostre entorn. Pintar el feia molt feliç. Exposar, i veure com li agradava a la gent la seva obra.

Com tots els artistes, estava fet a la seva. I mai es va deixar entabanar per galeristes i negociants que en nom de l'art, fan negoci i manen a l'artista el que ha de fer.

Moltes gràcies per la teva col·laboració

ANNEX 1.2 IG Entrevista a Isabel Granollers (Llicenciada en Belles Arts i filla de l'artista pintor)

Quin és l'estil pictòric del Ponç Granollers?

L'estil pictòric de Ponç Granollers està vinculat al moviment impressionista del segle XIX en quant a temàtica i tècnica, tot i que el context temporal al qual pertany sigui els dels darrers quaranta anys del segle XX fins a començaments de segle XXI.

La seva obra es mou en l'àmbit de la figuració, essent un pintor de paisatges, ja que es dedica al gènere del paisatge al llarg de tota la seva trajectòria. Pintava marines, espais oberts al camp, parades de vinyes, d'ametllers florits dels voltants dels pobles i entorns rurals, vistes panoràmiques dels pobles i també carrers i places en els que apareix de manera molt esquemàtica la figura humana immersa en el propi paisatge.

Pintava a l'aire lliure, en *plein air*, utilitzant una tècnica directa molt fresca. Plantava cavallet i tela allà on ho decidia i es posava a la feina oferint als vianants seguir l'evolució del quadre fins veure'l acabat. Sortia a pintar pràcticament cada dia. No era una simple afició, era la seva manera de viure.

Si bé s'estimava més pintar a primera hora del matí, li interessava fer-ho també en altres moments del dia estudiant la incidència de la llum i els seus canvis. S'establia l'estreta relació entre pintor i natura, en la que la natura es mostra plàcida i generosa i on, submergit en ella i a través de la qual, el pintor expressa la seva admiració cada vegada que la pinta.

Té una extensa trajectòria de més de cinquanta anys dedicat a la pintura. Quant a la temàtica sempre es va mantenir fidel a representar el que li transmetia la natura i el món rural. Sovint tornava als llocs moltes altres vegades i malgrat semblar que pintava el mateix motiu, sempre l'observava com per primera vegada, fascinat pels canvis d'estació, els canvis de llum i el cromatisme variable que ofereix la natura amb el pas del temps.

A la web del MAMT (Museu d'Art Modern de Tarragona), s'emmarca al Ponç Granollers en l'impressionisme. I en conseqüència a la web de col·leccionisme Todocoleccion.com, també. Què opines sobre aquesta classificació?

El Ponç, era un pintor contemporani, en el context dels últims quaranta anys del segle XX i primera dècada del S XXI, per tant, no se l'ha de descontextualitzar ni emmarcar en un moviment artístic corresponent a la segona meitat del S XIX. El que sí és cert és dir que aquests pintors del moviment impressionista li eren un referent, quant a tècnica i temàtica bàsicament, i que pintava intuïtivament influenciat per ells.

Quines serien les etapes pictòriques?

A nivell tècnic i pel que fa a l'autoaprenentatge que el va caracteritzar, podríem parlar de diferents etapes basades en el tipus de tècniques que utilitzava, encara que l'una no desmarqués l'altra.

En els seus inicis, Ponç Granollers experimenta amb la pintura a l'oli amb espàtula. És una tècnica que aporta textura i estructura a la composició, ja que l'efecte que dona l'espàtula, molt diferent del pinzell, és que permet escampar la pintura sobre el suport amb determinada densitat, aconseguint un resultat matèric una mica geometritzat en concordança amb el tipus d'eina, que és una petita pala de metall, flexible, generalment de forma triangular, ovalada o rectangular.

Durant aquells primers anys (*dels anys 60 fins anys 80*) realitza nombroses obres amb espàtula donant lloc a un resultat molt matèric, pintant *allà prima* pel que fa al sistema emprat, que consisteix en posar els diferents tocs d'espàtula en humit i a la primera, sense rectificacions. Tot i així l'espàtula permet treure la pintura de nou quan la pintura encara és tendra i es poden corregir determinats detalls.

Algunes de les obres d'aquesta època també estaven realitzades imprimant primer el suport amb gruixos de pintura o arrebossats, formant un fons compacte, cosa que proporcionava un resultat texturitzat una mica rústic molt interessants.

Més endavant comença a consolidar-se en l'ús de la tècnica a l'oli sobre tela realitzada amb pinzell.

Aquesta tècnica permet treballar zones més diluïdes combinades amb zones de més densitat. La manera de treballar del Ponç, donat que el seu era un procés pictòric de temps curt i al propi lloc, era valenta i decidida.

Primer, amb pinzell prim i pintura molt diluïda, marcava les línies de conjunt de la composició. De manera ràpida i esquemàtica situava el tema. A continuació amb amples pinzellades molt diluïdes tacava el quadre per crear els fons tonals i per conformar els elements que havia decidit disposar-se a pintar. Després amb més densitat de pintura començava a situar el celatge i algunes formes de la resta del paisatge, ja fossin els termes més allunyats de muntanyes i on es podia intuir vegetació indefinida o intuir algun poble a molta distància. Segons anava avançant en la composició anava concretant els elements del primer terme, sense entrar en detalls, suggerint les formes més que no pas tancant-les. Els pinzells emprats eren tant pinzells rodons com plans en determinades zones, de gruix mitjà, utilitzant de vegades l'espàtula per acabats fins i rectilinis.

El tractament que feia de les composicions s'entenia com un conjunt, no tant des de l'entreteniment i el detall d'una pintura realista, sinó amb un traç que a curta distància es resol amb taques valentes de petits i breus gruixos de pintura, i que de lluny l'espectador els percep com a elements de realitat associats al que coneix.

Cap a finals dels anys setanta va començar a fer servir la tècnica del gravat, concretament el linogravat i en alguns casos la xilografia. Aquesta tècnica li permetia reproduir diverses còpies d'un tema prèviament realitzat en una matriu única (ja fos de linòleum o de fusta). Són còpies de mida reduïda que habitualment les feia per realitzar els seus propis cartells d'exposicions. També funcionaven com a targetons destinats a la mateixa funció de difusió.

Generalment no utilitzava el sistema tradicional d'emprar tintes específiques per a gravat, sinó que posava colors diluïts de pintura acrílica, de *gouache* o aquarel·les a la planxa o matriu i aquests es barrejaven a l'atzar en el moment de fer l'estampació, de manera que mai hi ha un mateix resultat cromàtic. Cada peça era única i el resultat era més d'aiguades i transparències, molt diferent a l'ús de tintes més opaques i controlades.

Lògicament aquests gravats eren treballs fets a l'estudi, no a *plein air* com feia amb el seu procés de treball habitual.

Sense deixar de pintar a l'oli, cap a finals dels anys 80 es decideix per incorporar la tècnica de l'aquarel·la en el seu treball artístic.

El que li oferirà aquesta tècnica està plenament en concordança amb la seva manera de treballar. Pintar a l'exterior, de manera molt immediata, pinzellada solta, crear efectes que la pròpia tècnica demana pel que fa a taques atzaroses amb més o menys graus de transparència... tots aquests van ser factors que a nivell estilístic van donar més llibertat al Ponç en el sentit que va poder desenvolupar un tipus d'obra que en aparença era planera, ràpida i fàcil de realitzar però que requereix d'una gran habilitat per aconseguir un resultat de lleugeresa i naturalitat en la seva realització.

Per un pintor totalment autodidacta com ell, la clau està en l'experiència continuada i atenta de molts anys dedicats a l'ofici, infinites hores de treball viscudes plenament, dialogar amb el territori i extreure'n, amb honestedat i sense pretensions, allò que la natura i la pintura ens ofereix.

Moltes gràcies per la teva col·laboració

ANNEX 2 Retalls de premsa, catàlegs de l'arxiu familiar

ANNEX 2.1 Comentari de Garcia Luna al *Diario Español* d'abril de 1974

COMENTARIO DEL PERIODISTA GARCIA LUNA PUBLICADO EN EL DIARIO ESPAÑOL DE TARRAGONA, COTIVO DE MI EXPOSICIÓN DEL DÍA 25 DE ABRIL DE 1974 EN DICHA CAPITAL

OLEOS DE GRANOLLERS EN LA SALA DE INICIATIVA

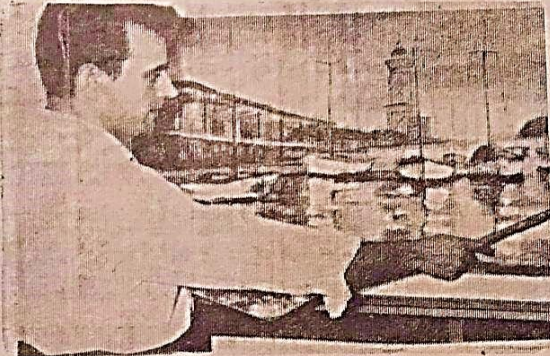
El reusense Ponç Granollers llega nuevamente a nosotros con una buena dosis de su quehacer y ahí tenemos, en la Sala del Sindicato de Iniciativa, una amplia exposición de óleos que, con la factura de siempre, aporta Granollers acompañando al todo sus inevitables y rozagantes flores, tema que cultiva con mimo. Abundan los paisajes y observamos una geometrización de los temas marinos y ello les presta un especial encanto. Los paisajes rurales y los urbanos vienen con las buenas maneras de siempre. Aquellos tratamientos duros que en sus principios daba Ponç Granollers a sus pinturas se ha convertido hoy, aunque acentúa las líneas rectas, en una pintura apacible, sencilla y vigorosa. Bien por todos los conceptos y en el conjunto no deseamos destacar nada puesto que todo es destacable dentro de la línea de un autor muy aferrado a sus temas de siempre y a temática siempre variada. Hemos dicho algo sobre la geometrización de las marinas y quizá esto sea aplicable a casi todo o a todo, pero sin que, por otra parte suponga un perjuicio para su tarea. Se trata, en suma, de una excelente muestra y prueba de ello es el éxito que está obteniendo.

(Foto Segú Chinchilla)

DIARIO ESPAÑOL
7 septiembre 1968

GRANOLLERS: «El arte requiere seriedad y honradez»

32 óleos de este pintor se exponen en nuestra ciudad

Es la segunda vez en este año que Poncio Granollers expone en la Sala del Sindicato de Iniciativa y Turismo de nuestra ciudad. Y entre medio presentó también su muestra en Salou.

En estas dos últimas salidas a la consideración del público, Poncio Granollers ha obtenido notables éxitos. La exposición que abrió ayer consta de treinta y dos óleos sobre temas diversos: marinas, paisajes, flores. Vista la muestra, se observa en Poncio Granollers un constructivo adelantamiento en su quehacer pictórico.

SERIEDAD Y HONRADEZ

Es hombre introvertido que creo es buena condición para ser pintor. Parco en palabras, Granollers va a lo suyo con un tesón que merece todos los respetos.

—¿Empezó usted en broma?

—Tanto como eso, no. Toda manifestación artística requiere, por su propia condición, una seriedad y una honradez. En eso reside mi batalla particular. Empecé a pintar, eso sí, casi que por casualidad. Luego me animé y aquí me tiene. Pero para mí la pintura sigue siendo un "hobby".

—¿Pero rentable ya?

—De todo hay. La verdad es que pinto porque lo siento. No me preocupa mucho todo lo demás.

"SOY TOTALMENTE INDEPENDIENTE"

Es autodidacta. De pequeño ya sentía una natural inclinación por el dibujo. Y saber dibujar es una baza importante para dedicarse a la pintura. Hombre estudioso, Poncio Granollers no des-

aprovecha ocasión para enterarse de cosas del arte.

—No obstante, creo que mi forma de interpretar los temas es original. Al menos, no pienso en nadie a la hora de realizar una obra. Soy totalmente independiente.

He visto, varias veces, sus cuadros. Y sinceramente creo que su especialidad está en la marina y en el paisaje, sobre todo en esos paisajes de tonos acrisolados, de composición esquemática, si vale la expresión, con árboles nudosos y desnudos.

—Pues verá usted —me dice—, siento, sí, una natural predilección por la marina y esos paisajes porque han formado parte de mi vida. Y lo que a uno se le mete dentro, no lo olvida.

"TODO LO QUE ES HONRADO HAY QUE RESPETARLO"

Es hijo de L'lsná, en sugestivas tierras gerundenses. Ahora reside en Reus, después de haberlo hecho en Tortosa. Pese a su juventud artística, Granollers sigue un camino recto y va recogiendo algunas distinciones. La última vez que hablé con él me dijo que quería llevar poesía a su obra.

—Sí, sí. No busco otra cosa. Quizá entro en la línea impresionista.

—¿Y qué le dice a usted la abstracción?

—La respeto. Todo lo que es honrado hay que respetarlo. Esto del arte pictórico cada día se pone más difícil. Para el artista pero especialmente para el público. No hay muchas ocasiones en que pueda desligarse la verdad de la superchería.

Su muestra está ahí. El ha tenido frases de elogio para el público tarraconense que sabe comprender su inquietud. Por eso precisamente ha vuelto

D. DE LA FUENTE TORRON

ANNEX 2.3 Entrevista al Diari *Los Sitios* (Girona) de Gil Bonanza. Octubre 1974

GERONA

CAPITAL

«Tramuntana i vent de dalt»

Ponç Granollers, nacido en Llansá y residente en Reus, expone en Gerona

«Soy un enamorado del mar, lo que explica que trate de captarlo a menudo»

«Siempre hay influencias, lo cual no quiere decir que se sigan, pero sí que se sienten»

Si en el vibrar a través del arte, es posible una aleación de fuerzas y circunstancias, nos será dado calcular el resultante de la conjunción en una misma persona de la tramontana de nuestro Ampurdán, con el "vent de dalt" del campo de Tarragona.

Si la tramontana tiene su centro en Figueras y su punto de salida al Mediterráneo en Llansá, el "vent de Dalt" pasa por Reus, para asomar por Cambrils al Mare No-

strum. Hombres de uno y otro punto, nos han demostrado su fibra e inspiración, al compás de una decisión para grandes logros.

La tramontana nos ha dado hombres como Monturiol, Fages de Climent y ahora, nuestro Dalí. El "vent de Dalt", un Fortuny, un Gaudí y hasta un Miró...

Hemos podido ver quizá una expresión, una resultante de estas dos fuerzas, a través de la exposición que desde el pasado sábado, presenta en la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros, el artista Ponç Granollers. Porque se da el caso, que Ponç Granollers nació y vivió en Llansá, pero se fue hace 17 años a Reus, y allí despertó en él este pintor que ahora nos muestra su obra.

—Artísticamente, nos dice, me inicié en Reus. Pero nunca he per-

dido el contacto con mi tierra, con la tramuntana ni con los artistas de aquí...

—¿Tramuntana?

—Uno de los cuadros que presento es bajo ese lema. Lo pinté en Puerto de Llansá, desde dentro de una casa, porque fuera no se sostenía el caballete, y apenas yo mismo.

—¿Inicios?

—Dibujo de toda la vida. En cuanto a la pintura, soy autodidac-

ta...

—¿Influencias?

—Creo que siempre las hay. No que se sigan, sino que se sienten. Y para mí, sería el impresionismo, en esta tendencia de lo Mediterráneo.

—¿Temática?

—He de confesar que soy un enamorado del mar, y por lo tanto, ello puede explicar que trate de captarlo a menudo. Tiene muchas cosas que decir el mar...

—¿Paisaje?

—Aquí forman un cierto contraste, ya que son preferentemente del campo de Tarragona, que se muestra recio, casi diría duro si los propios colores no cuidaran de demostrar lo contrario...

—¿Flores?

—Sí; presento también flores. Reus es una población enamorada de las rosas. Es el ambiente que capta, y lo que yo presento en esta exposición...

—¿Técnica?

—Espátula. Me inicié en el dibujo con los medios clásicos. Hice asimismo acuarela. Pero cuando llegué al óleo, ya desde el principio, lo hice con la espátula...

—¿Por...?

—Pues porque creo, o a mi me ocurre, que para el pintor rápido, espontáneo, a través de la espátula se puede lograr mayor nitidez. Se adapta mucho a mi forma de ser, o yo me adapto a su forma de expresar...

—¿Color?

—Desempeña un papel importante en toda obra. Quizás en unas más que en otras. Si de mi dependiera titular esta mi exposición, con carácter natural, diría que es "luz y color"...

—Mecánica?

—Directa. Se trata de pintura realizada sobre el tema, o la vista del tema. Por impacto directo, tanto en el mar como en la montaña. Aunque puedan parecer dos tendencias diferentes como resultado no sólo de la tonalidad de la luz y de colores

sino del propio ambiente. Cuando pinto la "terra endins", no lanzo tanto la espátula. Como si la retuviera en busca de su punto. En cambio, al pintar marinas, espacios más abiertos, luz más penetrante, lanzas la espátula hacia límites insospechados...

—¿Flores?

—Formas atrevidas de expresión. Quizás puedan ser como un poema inacabado, pero que creo suficiente para lo que trato de decir a través de ellas...

—¿Autodidacta?

—Sí, ya lo he dicho. Ahora bien, creo que el artista nace, pero que después requiere una preparación, un cuidado, un trabajo para formarse plenamente. Es lo que procuro hacer...

—¿Pintar?

—Un sedante que excita diría yo. Sedante, como medio de evasión. Excitación, porque creo es necesario sentir esta emoción que nos haga vibrar. Una excitación muy interior, y que no puede compararse, o no tiene nada que ver con la que se exterioriza tan a menudo...

—¿Clásicos?

—Goya, Velázquez y El Greco. Goya por el genio y carácter expresado en sus aguafuertes, Velázquez por su realismo tan logrado, y El Greco por el modernismo que impuso en su época...

—¿Impresionistas?

—Todo el equipo Menet, Cezanne, Van Gogh, etc. Ellos fueron porta-

dores o creadores de un momento histórico en la pintura, rompiendo con el academismo...

—¿Modernos?

—Dalí por el gran pintor que es dejando aparte sus extravagancias. Ha logrado despertar la atención en todo el mundo... Admiro a Picaso por su obra realizada en cualquiera de sus épocas. Últimamente por lo sintetizado o simplificado, lo que indudablemente representa asimismo un mérito.

—¿Gerona?

—Como ciudad me atrae por su parte monumental. Amante del arte sus ciudadanos. Como provincia, sólo podría decir que... nació en el Ampurdán...

—«Los vientos, se juntan en el mar para merecerse en él...»

GIL BONANCIA

COMENTARIO
E INTERVU DE
GIL BONANCIA
PUBLICADOS
EN EL DIARIO
LOS SITIOS DE
GERONA CON
MOTIVO DE MI
PRIMERA
EXPOSICION
EN DICHA
CAPITAL EL
DIA 12 OCTUBRE
DE 1974 -

ANNEX 2.4 Entrevista a *El Correo Catalán*. Març 1974. Pere Anguera

PONÇ GRANOLLERS O LA INTERPRETACION DEL PAISAJE

ARTE - PERSONAJE

"SON POCAS LAS PERSONAS QUE AL COMPRAR UNA OBRA DE ARTE SABEN QUE ES LO QUE QUIEREN"

REUS. — El estudio de Ponç Granollers, es una pequeña habitación de blanca inmaculada. Apoyados contra la pared largas hileras de cuadros vueltos de espaldas; frente a la puerta, una ventana y junto a la ventana un pequeño mueble lleno de libros, papeles y tubos de pintura. En un ángulo junto a la puerta, el caballete con una tela a medio hacer y paletas embudnadas. Nada en el local recuerda a los viejos "atelier de l'artiste" bohemios y románticos con cachivaches y piezas de museo. Por la ventana se ve el campanario y la luz azul y tensa del Camp, y el cielo bruñido, resplandeciente y límpido que Ponç Granollers traslada a sus telas.

—Nací en Llançà, un pueblo de la Costa Brava, en el año 1932. He tenido siempre una gran afición al dibujo y desde muy pequeño siento predilección por el arte que intento atrapar. Empecé a pintar en serio cuando ya tenía 27 años, hace por tanto bastante tiempo, fue cuando descubrí la belleza de la luz mediterránea. Pero hasta 1967 no me atreví a realizar mi primera exposición que presenté en Tarragona. Ante mi sorpresa constituyó un éxito total de crítica, de público y lo que es más difícil, de venta. Ello me animó a continuar y al cabo de medio año hice otra exposición en la misma sala, con resultados parecidos. Entonces estudié técnica de dibujo y he realizado una exposición anual como mínimo. Además de las exposiciones en salas, he expuesto en recepciones de hoteles de Salou, pequeños cuadros, generalmente marinos de cara al turista. Creo que mi predilección por lo marino proviene de mi origen marinero, pero he pintado también flores, especialmente rosas, pero actualmente lo que más me interesa es el paisaje y de forma especial el del Camp de Tarragona, aunque no pienso abandonar los otros temas. Mi pintura arranca del arte figurativo y más directamente aún del impresionismo incluso de Cezanne, de los que soy un gran admirador.

—Habla sin vacilar, buscando de vez en cuando algún dato entre sus papeles. Mientras responde, fuma tabaco negro a bocanadas breves y aisladas. Escucha con atención la pregunta y responde convencido, seguro de sí mismo y de lo que expone. Sobre la mesa hay papeles dispersos para la preparación del catálogo de su próxima exposición.

—Definir la propia obra es algo difícil, por otra parte ya hay quien se encarga de ello. El artista no se ha de estancar en una escuela, tiene forzosamente que evolucionar, debe procurar simplificar las formas y saber resolver más fácilmente la idea de la que parte: un señor que se ancla en un tema y un estilo se degrada, se convierte de artista en artesano. Si para la definición del propio arte son útiles las preferencias y admiraciones, yo me inclino por los impresionistas y sus epígonos y de entre ellos los que creo que son más válidos aun

por s
y De
soy t
Pica
tante
su e
defin
trab
tar,
el t
pint

de
di
se
cu
ra
ti
a
d

zada. Ahora tengo en preparación una exposición de paisajes del Camp de Tarragona.

Ponç Granollers empezó pintando acuarelas dentro de la línea más clásica del género. Después, en el curso de su progresión artística descubrió el uso de la espátula con lo que logró dar mayor

los u
sion
pagar
dad
otra
para
ració
da lo
mo.

(l'article segueix de la pàgina anterior)

ducto de las ventas de los cuadros para la supervivencia puedo seguir mi propio camino sin hacer concesiones al público. Durante una temporada también practiqué la cerámica artística, una artesanía en camino de extinción debido a que ha sido industrializada. Ahora tengo en preparación una exposición de paisajes del Camp de Tarragona.

Pere Anguera empezó pintando acuarelas dentro de la línea más clásica del género. Después, en el curso de su progresión artística descubrió el uso de la espátula con lo que logró dar mayor

tersura a los cuadros, a base de golpes duros y enérgicos traslada la luz, el color y la forma a la tela.

—Creo que son pocas las personas que al comprar una obra de arte saben realmente lo que quieren, en la mayor parte de los casos lo compran por inversión con lo que muchas veces pagan por una obra una cantidad muy superior a su valor real; otro caso es el del que compra para llenar un hueco en la decoración de la pared y que le da igual un Picasso que un cromo. Hay, pero una minoría, que

compra porque les gusta el arte, encuentran satisfactoria la obra de un pintor y adquieren sus cuadros. Creo que en esta relación autor-comprador, ha de ser el espectador el que se ha de poner artísticamente a la altura del autor, que, es de la única forma en que pueda progresar el arte y no como ahora en que hay muchos pintores que por conveniencias económicas hacen lo que el público desea adquirir sin preocuparse lo más mínimo de su dignidad artística.

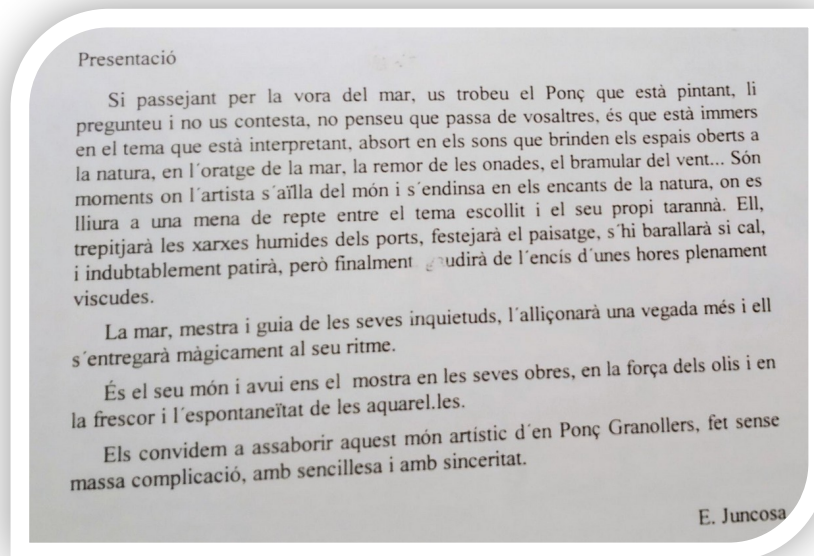
P. A. NOLLA
Foto: Josep Branchat Cavallé

Pere Anguera Nolla, El Correo Catalán, 23/3/1974 (2na part)

ANNEX 2.5 Escrit-presentació d'Enriqueta Juncosa al catàleg de 1996 exposició del Club Nàutic de Salou

Anvers catàleg

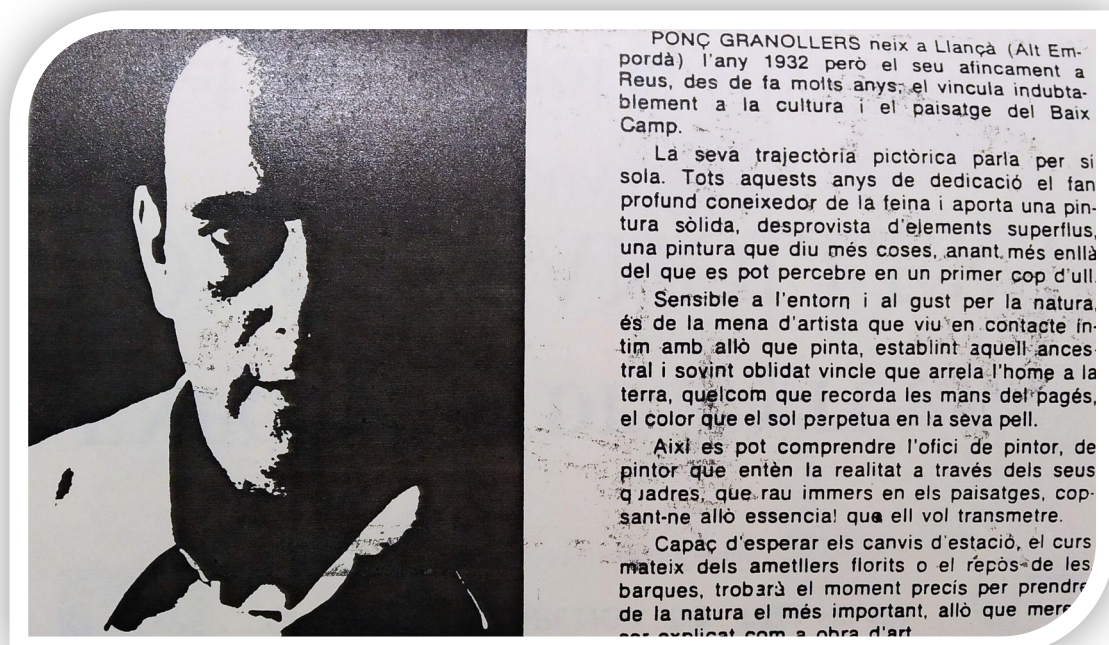

Revers catàleg Exposició pintures Club Nàutic. Text Enriqueta Juncosa

ANNEX 2.6 Escrit-presentació d'Isabel Granollers- Catàleg exposició a Llançà. Agost 1997.

Anvers catàleg exposició de Llançà a la Casa de Cultura

Interior del catàleg de l'exposició a la Casa de Cultura de Llançà. Text I. Granollers

ANNEX 2.7 Article a *La Voz de la costa dorada*. Maig 1976

EXPOSICIONES

**PONÇ GRANOLLERS
AL CENTRE DE LECTURA**

Amb visions de Reus, Salou, Cambrils i la rodalia, presenta l'artista afincat a Reus, Ponç Granollers, una important col·lecció al saló noble de El Centre de Lectura, amb la tècnica de l'espàtula, que domina a plaer, i de la que hi sap treure un ampli camp de desenvolupaments, referits, es lògic, a l'actual forma interpretativa, després d'haver avançat en simplicitat, en concissió, però guanyant-hi en rotunditat.

A més a més, és ben reconeguda la seva fama de incansable treballador, quina cosa ha fet que el seu estil s'anés depurant y guanyés es cromatisme, dictat per l'experiència y vocació pictòriques, transferint a sobra la tela allò que veu o intueix, sense preocupar-se massa de l'exactitut colorària, que ell transforma en rics matissos, corregint la manca de llum, o refent-hi aquell color que soara ha imaginat.

ANNEX 2.8 Entrevista al *Diario Español* De la Fuente Torrón. Maig 1969

Espera objetividad y comprensión de público y crítica

"La valentía ordenada y responsable la aprecia el público en cualquier pintura"

Poncio Granollers es hombre introvertidamente inquieto. Un pintor que va a la suya, convencido de que puede aportar una experiencia artística totalmente autódida. Es un notable caso de vocación que le ha llevado a exponer sus obras en distintas salas de nuestra provincia. Lo hizo, y en varias ocasiones, en la sala del Sindicato de Iniciativa y turismo de nuestra ciudad; también en Salou.

Hay un sentido metódico y de responsabilidad en la ejecutoria artística de Poncio Granollers que tiene su estudio en la calle del Médico Fortuny, en Reus. De esa responsabilidad y de su exigencia habla el hecho de que hasta ahora no había decidido mostrar su pintura en la ciudad en que reside.

Ahora, sí. En la sala de cultura de la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros, presenta una colección de treinta y siete óleos sobre temas tan diversos como marinas, paisajes, flores y retratos. Son panorámicas y notas de Cambrils, Costa Brava, Reus, Valle de Arán y Barcelona.

LA VALENTIA PICTORICA

En los óleos de Poncio Granollers hay sinceridad y lucha.

—¿Le comprenden?

—Creo que ese debe ser el fin que persigue todo pintor. Porque una obra es un medio de comunicación intelectual y artístico

—¿No pinta para usted?

—Yo pinto lo que siento. Pero naturalmente el destinatario debe ser el público. La exigencia del pintor creo que debe estar condicionada por esa circunstancia. La valentía ordenada y responsable creo que el público la aprueba en cualquier pintura.

—¿Y qué entiende usted por valentía pictórica?

—No adocenarse ni hacer concesiones a lo comercial.

—¿Hay muchos que pintan así?

—Hay de todo, como en todo.

COMENTARIO Y CHARLA CON EL PERIODISTA DANIEL DE LA FUENTE TORRÓN APARECIDO DICHO ARTICULO EN EL DIARIO ESPAÑOL EN MAYO DE 1969, CON MOTIVO DE MI 1ª EXPOSICIÓN EN REUS

CADA DIA HAY MAS PINTORES-

En lo que mejor se manifiesta la actividad artística de Poncio Granollers —y es, claro está, una impresión subjetiva por nuestra parte, es en el paisaje y quizá aún más en la marina. Nos interesa conocer la opinión del pintor

—Todo depende. Creo que la captación del paisaje y de la marina me resultan más fáciles, y no me refiero a un simple sentido físico, porque me encuentro en un mejor ambiente. Desde pequeño he tenido contactos con el mar y con las barcas. No puedo evitarlo cuando me decido por plasmar uno de estos temas.

—¿Qué defecto quisiera superar en usted, como pintor?

—Los defectos en pintura son difíciles de corregir. Aunque también creo que no se puede hablar exactamente de defectos. Lograr una obra de arte que nos convenza no es precisamente eliminar defectos. Como en ninguna otra cosa, en esto influye mucho el estado de ánimo.

—¿Está lograda su obra?

—Quiere estarlo. Y de verdad me siento satisfecho si observo con detenimiento lo que hice ayer.

—¿No cree que está resultando ya demasiado fácil pintar?

—¿A qué se refiere, exactamente?

—A que ya hay muchos; cada día más...

—Pues, sí. Naturalmente cualquiera puede coger un caballete, unos tubos y unos pinceles y dedicarse. Pero lo que importa es el resultado.

—¿No empezó usted así?

—Exactamente, sí. Pero me he ido preocupando. He estudiado, analizado, practicado mucho.

REUS Y SU PUBLICO

Está entre ilusionado y preocupado con esta su primera exposición en Reus. El público reusense es entendido y tiende a aplaudir y diversas referencias por que la actividad pictórica es continua y de calidad.

—¿Qué espera usted?

—Objetividad.

—¿Sólo?

—Y comprensión. Yo presento mi obra sinceramente, con todo lo bueno y lo menos bueno que pueda poseer. Y conste, como le he dicho antes, que el más exigente de todos soy yo mismo.

—¿Le asusta la crítica?

—No. Todo lo contrario. La necesito. Porque si responde a esa misma objetividad, sinceridad y comprensión ha de resultarme oportuna y provechosa.

Pues nada. Listo para sentenciarse...

D. DE LA FUENTE TORRÓN

(En la foto, el pintor dando los últimos toques a una de sus obras).

Oleos de Ponç Granollers

“MIENTRAS LA PINTURA ES UN HOBBY EL ARTISTA ES SINCERO”

Cuatro exposiciones en tres años acompañadas del éxito

Las exposiciones pictóricas no tienen solución de continuidad en la sala del Sindicato de Iniciativas y Turismo. Según mis referencias, todas las fechas están cubiertas hasta finales de año y ya hay previsiones para el próximo.

Esta circunstancia demuestra dos cosas: que hay muchos pintores y que nuestra ciudad es un aliciente para ellos.

—¿Y el público responde?

—Por lo que a mí respecta, sí.

Esta afirmación me la hace Ponç Granollers que desde ayer sábado hasta el próximo 2 de noviembre, presenta una nueva exposición en esta sala con un total de treinta y dos obras, todas al óleo y con temas diversos, predominando los paisajes, las marinas y flores.

—¿Qué exposición hace ésta en Tarragona?

—Creo que la cuarta.

—¿En que tiempo?

—En el transcurso de tres años.

EXPOSICION EN SALOU

Ponç Granollers acude con optimismo pese a que no compartimos totalmente su criterio de que el público tarraconense responda. Ese optimismo suyo está condicionado por el éxito artístico que ha conseguido el pasado verano en Salou, donde expuso larga temporada en una céntrica cafetería de aquella villa.

—La mayoría del público era extranjero. Se interesaron mucho por mi obra, especialmente los alemanes.

—¿Y para quién pinta Vd. en concreto?

—Para mí, indudablemente. Y creo que acierto con el gusto de la mayoría.

—¿Es fácil su pintura?

—Yo procuro buscar el máximo de perfección. Y llego frecuentemente a una línea en que las dificultades se presentan y hay que tratar de salvarlas con la mejor intención artística.

AUTODIDACTA

—¿Y está más difícil cada día este campo?

—Siempre se ha dicho. Depende de la calidad que se presente.

—¿Lo puede usted hacer mejor?

—Sí, sí. Y lo procuro.

—¿Dónde aprendió?

—Soy autodidacta.

—¿Ha dejado ya de ser un hobby para usted?

—Todavía no.

Tras una pausa agrega:

—No quiero ser esclavo de la pintura. Mientras siga siendo un hobby, puedo pintar lo que quiero y siento. En otro caso no me quedaría más remedio que adaptarme a las exigencias del público.

—¿Qué es lo suyo?

—Especialmente la marina. Pero también el paisaje y las flores forman parte de mi inquietud artística.

—¿Es rentable este hobby?

—Hasta ahora sí. Lo que no deja de ser una importante ayuda, tanto en el aspecto moral como en el económico.

EN BUSCA DEL EXITO

Ponç Granollers, nació en Llançà, en tierras gerundenses. Se afincó en Reus hace unos diez años. Allí se ha casado. Allí vive y trabaja. Y, claro está, pinta.

—¿Le aceptan como pintor?

—Creo que sí, porque el público me lo ha reafirmado.

—¿Le critican mucho?

—De todo hay. Pero afortunadamente, crítica destructiva es la

DIARIO

AÑO XXXI N.º 9623

Tarragona, Domir

ESPAÑOL

go 26 de Octubre 1969

Precio Ptas. 3'00

INTERVIU DEL PERIODISTA DANIEL DE LA FUENTE TORRON, A Ponç Granollers, EN EL DIARIO ESPAÑOL CON MOTIVO DE LA EXPOSICION del 26 OCTUBRE de 1969 EN LA SALA DE INICIATIVAS Y TURISMO DE TARRAGONA

mínima.

—¿Y usted mismo, se critica?

—Soy muy exigente conmigo mismo. Creo que es muy importante de cara al arte. Nunca quedo satisfecho totalmente de la obra que realizó. Y este es precisamente el mejor acicate para mejorar continuamente.

—¿Qué espera de esta nueva exposición?

—Que consiga, cuando menos, el éxito obtenido en las otras exposiciones que hice aquí.

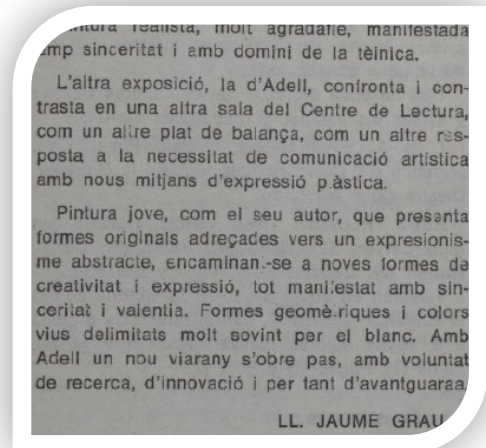
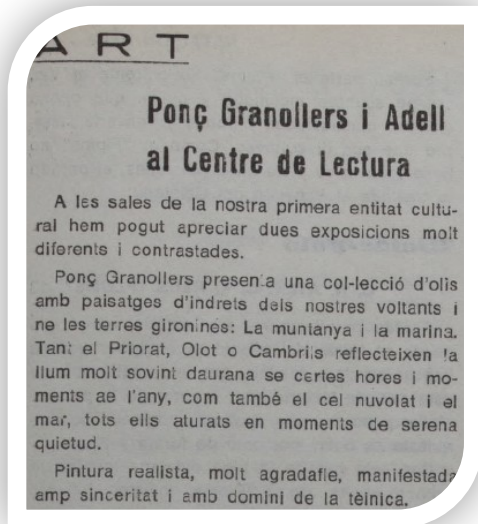
—¿Y que proyectos tiene?

—Continuar pintando y preparar exposiciones.

Y así seguir con un hobby rentable...

D. DE LA FUENTE TORRON

(En la foto de Ramón Domingo, el pintor detrás de una original transparencia)

El Arte en Tarragona

PONÇ GRANOLLERS, EN LA SALA DE EXPOSICIONES DE LA CAJA DE AHORROS PROVINCIAL

Desde el pasado miércoles expone una interesante colección de óleos en la Sala de Exposiciones de la Caja de Ahorros Provincial de Tarragona, el veterano pintor Ponç Granollers, muy conocido de los amantes del arte pictórico puesto que a lo largo de los largos años que lleva pintando ha expuesto en multitud de ocasiones en nuestra ciudad —12 veces en la Sala de Iniciativas, 4 en la Caja de Ahorros Provincial, 1 en la sala Ferré, etc.

Ponç Granollers es natural de Llançà, provincia de Gerona, pero lleva muchos años afincado en la vecina ciudad de Reus. Vive para el arte, aunque éste no le dé para vivir. Con una formación autodidacta y a través de una gran vocación y constancia, Ponç Granollers ha adquirido a través del tiempo los secretos de la pintura y domina con soltura la espátula especialmente en los temas marímeros que con tanto acierto sabe captar en sus lienzos, siempre con este estilo que precise sus obras y que tiene mucho que ver con

el impresionismo francés, aunque con toques totalmente personales que el artista imprime en sus cuadros. En esta ocasión son 30 los óleos a la espátula que nos presenta, de diferente tamaño y temática básicamente paisajística y marinas —del litoral y comarcas tarraconenses—. También incluye esta muestra pictórica un par de bodegones.

Es de resaltar el color en la obra de Ponç Granollers y los efectos de luz, captados en estos amaneceres tan bellos cuando los paisajes tarraconenses despiertan al día. Su pintura es típicamente mediterránea, hecha con sinceridad y espontaneidad, preocupada por el conjunto que logra en todas sus obras.

Ponç Granollers, el día de la inauguración de esta exposición nos enseñó sus trabajos actuales consistentes en unos apuntes a la cera de temática también paisajística, que suponen una novedad en su singladura artística que esperamos haga pública bien pronto en una próxima exposición.

Nos comentó también su ambición artística que es la de dedicarse a pintar figura expresionista sin abandonar naturalmente el paisaje que durante tanto tiempo y con acierto ha venido cultivando y finalmente hablamos del ambiente artístico—pictórico de nuestras comarcas:

PONÇ GRANOLLERS. EN EL CENTRO DE LECTURA DE REUS

No hace muchas semanas tuvimos la oportunidad de admirar la obra de Ponç Granollers en Tarragona. Pues bien, siguiendo la singladura artística en estos días este pintor reusense ha colgado sus cuadros en el Centro de Lectura. La novedad de esta exposición reside en la inclusión al lado de una veintena de óleos, de otros tantos dibujos a la cera en los que el pintor partiendo de los esbozos que realiza para sus cuadros les ha dado color, consiguiendo auténticas obras de arte con valor propio. La espontaneidad es la característica más acusada de estos dibujos que nos acercan básicamente paisajes de Aragón. Esta técnica ha venido sien-

do practicada por Granollers hace ya un cierto tiempo, pero ahora por vez primera la hace pública. En los óleos Ponç Granollers nos presenta algunas marinas de Cambrils y Tarragona y paisajes de la provincia, con su pintura típicamente mediterránea, sincera y bien trabajada a base del dominio de los recursos técnicos, en una línea impresionista con rasgos muy personales, preocupada siempre por el conjunto de la obra.

FELIX LLOVELL

COMENTARIO DE FELIX LLOVELL REFERENTE A MI EXPOSICION EN LA CAJA PROVINCIAL. del dia 20 de MARZO de 1977 - ESCRITO del DIARIO ESPAÑOL de TARRAGONA

—“Vivimos un momento artístico muy interesante —nos puntualizó— especialmente en Reus. Existe una gran afición por la pintura en la juventud. No faltan salas de exposición y el público responde perfectamente. Por otra parte, la gente está cada día más preparada para el arte y es más sensible al mismo”.

Nos alegramos.

F. LL.

ANNEX 2.12 Comentari d'Alex a *Los Sitios* (Girona). Octubre 1974

ARTE

PONÇ GRANOLLERS

Este artista reusense expone, por vez primera, entre nosotros. Hemos contemplado, con detenimiento, sus obras y nos ha gustado su modo de hacer ante la tela. Con su espátula, sabe construir, con el color, masas y líneas de paisajes campestres, urbanos y marinas, así como unos inimitables ramos de flores. Impera, en las telas, un acusado sentido geométrico que le sirve para su estructuración y debemos alabarle además por el hecho de huir de las marinas sobadas y saber darles un sentido subjetivo y muy esquemático. Nos gustan, además, sus acertadas matizaciones, su impronta de un color vivo entre los grises y su saber hacer sin estridencias y con acusada sensibilidad plenamente sentida y trasladada al lienzo. Como decimos, sus flores son un dechado de síntesis y de perfecta realización así como algunas de sus marinas y también ciertos paisajes. Todo ello respira una lacónica expresividad que da un sentido plástico de primer orden.

Quizá echemos en falta un mayor contraste entre los planos en algunos de sus cuadros y, en otros, el uso excesivo de un color determinado oscuro que resta vibración a la obra, pero éstos son detalles de poca monta entre los aciertos que son muchos. No dudamos que los gerundenses sabrán apreciar esta embajada artística de un hombre de la provincia hermana de Tarragona, ya que sabe incidir en la temática realista con una profunda carga emocional y subjetiva que le impele no a transcribirnos el paisaje sino a interpretarlo según su manera de sentirlo. Y esto tiene, en pintura, una importancia excepcional.

13/10/1974

PONÇ GRANOLLERS, UN ARTISTA EN CONSTANTE EVOLUCION

TARRAGONA. — Con singular éxito, Ponç Granollers ha presentado una colección de sus más recientes obras en Tarragona. Desde hace diez años, el artista reuseñense viene ofreciendo, anualmente, sus cuadros al público tarraconense. Un público que aprecia el arte de Ponç Granollers que cada vez, está alcanzando un más alto nivel de calidad. En esta ocasión, Ponç Granollers ha presentado una colección de cuadros dedicados, por entero, al paisaje del Camp de Tarragona, y una vez más, la más rotunda aceptación de su arte se ha hecho realidad en la exposición presentada en la sala de exposiciones de la Obra Cultural de la Caja de Ahorros Provincial de Tarragona. Y la conversación, la amigable charla, surgió, con Ponç Granollers, en la misma sala, cuando un numeroso público admira sus obras.

—Soy un entusiasta del Camp de Tarragona, de su luminosidad.

Su característica luz dorada le da una gran singularidad. Ello es difícil de captar: hay que estar muy compenetrado con el paisaje, con su circunstancia. Ello no obstante, me encanta el paisaje tarraconense, en especial, la marina. A pesar de que las marinas son más complejas puesto que la atmósfera, el mismo mar, son más difíciles de captar por constante variación.

Nos cuenta Ponç Granollers que, para él, la mejor época del año para pintar paisaje es el otoño y el invierno. Por el contrario, la primavera resulta más problemática en cuanto a la plasmación de un paisaje por el predominio del color verde.

—Prefiero trabajar en otoño y en invierno. La luz, en esta época, tiene unas cualidades muy atrayentes.

Pero Ponç Granollers tiene que trabajar durante todo el año. Por su propia vocación de artista y por los compromisos, por las ex-

posiciones. En poco tiempo, Barcelona, Montblanc, Tarragona, por ejemplo, han conocido su arte. Dentro de poco, Reus, París, ¿y Londres?

—Bueno, el caso es que exponer en París es la ilusión de cualquier artista. Confieso que hay proyectos sobre ello, acerca de la presentación de mis obras en París. Sin embargo, hay una serie de dificultades que hay que vencer tanto por la parte económica como por el aspecto material del envío de las obras. Pero yo soy de la opinión de que el artista tiene que reflejar el ambiente en donde vive. No basta con que uno llegue a París y se ponga a pintar. Hay que conocer el ambiente, hay que penetrar en su interior para trasladarlo, después, al lienzo. Por ello quizá, prefiero moverme por Catalunya, por nuestras comarcas cuya circunstancias conozco y vivo plenamente.

EVOLUCION ARTISTICA

EVOLUCION ARTISTICA

Ponç Granollers es un hombre preocupado por el arte. Es consciente de la trascendencia de la obra pictórica. De ahí su constante dedicación al estudio, a la búsqueda de nuevas formas de expresión. Su trayectoria artística evoluciona. Cambia. No permanece encasillado.

—Es posible que llegue al abstracto: no descarto esta posibilidad. El abstracto es la simplificación de lo que se ve. Lo más sencillo debería ser una abstracción. Pienso llegar a un expresionismo.

Granollers nos indica que en la actualidad disfruta pintando paisajes.

—Aunque pueda parecer paradójico, tiendo hacia la práctica de una pintura más crítica, más social. El arte no cabe abandonar su función crítica. En la constante evolución, la temática de un pintor puede hacer un gran salto. Puede pasar de la figura a paisaje, o a la inversa. Repito, lo importante es evolucionar.

Ha de ser una constante en todo pintor. No ha de olvidarse que primero desaparece el artista antes que su obra. A través de ella puede percibirse su trayectoria, esta evolución de la que hablábamos...

A través de sus últimas obras, puede adivinarse ya el cambio que se va operando en el artista reusense. Dentro del mismo paisaje, su interpretación personal se viene percibiendo con una mayor contundencia, con una mayor personalidad. Es entonces cuando el paisaje adquiere vida, cobra una fuerza, una dimensión diferente. Es a partir de este momento cuando puede iniciarse esta nueva etapa de Ponç-Granollers. Una etapa de crítica. Una etapa en la que se traduzcan los problemas de la sociedad. Una etapa, en fin, en la que el artista toma una postura, una posición ante determinados conceptos e ideas de la sociedad actual.

—El artista nunca está conforme consigo mismo. Y en este sentido, tiene que protagonizar la función social del arte.

Una función que Ponç Granollers no olvida en modo alguno. Y sus obras van adquiriendo esta nueva faceta más crítica. Son testimonio de su tiempo, de la vida y circunstancias de las comarcas tarraconenses reflejadas, ahora, en esta exposición que se presenta en nuestra ciudad.

Quedan otros muchos temas por abordar. Pero el espacio y el tiempo son limitados: en otra próxima ocasión Ponç Granollers nos informará acerca de una serie de cuestiones tan singulares como complejas del mundo del arte. Son otras historias de un artista preocupado por su tiempo...

Josep SABATE

ANNEX 2.14 Entrevista al diari *La mañana*, de Aurelio Bautista. Juny 1971

PONÇ GRANOLLERS, UN PINTOR REUSENSE EXPONE EN LERIDA

«HAY DOS CLASES DE PUBLICO: EL QUE COMPRA CUADROS DECORATIVOS Y EL QUE ADQUIERE OBRAS DE ARTE»

Un pintor reuseNSE expone sus óleos en Lérida. Se trata de Poncio Granollers. La exposición está causando impacto entre el público. Muchas de sus obras tienen ya el cartelito de «vendidos». Buena señal. Quiere decir que su obra gusta.
Y Poncio Granollers nos sitúa su pintura.

—Busco —nos dice— una línea personal, si bien mi pintura puede situarse en el impresionismo francés, con la técnica de espátula.

Pocos días entre nosotros. Hasta el próximo domingo concretamente.

—Es el tiempo que pudiéramos considerar reglamentario para una exposición. Por otra parte yo no soy un profesional de la pintura, y me debo a mi profesión.

Es técnico de electrodomésticos.

—¿Por qué los hombres que trabajan en profesiones técnicas gozan de una especial sensibilidad para las artes?

—Tal vez porque profundizamos mucho en la materia. Estudiamos la obra y llegamos con ella a los últimos extremos. Aquí coincide la sensibilidad del artista y del técnico. Presenta 35 óleos.

—¿Cómo son?

—En general son marinas, con algunos paisajes y rosas.

—¿El porqué esta preferencia hacia las marinas?

—Soy un enamorado del mar. Nací en la Costa Brava, vivo en Reus, y frecuento el litoral Mediterráneo. Tal vez radique en esta faceta mis preferencias por las marinas.

Hablamos, ¿cómo no!, de los concursos.

—He participado en la «Medalla Fortuny», en Reus, pero sin suerte, es decir, que nunca he llegado a premios importantes. Aunque estimo que las medallas o premios son para quienes las necesitan. Afortunadamente éste no es mi caso.

—Usted no vive de su pintura.

—No en exclusiva. Vivo, como le he dicho, de mi oficio de técnico en electrodomésticos.

—En estos días ha tenido ocasión de entrar en contacto con el público de Lérida, ¿cuál es su opinión?

—Tenía una buenísima referencia de su capacidad para calibrar méritos, de sus cono-

cimientos artísticos. Dicho esto, sólo puedo añadir que además son atentísimos.

—Hay, en Lérida y en todas partes, dos clases de público, el que compra cuadros para decorar sus hogares, y el entendido en arte. ¿En qué situación colocaría usted a los leridanos?

—Debo hablar, en este caso, única y exclusivamente por mi exposición. Y debo añadir en seguida que mi pintura no pretende ser decorativa; es decir, que si alguien quiere adornar su casa encontrará cuadros más baratos en cualquier tienda. El público que se ha acercado hasta mí es un público entendido.

—Usted, antes me ha dicho que pretende crear un estilo propio, ¿hay algún pintor español, en la actualidad —aparte de las excepciones de Dalí, Picasso, Miró— que puedan llegar a crear estilo?

—Me parece que sí, pero esto es difícil decirlo ahora. Sea el tiempo testimonio de si ahora se trabaja para el futuro.

Poncio Granollers ha sido llamado el pintor para la exportación.

Y nos aclara:

—Es que mi obra ha tenido mucha aceptación en el público extranjero. Tal vez por ello me han llamado así.

—¿Se compra ahora mucha pintura en España?

—Sí, qué duda cabe; el mejor nivel socio-económico ha llevado consigo que se compren más cuadros; unos con fines decorativos, como decía usted, y otros como inversión en auténticas obras de arte de nuestros pintores contemporáneos.

Poncio Granollers ha hecho ya 15 exposiciones. En Reus, Tarragona, Tortosa, Salou, Cambrils, Lérida.

—Y en ésta de ahora me admira el público leridano por sus conocimientos y por su interés por la exposición.

Buena suerte.

Aurelio BAUTISTA

Diari La Mañana 20/6/1971

ANNEX 2.15 Comentari al Diari DF per Francesc Galí. Abril 1973

DF

D F 26 de abril 1973 Página 19

DIARIO FEMENINO - BARCELONA -

Mundo del arte

ESCRIBE: Francesc Galí

un tema tan difícil como lo es el desnudo— hace gala.

PONÇ GRANOLLERS, en Sala Jaimes

Cambrils, Salou, la Costa Brava y Tarragona, son los escenarios escogidos por Ponç Granollers para su primera exposición en Barcelona que ha sido presentada en Sala Jaimes.

Sus óleos, que consigue alternando en ellos pincel y espátula —según convenga a su intención creadora— tienen un sello personal que nace, principalmente, de su modo de hacer al empaste y del colorido que no por conservar una unidad armónica en el conjunto deja de tener acentos propios que lo determinan especialmente. De toda la obra presentada, elegiría —para distinguir una— su paisaje de Ciurana. Oleos, los de Ponç Granollers, que merecen verse y que descubren, para un futuro inmediato, la certeza de un notable paisajista.

ARTE

Exposición Ponç Granollers

En este pintor reusense hay de todo, menos una limitación. Aludimos a este exuberante cromatismo, que constituye la nota más destacada de sus composiciones, las cuales no pretenden entrar en el plano descriptivo, sino que aspiran a fijar, con fuga ejecutiva, unas impresiones captadas ante la naturaleza bajo la hiriente luz mediterránea. La paleta arroja con frenesí toda la gama colorista confiando en los pigmentos puros, yuxtapuestos, como vehículo expresivo de su maravillada visión del paisaje, y de modo especial el tema portuario.

Existe como si dijéramos una lucha entre él y el color, a ver quien vence a quien. Hay momentos que es el pintor el que domina y emplaza dentro de un orden armónico los valores; en otros, queda a merced de la fuerza subyugadora del impacto cromático. Incluso contribuye a sugerir una lucha, la manera misma de empastar la tela, generalmente mediante la espátula, instrumento que en vez de la suavidad del pincel, ofrece la contundencia de la espada.

Rico, pues, en elementos decorativos, sus cuarenta y ocho obras, en las que figuran, además de floreros y bodegones, toda clase de paisajes,

destacándose las marinas, presentan en la sala del Centro de Lectura un impresionante ejemplo de vena creadora, con los inevitables desniveles propios de una labor muy prolifera ejecutada con espontaneidad.

A. C.

CRÍTICA-COMENTARI
RIO DEL ESCRITOR
ANTONI CORREIG
EN EL SEMANARIO
REUS CON MOTIVO
DE MI EXPOSICIÓN
EN EL CENTRO
DE LECTURA
EL 28 DE FEBRE
RO DE 1970

La valiosa exposición del pintor Ponç Granollers en la Sala de Arte Arimany

A través de las numerosas exposiciones que ha presentado en nuestra ciudad es Ponç Granollers, nacido en la provincia de Gerona pero vecindado desde hace buen número de años en Reus, un artista muy vinculado a Tarragona.

Estos días con unánime refrendo favorable de los entendidos y siendo su muestra muy visitada Ponç Granollers presenta en la Sala de Arte Arimany una sugestiva exposición de óleos a la espátula en un total de treinta y cinco obras en las que el pintor ofrece bellos parajes de Tarragona y Aragón y entre ellos atrayentes marinas del litoral tarra-

conense que tanto se presta a llevar sus deliciosos aspectos a los lienzos.

Pintor autodidacta, excelente paisajista e incansable viajero para descubrir rincones inéditos y parajes atrayentes recoge con sus pinceles unos y otros con una interpretación personal muy acusada sin desfigurar la realidad ya que una de sus características es el verismo que rezuman sus cuadros.

Además de las diversas ocasiones en las que Ponç Granollers ha expuesto en Tarragona para recreo de los amantes del arte pictórico también ha exhibido sus cuadros en Reus, Barcelona, Lérida, Gerona, Tortosa, Salou, etc.

Hasta el día 18 de los corrientes permanecerá abierta la exposición a la que hemos dedicado nuestro comentario con el propósito por parte del pintor de que la exposición siguiente tenga por marco una sala de la marinera localidad barcelonesa de Villanueva y Geltrú en la que estamos seguros logrará el mismo éxito que ha conseguido Ponç Granollers en las exposiciones precedentes constituyendo ello el galardón merecido a una actividad incansable y a una entrega sin límites al difícil arte pictórico.

JOSE ROCA GARCIA

COMENTARIO
DEL PERIODISTA
JOSE ROCA GARCIA
EN MI 19
EXPOSICION EN
SALA ARIMANY

Mirador

Granollers de nuevo

Poncio Granollers ha vuelto. Menester es decirlo pues este pintor estuvo no hace mucho entre nosotros. Mas bien estuvo hace poco tiempo. Quizá un trimestre. Luego le vimos en Salou. Lástima que allí quedara su obra un poco diluida pues a su vera había otra muestra y hasta inducía a confusión. No nos gustó aquello y nos lo callamos. Pero ahora que ha vuelto —lo que parece querer decir que no le fue mal— lo decimos. Además en lo de Salou, con la confusión, salía perjudicado. En realidad los dos pintores salían perjudicados. No nos gustó nada aquello.

Todo esto, como puede suponerse, no resta mérito alguno a Poncio Granollers. El sabe lo que quiere; busca y casi siempre encuentra. Quiere decirse que la mayoría de sus cuadros encierran calidad. En esta y en la otra exposición hay una gran variedad temática. Bodegón, marina, montaña... La valoración cromática es notable y hasta sobresaliente si se quiere. Que se quiere. Hay un paisaje otoñal francamente bueno y una marina —creo recordar que Cambrils— muy buena. Un poco gris, pero muy buena. Seguimos en nuestro capricho: la luz mediterránea no es esa. Un pintor amigo me argumentaba que salían a buscar los grises precisamente porque no se dan demasiado en Tarragona. Y además me llamó tozudo. Y me lo seguirá llamando porque hoy vuelvo a decir lo mismo. Yo no me llevaría a mi casa una marina gris de por estas orillas. La alegría dorada de la luz tarraconense tiene un valor inefable. ¿Por qué desperdiciar esa alegría? Pero como sobre gustos hay mucho escrito el amigo pintor podrá llamarse tozudo una vez más; no tomarme demasiado en serio y seguir siendo tan amigo. Porque una cosa son los gustos y otra los amigos viejos. Discrepamos, pero dialogamos. ¡Y ya es difícil esto!

Bueno, volvamos a Poncio Granollers, que nos habíamos ido con la pintura a otra parte. Tiene energía y ternura este hombre. No lo conocemos. Por su pintura puede ser un hombre joven. Algunos detalles nos inducen a pensar en veteranía. No hemos visto nunca a Poncio Granollers. Sería interesante divagar un poco con él. Los maestros enseñan y si —como ese otro amigo, que es buen maestro de lienzos— permiten el diálogo a pesar de discrepancias, mejor que mejor. Podríamos entendernos los hombres con un tantico de buena voluntad. Sin conocer a Granollers, le entendemos. Hemos visto su exposición en donde hay muchos y buenos rincones tarraconenses. También los hay de otras tierras. Y hay rosas en un cuadro muy pequeño de dimensiones pero muy grande de calidad.

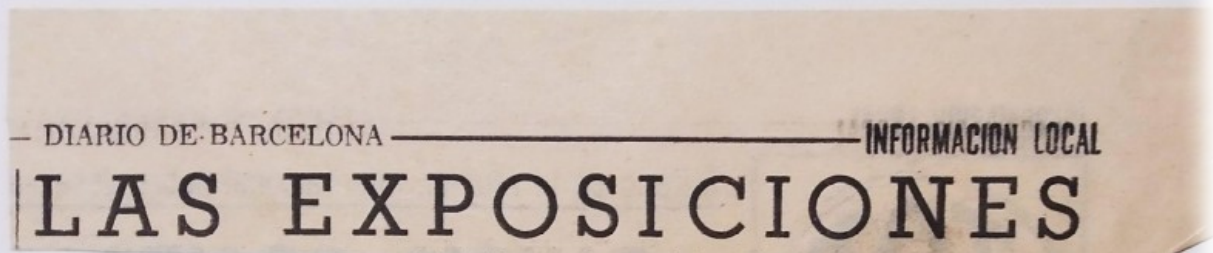
Poncio Granollers ha vuelto. ¡Pues que bien!. Nos ha deparado la oportunidad de disfrutar nuevamente con su quehacer. No es un pintor vulgar aunque no siempre alcance sus objetivos. Pero ocurre que casi siempre los alcanza sin que se registren altibajos de profundidad. Tiene cosas muy logradas y si es joven como creemos y continua en esa línea llegará a donde él quiera. Y así se lo deseamos.

Para concluir: la Sala de Iniciativa, donde expone Granollers, está remozándose. El tapizado nuevo llegó y pronto la luz será correcta. Todos saldremos ganando. Muy bien.

GARCIA LUNA.

ANNEX 2.19
Comentari al *Diario Español* (Mirador).
García Luna.
Setembre 1968

ANNEX 2.20 Comentari al *Diario de Barcelona* per A. Del Castillo. Abril 1973

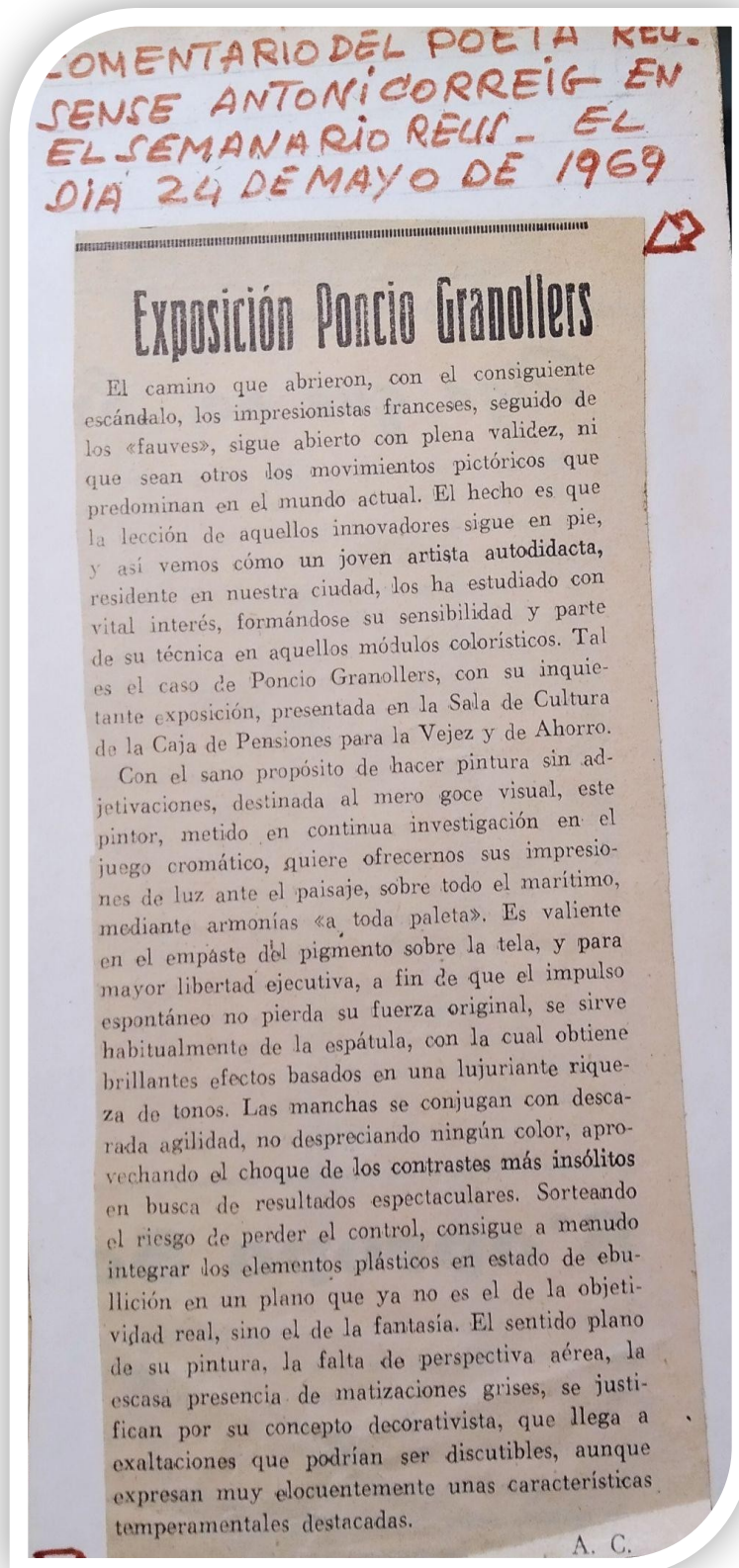
Ponç Granollers,
en Sala Jaimes

Autodidacta es el reusense PONG GRANOLLERS, que se presenta en Barcelona con paisajes y marinas de Cambrils, Salou, Tarragona, Costa Brava y flores. Pinta a la espátula, lleno de voluntad y en la medida de sus conocimientos, con mejores resultados en las marinas y las rocas que en los paisajes de tierra adentro. Opera por manchas, prestando atención al factor lumínico, no siempre resuelto con propiedad. La falta de luz de algunos cuadros se agrava por el empleo frecuente de grises opacos. La perseverancia le ayudará a llevar adelante una pintura que no ha cuajado todavía del todo.

A. del Castillo

Sábado, 14 de abril de 1973

ANNEX 2.21 Comentari a Reus semanario de. la ciudad A. Correig. Maig 1969

ANNEX 2.22 Comentari a *Reus semanario de la ciudad*. A. Correig. Juny 1973

Exposición Ponç Granollers

En la Sala de Exposiciones de la Caja de Ahorros Provincial, este conocido pintor local nos presenta una sugestiva reunión de sus obras, entre las cuales podemos constatar las características de su más reciente producción.

El arte de Ponç Granollers, poseedor de un firme dominio en la ejecución, en la que su fogosidad expresiva necesita del empaste denso y de la incisiva espátula, recoge sus anteriores experiencias de agresividad cromática para conseguir una interesante síntesis de equilibrio pictó-

rico. Podríamos decir que en la lucha por la expresión, la acción de guerrillas del color ha pasado a un desarrollo táctico presidido por una mayor sensibilidad por los grises, que funden en una delicada unidad el realismo de los temas escogidos en nuestros paisajes vecinos.

A. C.

23/6/1973

A R T

Exposició Ponç Granollers

Al taller «Foc d'Art» ha estat acollida amb la gentilesa habitual, la nombrosa assistència a la inauguració de la mostra de pintures del nostre artista Ponç Granollers, les quals han merescut efusius elogis.

Si bé ja hem parlat diverses vegades dels seus olis —i dels seus mèrits—, ens plau de reafirmar unes qualitats pictòriques que en aquesta nova fase del seu desenvolupament arriba a un interessant assoliment de domini tècnic, que el porta a una fluïdesa executiva que fa pensar en una fresca espontaneïtat; encara que ja sabem que és fruit dels anys d'exercici de la paleta i d'una constant observació dels temes acollits amb desperta sensibilitat. La plasmació feta de cara al paisatge es manifesta, en l'exposició que comentem, en forma principalment de notes, que tenen la grapa de la impressió directa. Mantenint l'ús de l'espàtula, tan adaptada al temperament fogós de l'autor, els quadres presenten una majoria d'entonacions grises de fina qualitat, i a la vegada demostren la recerca d'una nova consistència estructural establint, delimitant-los, plans rítmics.

A. C.

ARTE

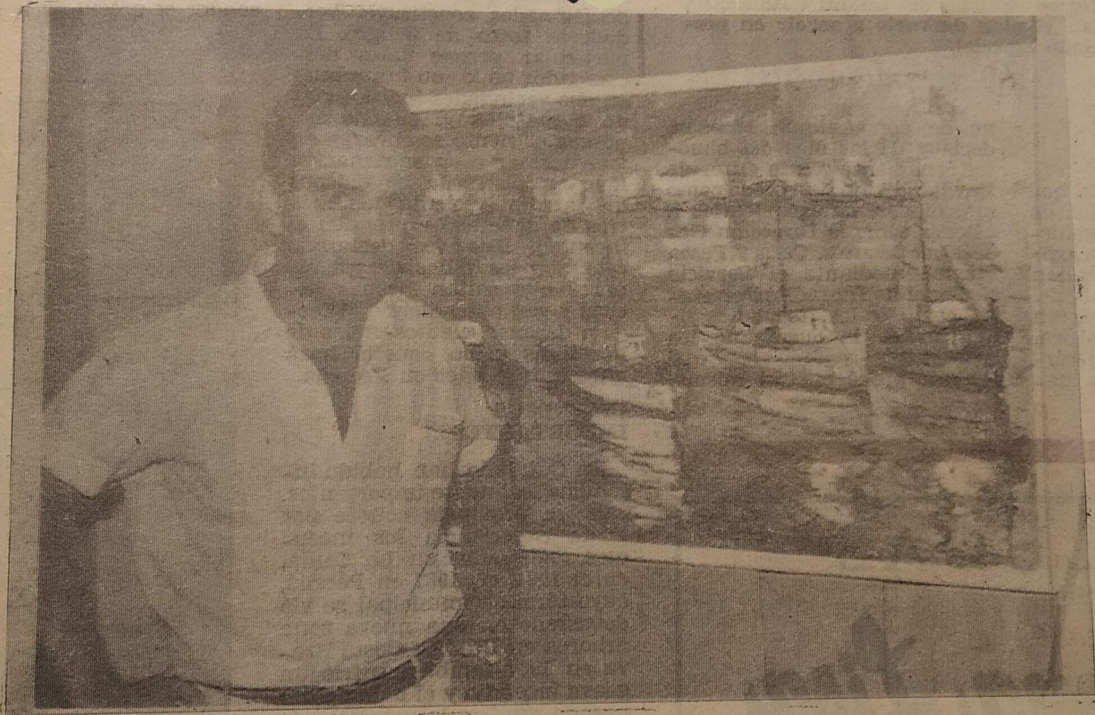
Exposición Ponç Granollers

Nuevamente, con la briosa productividad a la que nos tiene acostumbrados, nuestro pintor Ponç Granollers exhibe en el Centro de Lectura una brillante exposición de óleos en los que sigue afirmando su personal sensibilidad por el color, especialmente por las manifestaciones intensas del espectáculo cromático que le ofrecen nuestros paisajes, sobre todo los de tema portuario en donde el color presenta, con los reflejos acuáticos, un tentador doblaje en el que se recrea su pródiga pateta. Libre de profesionalismo artístico, pinta por el gozo de pintar, y lo hace con una constante dedicación festiva, estableciendo con la naturaleza que le deslumbra un diálogo apasionante, del cual queda el testimonio en este conjunto de telas de fuerte valor decorativo. Si ciertamente lo suyo es la agresividad cromática, que lo lleva a menudo a una incontrolada fogosidad, hay que constatar sin embargo que —gracias a la misma agilidad ejecutiva que le caracteriza— alcanza momentos de reposado equilibrio, sometiéndosele, con delicada expresión, grises entonaciones, que abundan en muchas de sus notas ricas de espontaneidad y jugosa pincelada, exponente de una exhuberancia pictórica.

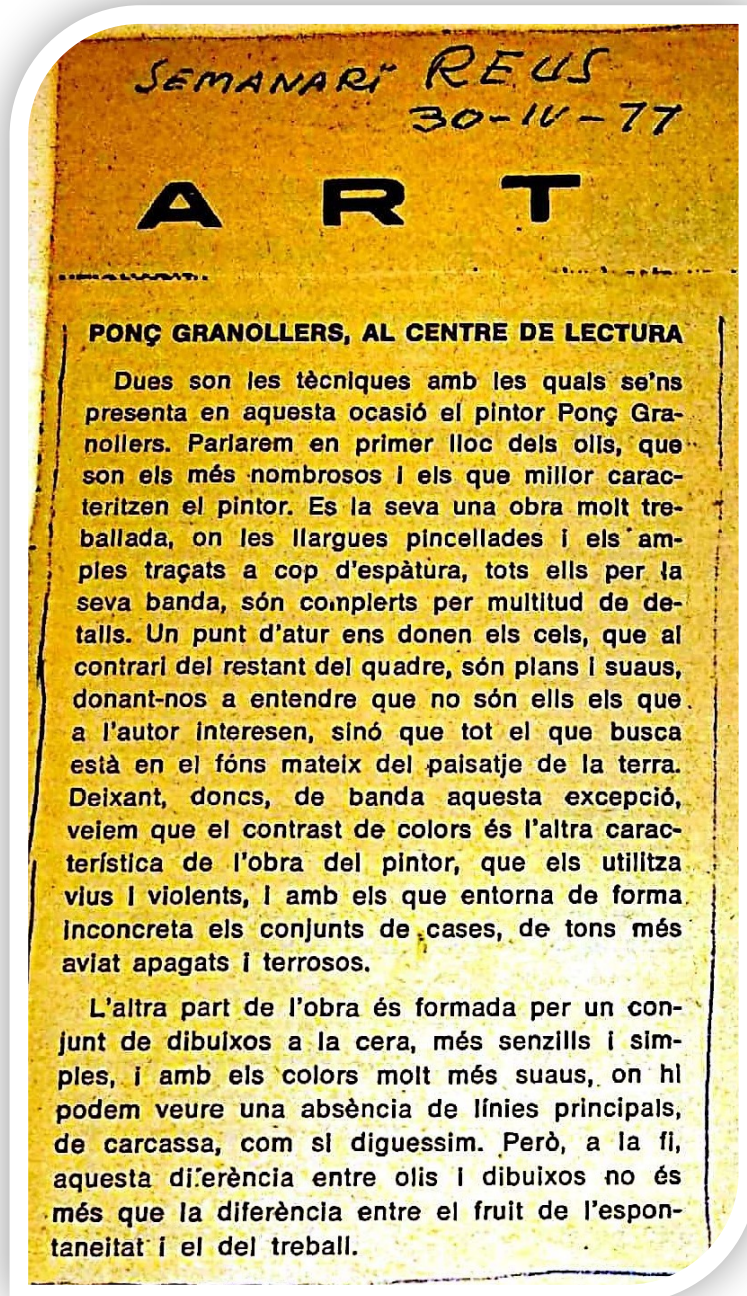
A. C.

10 DE SEPTIEMBRE DE 1973

OLEOS DE PONÇ GRANOLLERS

Este hombre joven con ritmo de veteranías que es Ponç Granollers vuelve con su cargamento de óleos. Y esta vez en la Sala de la Caja de Thorros, en la Avenida de Vallesano. Nos ofrece Granollers una rica muestra de su quehacer constante y cada vez más sereno y cada vez más rico en cromatismos, muy propios de nuestra tierra. Capta muy bien Granollers —y aquí está uno de sus mejores méritos— la luz mediterránea. Hay en su muestra abundante paisajística del litoral y unas marinas de mucho rango. No faltan —según es costumbre en él— unas flores exquisitas. Unas rosas que cultiva con serena delectación y que no deben faltar nunca en ninguna muestra por hacer de Ponç Granollers. Resumiendo: muy buena exposición (Foto Segú Chinchilla)

ESPECIAL 3

PENEDÈS-TARRAGONA-TERRES DE L'EBRE

REUS, PRINCIPAL CENTRO DE LAS "NUEVAS INVERSIONES"

LA MERCANTILIZACION DEL ARTE ES UN HECHO EN LAS COMARCAS TARRAGONENSES

TARRAGONA. — La actividad pictórica no decae en ningún momento. Desde hace algún tiempo, ésta es una constante dentro del mundo cultural de Tarragona y, también, de Reus. Evidentemente, hay una clara afición al arte que sustenta las numerosas exposiciones que se vienen presentando. Se establece, de esta forma, un círculo comercial ciertamente complejo. Es la llamada comercialización del arte que, en nuestra esfera local, también tiene su importancia. Desde hace unos años, especialmente en Reus, estamos asistiendo al asentamiento de salas genuinamente comerciales con un alcance que supera el mismo ámbito regional. Dos funcionan ya en Reus y como sea que la rentabilidad parece ser próspera —luego lo veremos— corren rumores de que va a instalarse una tercera sala de este tipo, también en la ciudad de Fortuny. En este punto, hay que señalar que Tarragona no dispone más que de las tradicionales salas de entidades, aunque, últimamente, la galería Arimany ha iniciado una notable actividad en lo que se refiere a la presentación de diversas y valiosas obras. Todo ello, en definitiva, nos viene a introducir en el complicado mundo de la comercialización de la pintura, de lo cual nos habla Ponç Granollers.

Ponç Granollers —su firma— es sobradamente conocido en los medios artísticos de Catalunya, en especial de Barcelona. Nacido en Llançà y afincado en Reus es el ejemplo clásico del pintor realista, aunque siempre en una constante evolución. Sus exposiciones en toda la región y fuera de ella avalan la importancia de su labor. En estos días, y hasta primeros de junio, presenta una colección de cuarenta obras en la sala del «Centre de Lectura» de Reus, a la vez que prepara otra exposición en León. Y hemos charlado con Ponç Granollers en su estudio reusense —llego de luz— desde el que se divisan, a pesar de la niebla, Tarragona y Salou. Y ha sido Granollers quien nos ha introducido en el tinglado de la comercialización artística...

EVOLUCION

Ponç Granollers es un artista en constante evolución. Tras diez años de labor pictórica, su evolución, es casi, un determinante. Una evolución que desde el realismo se acerca, a pasos agigantados, en su obra todavía inédita hacia el expresionismo. Su dominio de la espátula le está situando en un momento singularmente interesante, tal como testimo-

ro muy pronto me cansaré de ello para llegar a otro nivel más comprometido.

LA COMERCIALIZACION

Naturalmente, Ponç Granollers no vive exclusivamente de la pintura, lo cual le permite la entera libertad. Y es que, en la actualidad, el arte se halla sujeto a una serie de condicionantes, fruto de su comercialización. El artista que entra de lleno en el trust de las galerías comerciales u organizadas, se ve obligado a una serie de concepciones desde la imposición temática hasta la valoración económica de su obra.

—Y no estoy de acuerdo con la actual comercialización que impera en determinadas salas. Ciertamente, ello ha despertado el interés entre el público merced a las posibilidades publicitarias de las cuales carece el artista individualmente. Pero, en definitiva, es el pintor y el público quienes pagan todo este comercio. Si yo vendo un cuadro a una de estas galerías por quince mil pesetas, el comprador que acuda a ellas pagará, como mínimo, treinta mil pesetas. Entonces, el artista se convierte en un engranaje más de un tinglado comercial, en un asalariado al que se resta capacidad creadora.

Se imponen unos temas, se imponen unas tarifas y el pintor tiene que pasar por todo ello. Y se llega a la venta a plazos: el comprador paga las quince mil pesetas de entrada —es decir, lo que se

paga al pintor— y el resto a plazos.

—Todo ello, en definitiva, perjudica al arte. Es por esto que, por no vivir exclusivamente de la pintura, puedo permitirme la libertad necesaria para pintar los temas que me interesan y vender a precios razonables.

La sociedad de consumo ha llegado a un momento en que favorece la adquisición de obras originales: cada vez se venden menos láminas —«cromos»— y aparece un cierto tipo de coleccionismo que no es otra cosa que una mera inversión en el arte que puede reportar pingües beneficios. La pintura es, pues, para muchos, un negocio más, al margen de toda cuestión estética.

Ponç Granollers preconiza la independencia del artista, a no sujeción a los imperativos mercantilistas. Su libertad creadora le permite seguir una independencia que todo artista debería ambicionar. Ello le facilita una evolución, una inquietud...

—El pintor siempre está en guardia, a la expectativa de cualquier tema. En ocasiones, resulta más difícil hallar un buen motivo para un cuadro que su misma realización.

Dejamos a Ponç Granollers, en su estudio, atareado en el montaje de sus obras para una próxima exposición. La libertad —en este caso, del artista— es un valor al que nadie debería renunciar. Ni a pesar de las tentativas del mercantilismo...

Josep SABATÉ

ANNEX 2.28 Entrevista al *Diario español* de De la Fuente Torrón.

PONÇ
GRANOLLERS

**LLEVA PINTADOS
2.000 CUADROS**

En Tarragona ha expuesto en más de veinte ocasiones

Ponç Granollers es pintor prolífico que está alcanzando un récord personal realmente notable. Una vez más ha colgado parte de su obra en la Sala del Sindicato de Iniciativas y Turismo, en nuestra Rambla. Un pintor también un tanto introvertido, pero que no por eso desprecia las dificultades. He hablado con él en muchas ocasiones.

—¿Recuerda su primera exposición en nuestra ciudad?

—Ya casi que no.

—¿Cuántas ya?

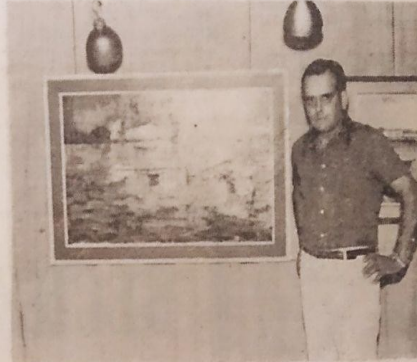
—Unas veinte o veinticinco.

Eso, más o menos, en el plazo de siete u ocho años.

ANIMO DE SUPERACION

Reside en Reus, pero su obra es conocida ya en toda Cataluña. Lo avala su

generoso catálogo de exposiciones. La anterior a éste fue en Gerona y dice que la

crítica le trató muy bien. Es un artista que gusta de plantearse dificultades, quizá porque rima con su propia forma de ser.

—¿Ha habido cambios sustanciales desde su primera muestra?

—Creo que no. Pretendo seguir en la misma línea, pero creo que puede señalar índices de superación. En cualquier caso, la autocrítica siempre resulta difícil y si es objetiva puede considerarse como pedante.

2.000 CUADROS

Hay, en la exposición que presenta ahora, el paisaje característico de nuestra provincia. Yo he observado en su obra un mayor dominio de la luz, de la técnica, en la composición. Mucha experiencia.

—¿Satisfecho?

—Es lo atractivo de la pintura: nunca se está suficientemente satisfecho.

—¿Qué busca ahora?

—Seguir, trabajar. En realidad lo hago incansablemente. Y además procuro que mi pintura responda a una impresión de lo natural, de lo vivido en el instante.

—¿Proyectos?

—A finales de mayo presentaré una exposición en una destacada sala de Barcelona. Ya estuve en otra ocasión y resultó estupendamente.

—Oligame. ¿Cuántos cuadros habrá pintado ya?

—No lo sé con exactitud. Quizá dos mil.

Y sigue...

DE LA FUENTE TORRÓN

DE ARTE

Oleos de Poncio Granollers en la Sala de Iniciativas

Ha vuelto Granollers con una buena carga de oleos. Su pincelada sigue siendo dura, firme. Trabaja con fuerza sobre la tela y su riqueza cromática hace lo demás. Poncio Granollers toca los más diversos temas y sigue destacando, como en muestras anteriores, en las marinas. Y sobre todo en aquellas en que los blancos juegan un papel importante. Aquí, muy bien.

En el paisaje, sin que puedan ponerse muchos reparos, baja algo. Mantiene el ritmo, sin embargo. La exposición en general es buena y Granollers sigue en una línea que puede mejorar.

GARCIA LUNA.

CHARLA CON EL PERIODISTA DANIEL DE LA FUENTE TORRÓN CON MOTIVO DE UNA DE MIS EXPOSICIONES EN TARRAGONA

Ponç Granollers: Cien cuadros en el mundo

Los turistas se interesan por su obra

“Todos se llevan marinas de nuestro litoral, como recuerdo de sus vacaciones”

Ponç Granollers es pintor prolífico. Hombre introvertido, ha encontrado en la pintura su “hobby” y se ha convertido, por demandas del turismo, en uno de los artistas que ha conseguido expandir por media Europa sus obras. El reside en Reus. Profesionalmente es técnico en electrodomésticos. Lleva cinco años en la pintura. Ha presentado unas diez exposiciones.

—No soy muy amigo de las estadísticas—me dice.

—Bien. ¿Pero sabrá cuántos ha pintado?

—Quizá unos trescientos.

Ahora, nuevamente, expone en la sala del Sindicato de Iniciativas y Turismo de nuestra ciudad. La anterior fue el pasado mes de diciembre.

—¿Le ha ido siempre bien?

—Sí. Por eso vengo.

—¿Le sorprende?

—Depende de cómo se mire. Las dos o tres primeras exposiciones me sorprendieron. Pero ahora me he dado cuenta de por qué interesa mi pintura.

—¿Por qué?

—Porque creo que es actual, de mentalidad de nuestro tiempo.

SIEMPRE HAY ALGUN DESCONTENTO

Ponç Granollers tiene preferencia por temas tan concretos como las flores y las marinas. Opina que domina esta temática.

—¿Algunos pintores se extrañan de su éxito?

—No lo sé. Claro que yo puedo estar equivocado.

—¿Le critican?

—En general, no. Aunque siempre hay algún descontento. Pero sé aceptar la crítica aunque sea mala.

—¿Qué viene a buscar?

—A presentar mi obra, simplemente. Vivo en Reus y el desplazamiento es cómodo. Además, creo que siempre he estado bien con el público.

—¿Ha evolucionado mucho?

—Creo que sí. La intención, al menos, existe.

PINTOR TURISTICO

—¿Para quién pinta?

—Para mi recreo. Y procuro comunicarlo a los demás.

—¿Es usted un pintor turístico?

—Sí. He pintado de cara al turismo. He hecho amistades estupendas con muchos turistas.

—¿Adónde han ido a parar obras suyas?

—A Alemania, Holanda, Bélgica, Francia, Inglaterra y Estados Unidos.

—¿Qué temas prefieren?

—Marinas. Es un recuerdo y por eso se lo llevan.

—¿Es para usted una nueva faceta artística?

—No. No tiene nada que ver. Yo no hago pintura para los turistas. En todo caso, ellos se adaptan a mi forma de pintar.

—¿Regatean?

—No. Lo hace más el español. Cuando el extranjero regatea es que no lleva más dinero.

Así, Ponç Granollers tiene repartidos por el mundo más de un centenar de cuadros.

INTERVIU CON EL PERIODISTA TARRAGONENSE DANIEL DE LA FUENTE TORRON. ARTICULO PUBLICADO EN EL DIARIO ESPAÑOL EL 7 MAYO DE 1971

ANNEX 2.30 Comentari al *Diario Español*, de Josep Roca. Març 1980.

ARTE

Ponç Granollers, un pintor sincero y de producción copiosa

Tras ser muy visitada en los días que ha permanecido abierta mañana domingo, será el último día de exhibición de la sugestiva muestra pictórica original del renombrado pintor Ponç Granollers que ha expuesto sus telas en la Sala d'Art Arimany, ubicada en chaflán de la Avenida Rovira i Virgili, 24.

Ponç Granollers es pintor de producción exuberante caracterizándose su obra por la variedad de temario y por la fidelidad con la que traslada a los lienzos los paisajes y las marinas.

Dedicado preferentemente a la modalidad del óleo a la espátula nació Ponç Granollers en la provincia de Gerona pero lleva muchos años de residencia en la vecina ciudad de Reus.

En numerosas ocasiones ha expuesto con destacado éxito en Tarragona presentando asimismo sus cuadros en diversas exposiciones colectivas y entre las individuales aparte de la capital tarragonense en Reus, Salou, Lérida, Valls, Tortosa, Barcelona, Gerona, Montblanc, León, Vendrell, Vilanova i la Geltrú, Albarracín—T. ruel e Igualada.

DIARIO ESPAÑOL

TARRAGONA Sábado, 15 Marzo 1980 20 PTAS

Director en funciones: DAVID CASTILLO BIESA

SALA D'ART
Arimany
 AVDA. COLON, 24
 O L I S
PONÇ
GRANOLLERS
 AL 16 MARZO

COMENTARIO DEL PERIODISTA JOSE ROCA GARCIA. PUBLICADO EN EL DIARIO ESPAÑOL CON MOTIVO DE MI EXPOSICIÓN EN SALA ARIMANY - TARRAGONA

ANNEX 2.31 Comentari redacció *Diario Español*. Juliol 1968

Exposición de Poncio Granollers, en Salou

Poncio Granollers, pintor reusense que consiguió un notable éxito de crítica y público en su reciente exposición en nuestra ciudad, inauguró ayer una nueva muestra en Salou y más exactamente en la cafetería Ramón, presentando una colección de veintitrés cuadros, en los cuales abundan los paisajes y los temas marineros.

La exposición de Poncio Granollers permanecerá abierta hasta el próximo día 31 de este mes.

DIARIO ESPAÑOL
21 JULIO - 1968

ANNEX 2.32 Foto dossier-currículum artístic ARXIU FAMILIAR

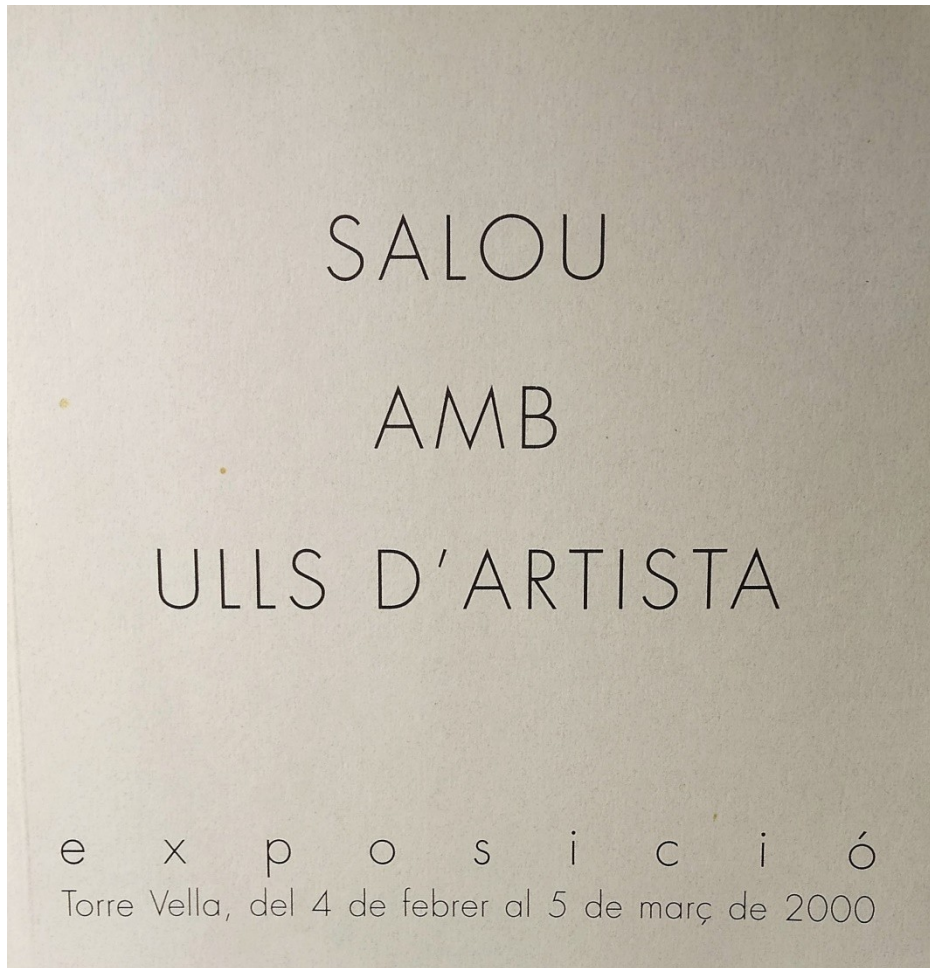
DARRERES EXPOSICIONS COL·LECTIVES 2000-1981

2002	El Vilosell	X Mostra d'Art
2001	El Vilosell	IX Mostra d'Art
2000	Reus Salou	Galeria Reus-Art Torre Vella. "Salou amb ulls d'artista" Antològica
1999	Antichan de Frontignes	Centre Culturel
1985	Montblanc	VII "Biennal d'Art"
1982	Tarragona	Casa de Cultura. "Jornades del mar"
1981	Amposta Reus Girona	Finalista. V "Biennal de Pintura d'Amposta" Centre de Lectura "12 amics" Galeria St. Lluc. "Exposició Col·lectiva Catalana"

ALTRES ACTIVITATS ARTÍSTIQUES

2000	Espluga de Francoll	"Curs d'iniciació a l'aquarel·la" per a nens. Casal de l'Espluga
1999	Jaca	VI "Simposium Nacional d'Aquarel·la". Associació d'Aquarel·listes de Catalunya
1998	Espluga de Francoll	"Curs d'iniciació a l'aquarel·la" per a nens. Casal de l'Espluga
1997	Llançà Alforja	IV "Simposium Nacional d'Aquarel·la" Associació d'Aquarel·listes de Catalunya "Taller d'estiu per a nens". Casa de Cultura
1994-96	Tarragona	Professor de dibuix i pintura. "Acadèmia Roig"
1993-94	Tarragona	Professor de dibuix i pintura. "Ateneu de Tarragona"

ANNEX 2.33 Foto Catàleg *Salou ulls d'artista*. Comentari R. Medina. Ajuntament Salou. Febrer 2000

Ponç Granollers, bon dibuixant i pintor de dilatada experiència tant en l'oli com en aquarel·la, especialment encertat en els apunts ràpids i obres petites, ens presenta dos treballs a l'oli resolts amb espàtula, un del port i un més petit, però molt reeixit amb un pinar en primer pla dominant una bella panoràmica.

Raquel Medina de Vargas
Dra. en Hª de l'Art
Crític d'Art membre d'ACCA-AICA

ponç granollers

Port Esporriu, 1976.
72 x 59. Oli i tela. Fons Ajuntament

Port Esporriu, 1977.
52 x 72. Oli i tela. Fons Fons Ajuntament

ANNEX 2.34 Article al Diari *El punt*. Juliol 1997 i Reus s. ciudad (subhasta exposició benèfica). Octubre 1979

EL PUNTI

DIARI INDEPENDENT, CATALÀ, COMARCAL I DEMOCRÀTIC

Dimarts, 8 de juliol de 1997 • Núm. 5.957 • Any XIX
de la premsa catalana, en un poblatió

ALFORJA

Ponç Granollers ensenya a pintar a l'aquarel·la a nens i nenes

■ El pintor de reconegut prestigi Ponç Granollers col·labora en les activitats d'estiu de l'Ajuntament d'Alforja impartint un curs d'aquarel·la a quinze nenes i nens del municipi. Les classes, que van començar ahir a la tarda i que duraran fins diumenge, consisteixen en un curs d'iniciació a l'aquarel·la que toca el vessant tècnic i pràctic de la pintura.

En principi hi havia més de 20 inscrits, però per decisió expressa del pintor i amb la voluntat d'atendre amb més cura i de satisfer les preguntes de tots els assistents, el nombre final de participants s'ha reduït fins a quinze. Malgrat tot, molts infants de la localitat van acostar-se a veure com es desenvolupava la classe. Fonts municipals manifestaven que el curs, que és totalment gratuït, ha tingut una molt bona acollida entre el públic més menut.

D'altra banda, el pintor empordanès va inaugurar dissabte una exposició a la sala municipal, és a dir, al mateix lloc on ensenya

Més d'una vintena de nens van anar a les classes a la sala municipal d'exposicions. Foto: EU1

SUBASTA

Hoy sábado, día 6 de octubre, a las 20 horas, va a ser inaugurada en el salón principal de la Sociedad "El Círculo", cedido por la entidad a tal fin, como colaboración a las Fiestas Jubilaires, la exposición de obras de arte, donadas por artistas locales, para ser subastadas a beneficio del 75 aniversario de la coronación canónica de la Virgen de Misericordia.

Hasta el momento se han recibido las siguientes obras:

Títol: "Bodegò". Oli 47 x 39 cm. Sortida: 20.000'— pessetes, de FRANCESC ARNEO LLINARES. (Donatiu de la Galeria d'Art "Notre-Dame").

Títol: "Marina amb posta de sol". Oli 40 x 40 cm. Sortida: 20.000 pessetes, de DOMINGO DE BARBERA BONET.

Títol: "Platja de Sarroca". Oli 60 x 60 cm. Sortida: 15.000'— pessetes; de PERE CALDERO RIPOLL.

Títol: "Roses". Oli 45 x 40 cm. Sortida: 10.000'— pessetes. ANTONI CORREIG MASSO.

Títol: "Reencontre". Gravà 15 x 25. Sortida: 5.000'— pessetes. ISIDORO FERNANDEZ HERMANDEZ.

Títol: "Coloms". Oli 65 x 50. Sortida: 40.000'— pessetes. SEFA FERRE ALSINA.

Títol: "Roses". Oli 33 x 40 cm. Sortida: 20.000'— pessetes. JOSEP FERRE REBASCALL.

Títol: "Església del Cid". Oli 80 x 65. Sortida: 30.000'— pessetes. PONÇ GRANOLLERS TOLSANAS.

Títol: "La Chateau de Chillon". Aquarel·la 65 x 50 cm. Sortida: 35.000'— pessetes. PERE JORDANA LLEVAT.

Títol: "Paisatge". Oli 55 x 45. Sortida: 15.000 pessetes. RAMON MARGALEF COT.

Títol: "Plaça Puríssima Sang". Oli 65 x 60 cm. Sortida: 10.000'— pessetes. JOAQUIMA MARSAL DE SEDO.

Títol: "Flors". Oli 40 x 30 cm. Sortida: 5.000'— JOSEP MIARNAU CIURANA.

Títol: "Interior". Oli 40 x 45 cm. Sortida: 40.000'— pessetes. JOSEP-MARIA MORATO ARAGONES.

Títol: "Salou". Oli 45 x 30 cm. Sortida: 5.000'— pessetes. ROSA-ISABEL MURAY CHANCHO.

Donació obra per subhasta . Reus semanario ciudad, 6/10/1979, p. 11

ANNEX 3 Documentació enregistrada a la Biblioteca del Museu d'Art Modern de Tarragona (MAMT)

ANNEX 3.1 Entrevista *Diari de Tarragona*. Tate Cabré. Juliol 1993. Reg. 13001

13 001

Diari de Tarragona Dimecres, 21 de juliol de 1993 17
BAIX CAMP

ENTREVISTA

Granollers: 'L'art no és un negoci, és una manera de formar la gent'

Una selecció d'olis i aquarel·les de l'artista es podrà visitar del 23 de juliol a l'1 d'agost a la Sala de Cultura d'Alforja.

Ponç Granollers se sent un pintor il·lustrat. Pensa que la individualitat és condició sine qua non pel desenvolupament personal de l'artista, i en el terreny laboral, no s'ha volgut lligar mai a cap galeria, «només exposo a sales no comercials». Tot i que va néixer a Llançà, a l'Alt Empordà, se sent de Reus, on viu des de fa més de trenta anys i on es va formar artísticament, i es plany de les dificultats que a la ciutat troben els artistes locals, des de fa uns anys, per mostrar la seva obra al públic, «aquí no tenim cap sala municipal, com les que es troben fins i tot als pobles més petits de la comarca. Jo havia exposat sovint i sense cap problema a la sala de la Plaça Llibertat quan era de «La Caixa», però ara que és de l'Imac només fan exposicions de fotografies, i a la concertada del costat només fan grans antològiques de tant en tant». Per Ponç Granollers les de les institucions privades tampoc són cap solució, «al Centre de Lectura no hi ha cabuda pels clàssics com jo, i la de la Plaça Prim no té les condicions mínimes».

Per tot això l'artista s'ha dirigat en exposicions a fora, com la que inaugurarà el divendres a les vuit del vespre a la Sala de Cultura d'Alforja, a l'agost

a l'Espluga, i a l'Ateneu de Tarragona i a Vila-seca al setembre, «hi ha determinats pobles on m'agrada molt exposar, com a Balaguer, per exemple, on connecto molt amb la gent d'aquella comarca, o a Vila-seca, on la gent és simpàtica. De vegades també exposo a gust en llocs on sé que no vendré res».

I és que per l'artista la qüestió monetària no és primordial «l'art no és un negoci, és una manera de formar la gent. A la llarga sí que té una rendibilitat en valors morals, però no en diners, que de vegades arriben a destruir les persones».

De manera altruista Granollers impartirà als nens i nenes d'Alforja un Cursel d'Iniciació a l'Aquarel·la del dissabte 24 al 29 de juliol, a la Casa de Cultura a partir de les cinc de la tarda.

«La meua pintura sempre ha estat del natural»

05

**ANNEX 3.2 Comentari de la crítica d'art Raquel Medina. *Diari de Tarragona*.
Novembre 1991. Reg.9029**

Cal dir que algunes d'aquestes marines són esplèndides, molt ben texturades i amb una harmonia cromàtica encertadíssima i totalment personal.

ARTE

9186

Acuarelas y óleos de Ponç Granollers, en el Ateneu

I.B.
El pintor Ponç Granollers expone hasta el próximo 16 de abril sus últimas obras en los locales del Ateneu de Tarragona.

Un total de 28 pinturas, entre acuarelas y óleos, conforman esta muestra que el propio artista reconoció como «inspirada en la naturaleza y en los espacios libres».

Ponç Granollers lleva pintando más de treinta años y ha realizado más de 200 exposiciones dentro y fuera de Catalunya. En esta última exposición predominan los temas marinos, que

según Granollers «son los que más me interesan actualmente, ya que en ellos se conjugan dos componentes muy importantes para mis pinturas, luz y color».

Esta exposición puede visitarse de seis de la tarde a nueve de la noche en la Sala Carreras del Ateneu de lunes a viernes.

Ponç Granollers es un prolífico pintor, nacido en Reus, que desarrolla un tipo de pintura figurativa, en la que predomina el tratamiento del color y los contrastes de luz. En la exposición de Ateneu es una fiel muestra de todas estas características.

A.T. 8.4.92

VILA-SECA

Ponç Granollers
exposa 43 obres
a la Biblioteca

I. VIDAL

Llocs típics de Vila-seca és el nom de la nova exposició de Ponç Granollers que es pot visitar, fins el dia 19, a la Biblioteca de la localitat. La mostra acull de 43 obres, 27 d'elles dedicades a Vila-seca. S'hi poden trobar els indrets més característics, com l'església de Sant Esteve, l'ermita de la Pineda, el portal de Sant Antoni, la plaça de les Voltes, el castell i, fins i tot, una curiosa imatge de l'església i de l'abadia dins un arc (que es pot veure des de dins a l'entrada a l'ajuntament).

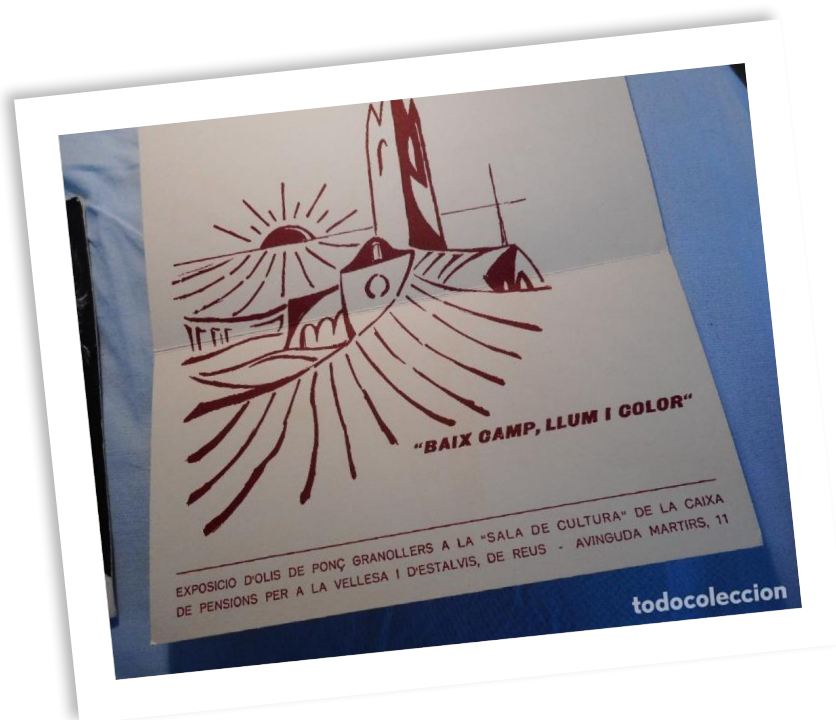
Ponç Granollers, que anteriorment havia exposat en tres ocasions al municipi, explicà al *Diari* que a Vila-seca ha

trobat un «ambient acollidor», que coneixia ja la vila i que ha vist «llocs interessants per pintar». Comentà, a més, «el desig de comunicar» quelcom amb les seves obres. Per això hi ha però, segons ell, la necessitat intrínseca d'integrar-se en allò que pinta, de coneixer-ho a fons. Ponç Granollers destacà la importància que té per a ell i per al seu treball el que anomena «festeig». Aquest pintor «festeja els indrets», els vol conèixer de debó i un cop se sent «enamorat», captivat per allò que veu, es decideix a pintar-los. L'acurat estudi que fa durant aquest temps permet redescobrir molts llocs i racons que, de vegades i potser tenint-los molt aprop, passen desapercibuts. Aquest aspecte és possiblement un dels majors assoliments de l'obra de Ponç Granollers.

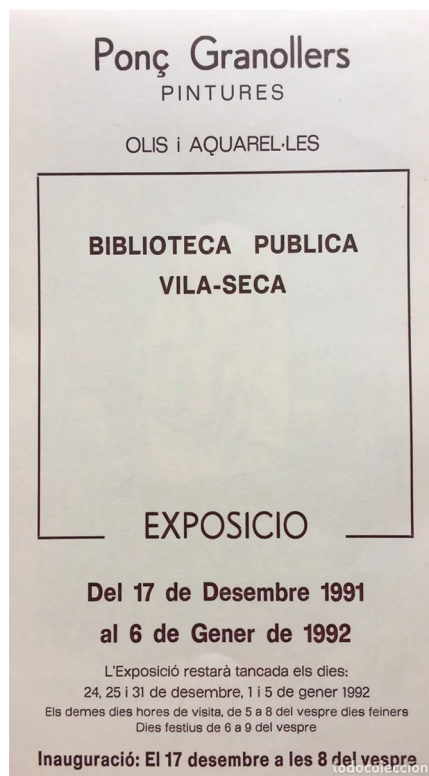
En l'exposició es poden veure un quadre de la cooperativa de Pinell de Brai, una marina de Torredembarra o un paisatge nevat de Prades. Destaca també un retrat que va fer al pintor vila-secà ja desaparegut Jordi Serrà.

ANNEX 4 Catàlegs publicats a Internet (col·leccionisme) que aporten noves dades i complementen les de l'arxiu familiar

ANNEX 4.1 Catàleg Sala Cultura La Caixa

ANNEX 4.2 Catàleg exposició a Vilaseca. 1991

ANNEX 4.3 Catàleg- cartell exposició 12 amics. Centre de Lectura 1981.

Foto Todocoleccion.net

ANNEX 5 Formularis amb preguntes-respostes a exalumnes tallers de dibuix i pintura

ANNEX 5.1 Participant al taller de L'Espluga de Francolí

Les respostes no es poden editar

Tallers de dibuix i pintura del Ponç Granollers

Moltes gràcies per la teva col.laboració i per respondre a les següents preguntes pel TdR sobre el Ponç Granollers

* Obligatori

Adreça electrònica *

julijsjt@gmail.com

1.- La població on vas rebre el taller és: *

L'Espluga de Francolí

2.- Quants anys tenies quan vas anar al taller? *

Tenia 7 o 8 anys

3.- Pots explicar, si us plau, alguna anècdota, o observació, en relació al taller al qual vas assistir? (el mètode d'ensenyament, els recursos utilitzats, els aprenentatges, l'ambient artístic, etc).

Em va agradar que ens ensenyés a pintar amb aquarel·les que pots comprar en qualsevol papereria, que no calia cap gran material de marques especials per aprendre a pintar.

4.- Com es vivia a l'entorn(nens i nenes, pares) que l'artista oferís a l'exposició el taller de dibuix i pintura? *

L'ambient era festiu i crec que tant per als pares com als nens era un privilegi que el mateix artista que feia l'exposició ens ensenyés a pintar de la manera que feia ell.

ANNEX 5.2 Participant al Taller de Montblanc

Les respostes no es poden editar

Tallers de dibuix i pintura del Ponç Granollers

Moltes gràcies per la teva col.laboració i per respondre a les següents preguntes pel TdR sobre el Ponç Granollers

* Obligatori

Adreça electrònica *

lalu@xtec.cat

1.- La població on vas rebre el taller és: *

Montblanc

2.- Quants anys tenies quan vas anar al taller? *

9

3.- Pots explicar, si us plau, alguna anècdota, o observació, en relació al taller al qual vas assistir? (el mètode d'ensenyament, els recursos utilitzats, els aprenentatges, l'ambient artístic, etc).

Recordo que ens va ensenyar una tècnica de pintar a aquarel·la, de no només pintar amb els pèls del pinzell, sinó també amb l'altre extrem del pinzell, la punta del mànec de fusta

4.- Com es vivia a l'entorn(nens i nenes, pares) que l'artista oferís a l'exposició el taller de dibuix i pintura? *

com una oportunitat

ANNEX 6 Detall d'articles de premsa

1. D. DE LA FUENTE. Óleos de Ponç Granollers. Diario Español. Agost 1967. Tarragona.
2. GARCÍA LUNA. Óleos de Ponç Granollers en la Sala de Iniciativa. Diario Español. Juny, 1968. Tarragona.
3. D. DE LA FUENTE. Granollers: "El arte requiere seriedad y honradez". Diario Español. Septiembre 1968. Tarragona.
4. D. DE LA FUENTE TORRON. Granollers: presenta una colección de 38 óleos en la sala del Sindicato de Iniciativa. Diario Español. Juny 1968. Tarragona.
5. ANTONI CORREIG. Exposició de Ponç Granollers. Semanario Reus. Maig 1969. Reus.
6. DANIEL DE LA FUENTE. Mientras la pintura es un hobby el artista es sincero. Diario español. 1969. Tarragona
7. GARCÍA LUNA. Óleos de Ponç Granollers en la Sala de Iniciativas. Diario Español. Octubre 1969. Tarragona.
8. W. ANDREU. Ponç Granollers en el Centro de Lectura. Diario Español. Juliol 1970. Tarragona.
9. ANTONI CORREIG. Exposición Ponç Granollers. Setmanari Reus. Febrer, 1970
10. WP. Ponç Granollers en el Centro de Lectura. Diario Español. Juliol, 1970. Tarragona.
11. D. DE LA FUENTE. Ponç Granollers: Cien cuadros en el mundo. Diario Español. Maig 1971.
12. AURELIO BAUTISTA Ponç Granollers. Un pintor reusense expone en Lérida. La Mañana. Juny 1971. Lleida
13. D. DE LA FUENTE. Exposición de Ponç Granollers en Reus. Diario Español. Maig 1971. Tarragona.
14. ANTONI CORREIG. Exposición Ponç Granollers. Semanario Reus. Novembre 1971. Reus.
15. GARCÍA LUNA. Óleos de Granollers en la Sala de Iniciativa. Diario Español. Abril 1972. Tarragona.
16. ÀNGEL MARSÀ Ponç Granollers. Sala Jaimes. El correo catalán. Abril 1973. Barcelona.
17. ALBERTO DEL CASTILLO. Ponç Granollers en Sala Jaimes. Diario de Barcelona. Abril 1973. Barcelona.
18. FRANCESC GALÍ. Ponç Granollers en Sala Jaimes. D.F de Barcelona. Abril 1973. Barcelona.
19. RAFAEL MANZANO TORRA. Ponç Granollers en la Sala Jaimes. Solidaridad Nacional. Abril 1973. Barcelona.
20. D. DE LA FUENTE. Exposición de Granollers en Reus. Diario español. 1973. Tarragona
21. GARCÍA LUNA. Óleos de Granollers en la Sala de Iniciativa. Diario Español. Abril 1974. Tarragona.
22. PERE ANGUERA. Ponç Granollers o la interpretación del paisaje. El correo catalán. Març 1974. Tarragona.
23. ANTONI CORREIG. Exposició Ponç Granollers al Foc d'Art. Setmanari Reus. Novembre 1974. Reus.
24. GIL BONANZA. Tramuntana i vent de dalt. Los Sitios de Gerona. Octubre 1974. Girona.
25. ANTONI CORREIG. Granollers o la vibració del paisatge. Setmanari Reus. Abril 1974. Reus.
26. GARCÍA LUNA. Oleos de Granollers en la sala de Iniciativa. Diario español. Abril 1974. Tarragona.
27. JOSEP SABATÉ. Ponç Granollers, un artista en constante evolución. El Correo Catalán. Setembre, 1975. Barcelona.
28. JOAN OLIVÉ. P. Granollers expone en la Sala Queralt de Montblanc. Diario Español. Agost, 1975. Tarragona.

29. ALBERTO DEL CASTILLO. Ponç Granollers. Diario de Barcelona. Maig 1975. Barcelona.
30. JOSEP SABATÉ. La mercantilización del arte es un hecho en las comarcas tarraconenses. El Correo Catalán. Maig, 1976. Tarragona.
31. FÈLIX LLOVELL. El arte en Tarragona. Diario Español. 1977. Tarragona.
32. FÈLIX LLOVELL. Ponç Granollers, en la Sala de Exposiciones de la Caja de Ahorros Provincial. Diario Español. Marzo 1977. Tarragona.
33. M. ELENA MORATÓ. Ponç Granollers al Centre de Lectura. Setmanari Reus. Abril 1977. Reus.
34. FÈLIX LLOVELL. Ponç Granollers, en la Sala de Exposiciones. Diario Español. Abril, 1978. Tarragona.
35. JOSÉ ROCA GARCÍA. La valiosa exposición del pintor Ponç Granollers en la sala de arte Arimany. Diario Español. Febrer, 1979. Tarragona.
36. JOSÉ ROCA GARCÍA. Ponç Granollers. Un pintor sincero y de producción copiosa. Diario Español. Març, 1980. Tarragona.
37. F.GONZÁLEZ CIRER. Exposición de Ponç Granollers. La voz del Bajo Ebro. Abril, 1980. Tortosa.
38. M. ELENA MORATÓ. Ponç Granollers. Revista Artes Plásticas, núm 57. 1984. Barcelona.
39. RAQUEL MEDINA. Ponç Granollers i Diego Antona, a Caixa Tarragona. Diari de Tarragona. Novembre 1991. Tarragona.
40. MAURICI. Aquarel·les de Ponç Granollers a l'Ateneu. Diari de Tarragona. Abril, 1992
41. TATE CABRÉ. Granollers: l'art no és un negoci, és una manera de formar la gent. Diari de Tarragona. Juliol 1993. Tarragona.
42. I.VIDAL. Ponç Granollers exposa 43 obres a la Biblioteca. Diari de Tarragona. Desembre, 1993.
43. ER. Ponç Granollers ensenya a pintar a l'aquarel·la a nens i nenes. Diari El Punt. Juliol 1997. Camp de Tarragona.
44. OSCAR PALAU. Ponç Granollers exposa a la Sala St. Miquel. El Pati. Abril, 1998. Valls
45. RAFA J. MARTÍNEZ Ponç Granollers exposa a la Sala Julià. El Pati. Maig 1999. Valls
46. JM. SIRAUT La village a l'aquarelle. La Dépêche. Agost 1999. Comminges.
47. JM. SIRAUT. Ponç Granollers expose a la Maison des Trois Vallées. La Dépêche. Agost 2001. Aspet.
49. FRANCESC MARCO-PALAU. Les terrasses de la plaça. La nova Conca (digital) 2015. Montblanc. <https://www.novaconca.cat/opinio/25338/les-terrasses-de-la-placa>.

ANNEX 7 Autoritzacions de Mercè Granollers i Isabel Granollers

CESSIÓ DE DRETS D'ENTREVISTES I DE RECURSOS PER A LA REALITZACIÓ DEL TREBALL DE RECERCA

Jo, Mercè Granollers Juncosa

Amb DNI 39856703A

Faig constar:

Que AUTORITZO que les meves aportacions i consideracions recollides mitjançant entrevista cedida a Marcel Granollers de Alberdi amb DNI 39979964F i que té com a objectiu l'elaboració del Treball de recerca, siguin reproduïdes parcialment o totalment en el treball, així com continguts dels recursos de l'Arxiu familiar (hemeroteca, fotos, enregistraments audiovisuals, catàlegs) i fotos d'obres de la col·lecció particular.

I perquè així consti signo la present,

Mercè Granollers

Reus, a 17 d'abril de 2023

**CESSIÓ DE DRETS D'ENTREVISTES I DE RECURSOS
PER A LA REALITZACIÓ DEL TREBALL DE RECERCA**

Jo, Isabel Granollers Juncosa

Amb DNI 39868839H

Faig constar:

Que AUTORITZO que les meves aportacions i consideracions recollides mitjançant entrevista cedida a Marcel Granollers de Alberdi amb DNI 39979964F i que té com a objectiu l'elaboració del Treball de recerca, siguin reproduïdes parcialment o totalment en el treball, així com continguts dels recursos de l'Arxiu familiar (hemeroteca, fotos, enregistraments audiovisuals, catàlegs) i fotos d'obres de la col·lecció particular.

I perquè així consti signo la present,

Isabel Granollers

